

Zpravodaj

Českého svazu chovatelů
masného skotu

Ročník XXXI. | Číslo 2 | Červen 2024

Reportáž:

Zástupci a členové Svazu
na srbském veletrhu
v Novem Sadu

Proč vakcíny někdy
nefungují tak, jak očekáváme?

Seznam vad zevnějšku
masných plemen skotu

Nový internetový nástroj – katalog
k základním výběrům plemenných býků

Vážené chovatelky, vážení chovatelé,

do rukou se vám dostává červnové číslo svazového zpravodaje, druhé v novém grafickém provedení. Na jeho nový „kabát“ jsem nezaznamenal žádnou reakci, a tak věřím, že jste s jeho podobou spokojeni. V tomto čísle vám pro zajímavost přinášíme krátké ohlédnutí za historií vydávání svazového magazínu, kde je vidět, jak se tato tiskovina v čase vyvíjela.

Pojďme ale k důležitějším tématům. Máme za sebou druhý turnus výběrů býků, během něhož se představili velice zajímaví býci. Hodně povedenou akcí byl třetí ročník svodu anguských býků, kterému se věnuje jeden z článků a za jehož profesionální organizaci je třeba i zde poděkovat. V případě ZV šel svaz naproti lepší orientaci chovatelů a kupců zpracováním online katalogu k základním výběrům, který se podle vašich reakcí setkal s vysoce kladným hodnocením. Pro ty, kteří se s ním zatím neměli možnost seznámit, připojujeme v tomto vydání zpravodaje krátký článkuček představující tento nástroj. Před sebou máme třetí a čtvrtý turnus, informace k nim najdete na konci magazínu.

Významnou zahraniční akcí je prezentace svazu, jeho aktivit a chovatelů na srbském agrárním veletrhu v Novém sadu. Věříme, že zviditelnění svazu a možnost přímého oslovení tamních zájemců o masný skot se pozitivně projeví v zájmu o české „masňáky“. Srbsko je aktuálně jedním z nejperspektivnějších trhů

a naší osobní účasti na stánku České republiky chceme podpořit obchodní aktivity spojené s vývozem plemenného materiálu.

Na našem území nás letošní rok čekají také dvě významné výstavy: v srpnu další ročník Jihočeské beef show v rámci veletrhu Země živitelka pro plemena aberdeen angus a limousine, která doplní expozice dexterů. Známe již data soutěžních přehlídek: limousinští chovatelé se se svými zvířaty divákům při soutěžním šampionátu představí v pátek 23. 8., angusové budou mít svůj soutěžní den v sobotu 24. 8.. Součástí programu pod patronací ČSCHMS budou rovněž soutěže Junior teamu, zde se termín ještě dolaďuje. V říjnu se pak v Lysé nad Labem představí zástupci plemen charolais a masný simental na výstavě Charolais & Simmental show. Zde se bude hlavní program soustředit na sobotu 5. 10. 2024, nedělní dopoledne pak bude patřit juniorům.

Vážení členové, přeji vám v nacházejícím období pěkné počasí, přiměřeně srážek a dobré přírůstky a budu se vámi těšit na viděnou na některé ze svazových akcí.

Kamil Malát

Obsah

Aktuálně	4
Slovo předsedy Milana Novotného	6
Aktivity ČSCHMS 2024	7
Reportáž: Zástupci a členové Svazu na srbském veletrhu v Novem Sadu	8
Chovatelé a přední odborníci jednali o plodnosti býků	21
Aberdeen Angus na Czech food Expo 2024	22
Proč vakcíny někdy nefungují tak, jak očekáváme?	24
Ekonomika chovu krav bez tržní produkce mléka v ekologickém a konvenčním systému hospodaření v letech 2020–2023	30
World Wagyu tour po Spojených státech amerických	36
ESG reporting – nepříjemná povinnost nebo výhoda?	40
Ministerstvo zemědělství podporuje chovatele skotu při poskytování zlepšených životních podmínek hospodářským zvířatům	44
Nový internetový nástroj – katalog k základním výběrům plemenných býků	46
Plicní nákaza skotu	48
Epizootické hemoragické onemocnění	49
Svátek plemene salers na Sommet de l'Élevage	51
Seznam vad zevnějšku masných plemen skotu	52
Z jednání masného simentála v Lipsku	58
Zpravodaj ČSCHMS je tu pro vás už více než 30 let	61
Třetí ročník svodu plemenných býků Aberdeen Angus ve znamení sonografických údajů	64
Základní výběry plemenných býků - rok 2024	68
Naskladnění býčků k odchovu - 4. turnus 2024	74
Galerie býků ZV 2. turnus	75
Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2024	84
Recept – Hovězí roštěná, bramborové rosti s lanýžem, hovězí jazyk, marinovaný celer, brokolice s čirokem, hovězí glazé	86

Hlavní foto na titulní straně:
Angusský býček na chovu
Jaroslava Denka (foto: Karel Melger)

Menší foto na titulní straně:
Plemenice galloway na chovu
Jana Zatloukala (foto: Karel Melger)

Foto na vnitřní straně obálky:
Telata plemene shorthorn na chovu
Romana Žaloudka (foto: Karel Melger)

Vydavatel:

Český svaz chovatelů masného skotu, z.s., Těšnov 17, 110 00 Praha 1
Tel.: 221 812 865 | e-mail: info@cschms.cz | www.cschms.cz
Číslo účtu: 123459399/0800 | IČO: 00536903 | DIČ: CZ00536903S

Svaz je registrovaným spolkem zapsaným ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze oddíl L, vložka 207

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů ani jazykovou správnost příspěvků. zpravodaj ČSCHMS je zapsán v evidenci MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14344.

Tisk: Typodesign s.r.o., České Budějovice - www.typodesign.cz
Neprodejné. Pro členy ČSCHMS a PK zdarma.

Pozvánka na seminář v Medlově

Letošní rok Český svaz chovatelů masného skotu při pořádání tradičního semináře předcházejícího výroční členské schůzi spojí síly s Výzkumným ústavem veterinárního lékařství v Brně. Seminář na téma Řízení zdraví stáda masného skotu se uskuteční v hotelu Medlov dne 17. září 2024, následující den bude na stejném místě probíhat členské shromáždění svazu. Na semináři zazní příspěvky na téma reprodukce, ošetřování paznehtů či onemocnění telat s důrazem na kryptospo-

ridiózu a také pohled na používání veterinárních léčivých přípravků, které přednesou přední odborníci na danou oblast. Kompletní program najdete už nyní na webu svazu v sekci novinky/pozvánky.

Vedením PK a příbuzné agendy pověřen Radek Dobeš

Na konci dubna ukončila na vlastní žádost pracovní poměr u ČSCHMS Ing. Alena Birovaš, Ph.D.. Výborem svazu byl vedením plemenné knihy a navazující agendy pověřen Bc. Radek Dobeš. V záležitostech týkajících se administrace PK, odchovu plemenných býků, vystavování POP/zootechnických certifikátů a další příbuzné agendy jej můžete kontaktovat na emailu pk@cschms.cz, případně na telefonu 724 073 640. V otázkách kontroly užitkovosti ve vztahu k inspektorské činnosti i nadále využívejte email dobes@cschms.cz. Děkujeme za pochopení.

Seznam nových členů svazu a plemenné knihy

20. 2. 2024 - 28. 5. 2024

Jméno/Název	Adresa	Člen.	PK
Balát Jan, Ing.	Žišov	PK	LI
Bartoš Zdeněk, Ing.	Jindřichov	ŘČ	DX
Bílek Adam	Horní Police	PK	GA
Borovka Agrotreading s.r.o.	Chlum	ŘČ	AA
Částka - farma s.r.o.	Voltuš	ŘČ	AA
Denk Jaroslav, ml.	Hodousice	ŘČ	AA, LI
DJK s.r.o.	Řasnice 18	PK	LI
Farma Bilčice s.r.o.	Bilčice 106	ŘČ	MS
Farma Skočice s.r.o.	Skočice	ZČ	
Herman Matúš	Dubnice	ŘČ	BM
Hronek Karel, Ing.	Vápensko	PK	VV
Chaloupková Jitka	Dolní Heřmanice	ŘČ	CH
JOKA-Mareček s.r.o.	Žďár nad Sázavou	ZČ	
JRW-AGRO, s.r.o.	Chodouň	ŘČ	SH
Kláštérní statky Strahov s.r.o.	Praha 1	ŘČ	AA
Kohout Jan, Ing.	Olomouc	ŘČ	WA

Jméno/Název	Adresa	Člen.	PK
Lavička Petr	Leletice	ŘČ	HI
Longhorn Farma s.r.o.	Rájov	ŘČ	TL
Martina Machová, Ing.	Zadov	ŘČ	DX
Mikulenkova Miluše	Životice u Nového Jičína	PK	AU
Nedvídek Jakub	Zátoňské Dvory	ŘČ	DX
Novák Michal	Jarmartice	ZČ	
Petr Heráň	Radič	ŘČ	CH
Rukavička Michal (Farma Bezděchov)	Nový Bezděchov	ŘČ	DX
Samohejl Petr	Malešice	ŘČ	MS
Sýkora Roman	Hájov	ZČ	LI
Talafous Jaroslav	Krč	PK	CH
Václav Žák	Vysoké	ŘČ	PI
VH PLAINS s.r.o.	Hradové Střimelice	ZČ	
Záblocká Markéta	Slabce	ŘČ	DX
Zajícová Lucie	Šalmanovice	ŘČ	UU
ZD Dolní Újezd a.s.	Dolní Újezd	ŘČ	BA

Jihočeská BEEF SHOW

22.–27. 8. 2024

aberdeen
angus

LIMOUSIN

DEXTER
CZ

23. 8. 5. jihočeská limousine show

24. 8. 6. jihočeská angus show

Země živitelka 2024 • České Budějovice

Vážení chovatelé a příznivci svazu,

v minulém čísle svazového Zpravodaje jste si poprvé mohli přečíst můj komentář a osobní pohled na aktuální svazového dění. I nadále se s vámi této rubrice chci otevřeně podělit o to, co se povedlo zlepšit, nebo i nepovedlo a na čem pracujeme.

Jednou z velkých výzev posledních měsíců je zajištění personálního obsazení svazu, kdy v krátkém sledu za sebou daly výpověď dvě kolegyně, které byly pilířem svazového aparátu. Ke konci dubna na vlastní žádost skončila Ing. Alena Birovaš, Ph.D., která zastávala post ředitelky plemenné knihy. Vypsání výběrové řízení bohužel nepřineslo kýžený výsledek a nový ředitel PK z něj nevzešel. Výborem svazu byl nakonec k řešení agendy kolem plemenné knihy pověřen inspektor svazu Bc. Radek Dobeš. Přebírání všech úkolů kolem plemenné knihy a navazujících činností není snadné, vyžaduje velkou dávku trpělivosti, pečlivosti, učení se novým věcem a také času, a proto chtěl bych všechny chovatele požádat, aby byly v tomto období trpělivější a prokázaly větší míru tolerance vůči dílčím zpožděním, které někde mohlo přebírání úkolů způsobit. Radek Dobeš byl výborem pověřen zatím do konce roku s tím, že na konci tohoto období si vzájemně vyhodnotíme jak dál. První týdny od doby, co se funkce ujal ukazují, že si vede dobře a pevně proto věřím, že jsme v něm našli novou oporu pro tuto oblast a že bude pokračovat dál. Pokud to takto dopadne, což, jak věřím, si přeji nejenom já, tak budeme muset za něj hledat i náhradu do terénu. V této souvislosti bych rád poděkoval Aleně Birovaš za její obětavou práci, kdy po nenadálé zásadní zdravotní indispozici Jana Kopeckého v srpnu 2022 převzala tuto agendu a vedla si v ní velice úspěšně. Pokud by se i přes její dobrovolný odchod rozhodla se svazem spolupracovat třeba externě, má u nás dveře otevřené. Ať už se rozhodne jakkoliv, do dalších let jí přeji mnoho úspěchů jak v osobním, tak i v jejím dalším profesním životě. Pro úplnost dodám, že v oblasti genetického hodnocení ji nahradila Ing. Alexandra Novotná, Ph.D., která u svazu pracuje na částečný úvazek.

Na konci června rovněž na základě vlastního uvážení svaz opustí tajemnice svazu - a „srdce“ týmu pracovníků - Ing. Pavla Vydrová, Ph.D. Je mi tohoto jejího rozhodnutí nesmírně líto, ale nezbyvá nám nic jiného, než to přijmout jako fakt a vypořádat se s tím. Jsem proto

alespoň rád, že se v krátkém čase podařilo sehnat dvě nové kvalitní posily. Na post tajemnice a administrátorky PK nastoupí od července Ing. Martina Vokatá a Ing. Zuzana Biniová, která bude k ruce zejména řediteli plemenné knihy a z činností tajemníka bude plnit zejména odbornější úkoly. Aktuálně probíhá jejich intenzivní zaškolování. Děláme všechno proto, aby se obě dámy rychle zapracovaly, došlo ke stabilizaci kolektivu zaměstnanců a k co nejrychlejšímu „nahazení“ svazu do starých kolejí.

Ani personální nepříjemnosti ale nemohou zastavit další činnosti. Za své jsem si vzal pokusit se ve spolupráci s předními odborníky na reprodukci najít řešení v oblasti, která nejenom podle mého názoru vyžaduje pozornost chovatelů, a totiž plodnost masných býků. Ze své osobní zkušenosti vím, že toto téma není dobré podceňovat a že je třeba hledat systematické řešení, které by zamezilo používání nevyšetřených býků ve stádech. Za účasti MVDr. Ondřeje Bečváře, ředitele Animal Reproduction Centre, s.r.o. Ing. Jaroslava Pokorádiho, Ph.D. biochemičky a molekulární genetičky MUDr. Soni Pekové, Ph.D., doc. MVDr. Svatopluka Čecha, Ph.D. (VÚVeL) a zástupců plemenářských firem, provozovatelů testacních zařízení a chovatelů se proto konalo v květnu první jednání na toto téma. Ačkoliv se nám zatím nepodařilo najít plnou shodu ve všech oblastech, jednání na téma reprodukčního zdraví probíhají a dále probíhat budou. Mou snahou bude ve spolupráci se všemi zainteresovanými stranami najít plošně vyhovující řešení jak přistupovat co nejjednodušší k vyšetřování plodnosti masných býků určených pro přirozenou plemenitbu, které by vyhovovalo co nejširšímu spektru chovatelů. Jednání jsou na samém počátku, o výsledcích vás budu informovat.

S chovateli jsem v každodenním kontaktu, pokud proto máte nějaký problém nebo nápad na vylepšení, neváhejte mě oslovit. Děkuji.

Milan Novotný
předseda svazu

Aktivity ČSCHMS 2024

Březen 2023

1. 3. ukončení I. turnusu výběrů plemenných býků
1. 3. výstavní výbor v výstavě Charolais a Simmental show, Lysá nad Labem (Vydrová)
4. 3. porada zaměstnanců, Milovice
7. 3. jednání s vrchním ředitelem MZe Petrem Jílkem (Malát, Novotný)
7. 3. koordinační schůzka k podnikatelské misi do Vietnamu a Filipín (Malát, Novotný)
8. 3. online jednání členů výboru ČSCHMS
11. 3. online jednání členů výboru ČSCHMS
12. 3. komoditní rada pro hovězí maso a mléko při AK, Praha (Malát)
14. 3. zahájení kontroly SZIF k čerpání dotací (Malát)
17. – 23. 3. účast na podnikatelské misi do Vietnamu a na Filipíny (Malát, Novotný)
21. – 22. 3. volební schůze Klubu chovatelů AA, Lipnice nad Sázavou (Vydrová, Janda)

Další březnové aktivity:

● Tisk a rozeslání 1. čísla svazového zpravodaje tohoto roku ● Zveřejnění katalogů a kalendářů k výběrům plemenných býků II. turnusu ZV ● Zveřejnění nových výsledků mezinárodní genetické testace Interbeef ● Výplata dotace na KUMP a za SNP ● Výběrové řízení na post ředitele/ky PK ● Leták na dělení hovězího masa pro zákazníky ● Organizační zajištění veletrhu TechAgro s ukázkou masného skotu

Duben 2024

2. 4. jednání o ESG reportingu s ředitelem francouzské firmy O2M, Praha (Malát)
3. 4. porada zaměstnanců (Hradištko)
6. – 11. 4. TechAgro 2024 (Brno)
9. – 10. 4. Severočeská limousine tour 2024 (Klub LI)
9. 4. seminář „sладování oka“ k exteriéru aberdeen angus, Bolíkovice
10. 4. jednání klubu blonde d'Aquitaine, Brno
11. 4. jednání předsednictva ČMSZP, Turnov (Malát)
13. – 14. 4. jednání evropské pracovní skupiny pro plemeno masný simental, Německo (Malát, Kopáčková)
15. 4. jednání výboru ČSCHMS včetně osobních pohovorů s kandidáty na ředitele PK, Hradištko
15. – 30. 4. výběry plemenných býků II. turnus
17. 4. komoditní rada pro hovězí maso a mléko při AK, Praha (Malát)
18. 4. jednání Unie chovatel, Hradištko (Malát)
23. 4. pracovní setkání k úpravě plemenné skladby v ÚE, Hradištko (Malát)
23. 4. online jednání výboru ČSCHMS
24. 4. jednání dozorčí rady ČMSCH, a.s., Hradištko (Malát)
28. 4. online jednání výboru ČSCHMS
26. 4. výběry angusských býků na Svodu, Rantířov
28. 4. online pracovní jednání členů výboru ČSCHMS
30. 4. uzávěrka přihlášek pro IV. turnus OCH

Další dubnové aktivity:

● Příprava stanoviska k návrhu legislativy na přepravu zvířat ● Příprava a zveřejnění katalogů k výběrům plemenných býků pro II. turnus ● Příprava a realizace TechAgro ● Administrace přihlášek do OCH do 4. turnusu ● Nový nástroj - katalog ZV ● Výběrové řízení na pozici tajemník svazu ● Příprava a organizace účasti na srbské agrární výstavě v Novem Sadu ● Výběr býčka plemene dexter – TV reportáž ● Pozvánka na seminář v Medlově a příprava semináře

Květen 2024

2. 5. VČS ZCHMD na Slovensku, Liptovský Ján (Malát)
2. – 4. 5. Česko-německé jednání chovatelů plemene galloway, Plzeň (Terč, Melger)
7. 5. jednání Algo, Hradec Králové (Dobeš, Malát)
8. 5. Den zemědělské školy v Lanškrouně (Kovalová)
9. 5. Seminář k respiračním chorobám, Hotel Tři Věžičky (Malát)
9. 5. jednání odborníků a zástupců chovatelů a oprávněných organizací k plodnosti býků, Tři věžičky (Novotný, Malát)
9. – 12. 5. účast Asociace chovatelů AA na potravinářském veletrhu Czech Expo Expo, České Budějovice
10. 5. Klub chovatelů francouzských plemen, Statek Lipka
10. 5. Rada plemenné knihy aberdeen angus, České Budějovice
10. 5. konec výběrů plemenných býků v II. turnusu
13. 5. online jednání Rady plemenné knihy dexter
14. 5. předání části agendy, Hradištko (Vydrová, Biniová)
15. 5. přehledka plemenných býků firmy Natural, Hradištko (Malát, Vydrová)
20. 5. jednání s pracovníky Výzkumného ústavu veterinárního lékařství na téma plodnost býků, Brno (Novotný)
24. – 25. 5. Jihočeská Simmental tour (Klub chovatelů plemene MS)
29. 5. valná hromada ČMSCH, a.s., Hradištko (Malát)
29. 5. jednání s pracovníky laboratoře imunogenetiky ČMSCH, a.s., Hradištko (Dobeš)

Další únorové aktivity:

● Příprava materiálů pro druhé číslo svazového zpravodaje ● Zpracování a zveřejnění výsledků II. turnusu základních výběrů ● Aktualizace databáze plemenných býků ● Administrace členských poplatků – systém hromadné fakturace ● Kalendář výběrů býků 3. turnus 2023 ● Vedením PK a příbuzné agendy pověřen Bc. Radek Dobeš ● Počty naskladněných býků 4. turnus 2024 ● Výstavy masného skotu v roce 2024 – organizační zajištění

Zástupci a členové Svazu na srbském veletrhu v Novem Sadu

Ing. Pavla Vydrová, Ph.D.
Český svaz chovatelů masného skotu

Novosadski Sajam je proslulý zemědělský veletrh podobného ražení, jako je u nás Země živitelka, ale s velkým mezinárodním přesahem. Srbsko je přitom z pohledu Evropské unie teprve v pozici přístupového státu. Jednání jsou zdlouhavá a náročná a tak, jak jsme pochopili z vyprávění místních, už mnozí nad celým procesem zlomili hůl. Vzhledem k válce na Ukrajině a klimatickým změnám, se ale pohnuly ledy a EU je nakloněna k zapojení Srbska do svých řad daleko více než v minulosti. Jedním z hlavních témat Sajmu tak bylo právě přijetí Srbska do EU. Při vstupu do haly 1, ve které se prezentovalo velké množství firem pod patronací jednotlivých států a expozice byly často rozsáhlé, byl velký prostor věnován právě EU. V průběhu celého veletrhu se zde prezentovaly jednotlivé státy, probíhaly diskuse a nabízelo se typické jídlo („český den“ ovládla pražská šunka, chléb, kyselá okurky, hořčice, křen a Budvar). Samotná expozice České republiky byla umístěna na druhé straně haly a měl zde možnost prezentovat své portfolio také náš Svaz. Přípravy na akci započaly již před několika měsíci a jak to tak bývá, účasti na Sajmu napomohla náhoda. Zástupce Klubu chovatelů plemene dexter, Luboš Žďárský, objevil na webu Ministerstva zemědělství nabídku na kooperaci v rámci české expozice na novosadském veletrhu. Kontak-

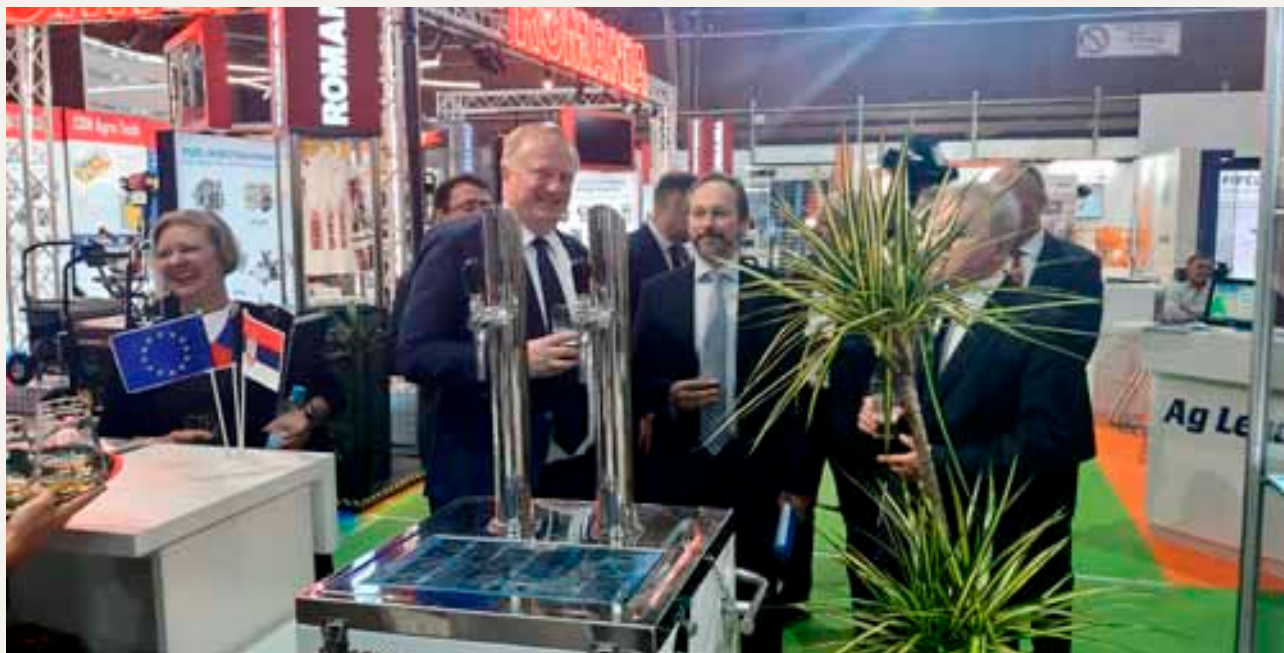
Zástupci firem na expozici České Republiky (foto: Vladimír Váňa)

toval pana Vladimíra Váňu – zemědělského ataše české ambasády v srbském Bělehradu a spolupráce byla po odsouhlasení výborem svazu odstartována. Pan Váňa byl svazové účasti na veletrhu od samého počátku velmi nakloněn a nápomocen ve všech směrech, vč. zajištění programu pro naše chovatele, kteří přijeli do Srbska na pár dní. Středu tak věnovali návštěvě veletrhu a úterý a čtvrtek návštěvám farem. Ale zpět na začátek.

Expozice České republiky

Brány výstaviště se otevřely v sobotu ráno (18. 5.) a celý den se nesl ve velmi slavnostním duchu - od oficiálního zahájení až po procházející delega-

ce, které se v rámci protokolu zastavily u expozice České republiky, aby se důležité osoby pozdravily s panem Váňou a ochutnaly „státní“ točené pivo Budvar. Kromě Svazu byly pultíky na českém stánku obsazené dalšími českými firmami různého zaměření, ale jejich portfolio vždy korespondovalo se zemědělstvím. Všichni jsme si nadšeně fotili pana Váňu vítajícího se se zástupci srbské vlády i Evropské unie. Svazová expozice byla v rámci českého stánku velmi dobře umístěná, přímo v rohu u „hlavní třídy“ procházející středem haly, a tak se u nás nad očekávání zastavovalo poměrně slušné množství srbských farmářů, kteří projevovali zájem nejen o české pivo, ale i o masný skot.

Atašé pan Vladimír Váňa se zástupci delegace EU (foto: Pavla Vydrová)

Komunikace se dařila díky obětavému přístupu Luboše Žďárského, který ovládá místní jazyk, protože s angličtinou si zde člověk příliš nevystačí. Jakmile místní zaslechnou rodný jazyk, zbystří a rozhovor plyne ve velmi přátelském duchu - prostě se těmto „drsoňům“ dostanete pod kůži. Za těch pár dní v Novem Sadu jsme pochopili, že nám jsou Srbové nakloněni, že nás vnímají jako slovanské bratry a mají naši zemi i naše lidi v oblibě. Velmi často zavítali na stánek také farmáři s československými kořeny a překvapil nás ne jeden mladík svým zájmem o historii a zemědělství obecně.

Vojvodinská černozeť vs. vylidňující se jih

Novi Sad je hlavním městem autonomní oblasti Vojvodina, o které se můžete více dozvědět v jiné části této reportáže a kterou projíždíte, pokud se přesouváte do Nového Sadu přes Maďarsko. Dálnice A1 lemují po obou stranách rozmanité lány polí o velmi

malých výměrách oseté ječmenem, kukuřicí, pšenicí, žitem, slunečnicí, sójou, mákem, řepkou - prostě všemi možnými plodinami, které lze v rámci polaření dobře prodat. Téměř všudypřítomná černozeť dá tušit dobrým výnosům, i když vás překvapí množství liniových samochodných zavlažovacích systémů - sucho bohužel trápí i úrodný sever Srbska v povodí Dunaje. Není tedy divu, že neúrodná kamenitá a vyprahlá jižní část státu se vylidňuje a vláda přemýšlí, jak tento trend zastavit a jak dostat do nehostinných oblastí

Umístění svazového reklamního banneru před halou zvířat odkazující na expozici ČR v hale 1 (foto: Pavla Vydrová)

V hale zvířat na první pohled zaujalo kvalitní vojtěškové seno (foto: Pavla Vydrová)

osadníky – finanční podporou a podporou chovu vhodného dobytka. Otevírá se brána našim chovatelům extenzivních plemen? Uvidíme. Intenzivnější plemena mají potenciál úspěchu právě ve Vojvodině, kam mohou přispět organickým hnojením a udržet tak kvalitu polí na vysoké úrovni – i sem údajně cílí stát svou podporu.

Velký zájem a otevřená náruč

Ale vraťme se na výstaviště. Zájem nás velmi mile překvapil. Místní chovatelé mají povědomí o nejnámějších plemenech jako je limousine, aberdeen angus, charolais, masný simentál a hereford a snažili jsme se je edukovat ve smyslu dalších vhodných plemen do konkrétních podmínek. Vojvodinská oblast skýtá možnosti zajištění kvalitní krmivové základny,

Mediální hvězda, Luboš Žďárský, při natáčení spotu pro AgroJug média s Jovanem Joovnovičem (foto: Pavla Vydrová)

Večerní pohled na Novi Sad z Citadely v Petrovaradině (foto: Pavla Vydrová)

takže pokud se srbští sedláci naučí základní pravidla chovu masného skotu (a najdou se farmy, které mají již toto v malíčku), tak stačí využít místní potenciál v kombinaci s kvalitní českou genetikou a do Srbska začít vyvázet, resp. navázat na nedávnou spolupráci, kdy už několik stovek angusských zvířat z ČR do této země odjelo. Srbové jsou nám nakloněni a čeka-

jí na další příležitost. To bylo cítit také při mnohých diskusích jak s chovateli na výstavišti, tak na farmách, tak i se zástupci sdružení Agroprofit (zejména panem Čedomirem Kecem a Adamem Bugarem), které srbské chovatele zastřešuje. Že Srbové zemědělstvím opravdu žijí, jsme pochopili nejen ze zájmu veřejnosti, ale také z neutuchajícího zájmu médií. Neuplynul den, aby se na české expozici nezastavil redaktor z rádia nebo televize a nežádal o rozhovor – představit Svaz, nastítnit možnou spolupráci. „Budeme rádi, když promluvíte v srbštině, můžete i v češtině, my si to opatříme titulky“, zněl většinou požadavek, a tak se z nás, zejména z pana Luboše, stali za pár dní doslova mediální hvězdy. Stejně tak byl znát obrovský zájem o pana Váňu. V pravý čas na pravém místě, vyvstávalo nám na mysli. Celé je to o tom, že byl vyhlášen národní dotační program na podporu nákupu plemenných zvířat (plemenných býků a jalovic) a chovatelé a zástupci Agroprofitu věří, že bude v letošním roce i realizován (na rozdíl od minulého roku) a že se tak ledy pohnou a chovatelé budou mít možnost dovést do Srbska kvalitní genetiku.

Expozici České Republiky navštívil Tomáš Kuchta, ambasador ČR v Bělehradu (druhý zleva) (foto: Vladimír Váňa)

NOVOSADSKI SAJAM NOVISAD FAIR

Noční pohled na areál novosadského výstaviště (foto: Pavla Vydrová)

Na tom celá obchodní spolupráce stojí a padá. Můžeme tak jen doufat, že tomu tak skutečně bude a následující měsíce otevřou srbsko-českou spolupráci fungující řadu let. Nesmíme je ale zklamat, zaznělo také několikrát, to že nám jsou nyní nakloněni, se může jedním neférovým obchodem zhroutit jako domeček z karet. Prý tu zkušenost z minulosti mají, ale věří v otevřený a férový přístup na obou stranách.

zem na přínos členství v EU. Přednáška/prezentace byla v předstihu přeložena do srbsštiny (naštěstí v latince) a pro chovatele, zástupce srbských firem a státu bylo k dispozici simultánní tlumočení ze srbsštiny/češtiny. Mezi hlavními řečníky na pódiu byl zemědělský atašé pan Váňa, který diskusi moderoval, pan Luboš Žďárský za Svaz, pan Adam Bugar (chovatel plemene hereford a zástupce firmy Agroprofit) a Ing. Jiří Hojer

(ředitel firmy Natural), který byl k diskusi přizván jako odborník, který po vstupu ČR do EU pracoval na Ministerstvu zemědělství a mohl tak hovořit o konkrétních krocích a přínosech. Předseda Klubu chovatelů aberdeen angus, Vladimír Matěj Šašek, požádal pana Váňu o možnost prezentace plemene na této panelové diskusi. Pan Váňa jeho požadavku vyhověl, ale po dohodě s námi dal stejnou možnost rovněž ostatním

Den skotu aneb přínosy EU

Středa byla věnována chovatelství a nesla se v tom duchu celý den. Ráno jsme se s panem Váňou a s českými chovateli (zástupci jednotlivých masných plemen) sešli na stánku ČR, kde jsme byli seznámeni s programem, který začal přednáškou v prostorách expozice EU. Od začátku byl ze strany ambasády požadavek na obecnou přednášku o svazu a systému chovu masného skotu s důra-

Luboš Žďárský při přednášce o Svazu a chovu masného skotu v ČR na expozici EU (v Srbštině) (foto: Pavla Vydrová)

delegátům z České republiky, aby krátce představili své plemeno a pohovořili o jeho výhodách. Bohužel již nebyl časový prostor na přípravu prezentací jednotlivých plemen, přesto se této možnosti všichni zhostili velmi dobře: Luboš Žďárský (dexter), Jitka Hatláková (charolais), Jindřich Terč (galloway, highland a shorthorn), Bohumil Kolář (hereford), Adam Kraml jr. (salers), Tomáš Martinek (limousine), František Valihrač (masný simental)

i Pavel Kozák (aubrac a parthenaise). Po přednáškách a diskusi byla početná skupina českých chovatelů pozvána na expozici skotu, na oběd a další přímou diskusi s konkrétními chovateli a zástupci Agroprofitu a dalších firem. Na malém ozvučeném pódiu současně probíhalo předávání diplomů a ocenění nejlepších chovatelů, jejichž tváře jsme následně rozpoznávali při prohlídkách farem, které byly domluveny na poslední den - čtvrtek.

Reportáže z farem

Charolais – Farma Berze

Největší farmu s chovem plemene charolais na srbském území navštívili čeští chovatelé už při jejich cestě na veletrh. V úterý odpoledne se sešli ve vesnici Utrine, kde je přivítal majitel farmy, pan Tibor Berze, který hospodaří společně se synem Martinem. Tibor je také členem již několikrát skloňovaného sdružení Agroprofit. První kusy přijely na rodinnou farmu v roce 2017 z Maďarska. V průběhu let bylo na hospodářství postupně dovezeno více jak 1.200 kusů skotu francouzského intenzivního plemene charolais. Aktuálně je ve stádě 280 ks matek a jalovice. Farma hospodaří na 800 ha pastvin a 500 ha orné půdy. Lehkými počty dojdete k tomu, že jsou na hospodářství cca 3 ha na hlavu (v Srbsku není žádné omezení z pohledu ks na ha), protože pastviny jsou i více jak sto let staré a obnova se z důvodu vysokého utužení půdy neprovádí, je úživnost velmi nízká. V den návštěvy farmy byla zvířata (matky s telaty) umístěna v malém výběhu s tím, že druhý den měla být převážena na rozsáhlé pastviny. Tady si musí charolais vskutku své kilometry nachodit. Vše tak připomíná spíše „kanadský systém“ chovu tohoto plemene a náročným podmínkám odpovídá i kondice zvířat. Popravdě je otázkou, jak by si v tomto provozu poradili „rozmazlení“ býci a jalovice z našich chovů 😊.

Důraz je zde kladen na inseminaci, říje se synchronizují a všechny přítomné zaujala velmi vysoká míra úspěšnos-

Čeští chovatelé diskutují s atašé pro zemědělský sektor v Srbsku, panem Vladimírem Váňou (foto: Pavla Vydrová)

Společné foto českých chovatelů - zástupců masných plemen s panem V. Váňou (foto: Regina Racková)

ti zabřezávání po inseminacích. Prý šikovný veterinář. Na doskok je pak využíván býk v přirozené plemenitbě. Chovatel se zaměřuje na rohatou i bezrohovou genetiku a paznehty se řeší pouze v akutních případech.

Sezóna telení je směřována na jaro a podzim, telí se ve stájích, i když jsou zde velmi mírné zimy. Zhruba do 5% krav se neotelí, protože nejsou březí a úhyny telat po narození jsou do 3%. Na chovu je využívána převážně francouzská genetika ve spolupráci se srbskou firmou Taurus. Mnohým řekne více jméno Rade, nebo ještě lépe Radivoj Cosić, který je tváří a mozkiem firmy Taurus a dlouhodobě spolupracuje s českým Naturelem.

Krávy po otelení dostávají malé množství koncentráту, žitnou senáž a seno. O výběru a zařazení býků z vlastního odchovu do plemenitby rozhoduje veterinární dozor, který prověří plodnost býka a je-li jinak po zdravotní stránce v pořádku a má-li zapsané oba rodiče v centrální evidenci, je způsobilý pro plemenitbu. Veterinář zároveň radí chovatelům, na které matky je býk vhodný, aby nedocházelo k příbuzenské plemenitbě. Při diskusi nad tímto velmi zjednodušeným

Společné foto účastníků exkurze – uprostřed chovatel pan Tibor Berze (foto: Regina Racková)

výběrem býků chovatel pochválil český systém, který mu připadá lepší než maďarský a netajil se tím, že by srbští chovatelé rádi šli v našich šlépějích a využili naše know-how a převzali český systém kontroly užitkovosti. Vnímají to tak, že se nemohou posunout dopředu, dokud nebudou mít systém a to ať už jakýkoli. Dalším krokem je testace DNA/SNP, která je také na území Srbska v plenkách. Kvalitativně prověření plemenní býci jsou nedostatkovým zbožím místních chovů a tak je prvním cílem dovézt býky charolais, limousine, hereford a angus z České republiky a zajistit si tak kvalitu i v přirozené plemenitbě. Doposud se tento handicap

dal řešit pouze vysokou mírou inseminací.

Výkrm probíhá o poznání intenzivněji, je využívána kukuřice, pšenice, žito a krmný ječmen. Hlavním odběratelem jsou jatka, tzn. že mají chovatelé zajištěný odbyt vykrmených býků o hmotnosti 400 – 600 kg, ale ne každý si může výkrm dovolit, tak se odváží velké množství zástavu o hmotnosti 200 kg do zahraničí (na východ), což je z pohledu Tibora Berze velká škoda. Překvapil nás také velmi nízký úhrn srážek, který je ročně dle chovatele na úrovni pouhých 30 – 40 mm, což si myslíme, že mu chyběla nula a několikrát jsme se tom čísle ujišťovali.

Charolais na Farmě Berze, kam bylo postupně dovezeno již více jak 1200 ks zvířat (foto: Pavla Vydrová)

Luboš Žďárský tlumočí ze srbštiny informace od pana Tibora Berze (foto: Regina Racková)

Stáj lehké konstrukce na Farmě Berze (foto: Pavla Vydrová)

Každopádně se ale v půdě voda zadrží na dlouhou dobu, protože ji humus v černozemi nepustí do spodních vrstev. I farma Berze jedna z těch, která využívá plošnou závlahu obilovin, bez které nelze v suchých letech docílit dobrých výnosů ani na té nejkvalitnější půdě.

Po prohlídce farmy jsme přijali pozvání na společnou večeři, nemohla chybět všudypřítomná rakije, místní pivo Jelen, výborný vývar a srbská sarma, což je mleté maso míchané s rýží a dalšími ingrediencemi zabalené a vařené v zelném listě. Nemohly chybět ani klobásky na zakrojení.

Hereford - Adam Bugar

Sraz účastníků ve čtvrtek odpoledne byl v obci Ečka, odkud se společně přejíždělo na rychlé občerstvení do Zrenjaninu. Angusští chovatelé se od skupiny oddělili a jeli navštívit jinou farmu po vlastní ose, což trochu zkomplikovalo plán srbských farmářů, kteří počítali s rozdělením skupiny na dvě poloviny a část měla jet na herefordy a část na anguse. Nakonec se tedy jelo nejdřív na herefordy. Ve dvou terénních autech jsme si připadali jako na Rallye Paříž Dakar nebo možná spíš jako při cvičení ve vojenském prostoru.

Byla to adrenalinová jízda, při které jsme se dostali do prostředí 700 hektarové pastviny připomínající spíše prérii, než vojvodinskou oblast. Bylo nám vysvětleno, že se jedná o Národní park. Pastviny měly velký potenciál kvalitního krmiva, nicméně veškeré obnovy či přísevy nelze díky ochraně Národního parku realizovat. Adam Bugar, činovník sdružení Agroprofit, který byl aktivním účastníkem diskuse na expozici EU na veletrhu, nás seznámil s konceptem herefordské farmy. Poprvé byly do Národního parku přivezeny here-

Herefordi chovatele Adama Bugara se pasou na 700 ha pastvině v Národním parku (foto: Pavla Vydrová)

fordské krávy před pěti lety a za tu dobu přítomnost krav místní flóry velmi prospěla, i když jsou zde pravidla omezená a nekompromisní. Nepsané pravidlo „jedna kráva na jeden hektar“ zde vzalo záhy za své, stát se striktním omezením nepochodil, protože na mnohých územích není z důvodu klimatických změn již v květnu na čem pást. Tady se chovatelé pohybují v intenzitě okolo 1 krávy na 3 ha. Od dob Tita jsou zemědělci zvyklí spíše na to, že žijí z rostlinných komodit,

než ze zvířat. Stát v posledních letech pochopil, že to není dobrá cesta a začíná podporovat chov skotu. V Srbsku je ještě velké množství státní půdy a tak se počítá, že by zde měl být prostor na chov dalších 100 tis. ks masných krav. V Národním parku je 2000 ha vodních ploch, 1600 ha křovin a podmáčených ploch s rákosím v první zóně, tyto pastviny se nacházejí ve třetí zóně, ale i tak je tu velké množství omezení – omezená pastva, lov, mulčování na výjimku, aby se zachovaly pů-

vodní endemity rostlin. Nově je možné vysazovat hájky, ale přísevy zatím nejsou možné, i když probíhají jednání. Zajímavostí je, že i manipulační uličky a veškeré zábrany pro dobytek musí být zhotoveny z akátového dřeva. Adam Bugar je jedním z chovatelů, kteří mají velký zájem o dovoz kvalitních plemenných býků z Čech. Konkrétně Adam potřebuje čtyři herefordské plemeny co nejdříve, takže by rád zavítal do České republiky - možná už v první polovině června.

Jalovičky na anguské farmě Željka Šesto - v pozadí kameraman natáčející reportáž (foto: Pavla Vydrová)

Foto skupiny před restaurací s chovatelem angusů Željko Šesto (třetí v druhé řadě zleva) a herefordů Adamem Bugarem (třetí v první řadě zprava) (foto: Regina Racková)

Angus - Željko Šesto

Tankodromem Národního parku jsme se dostali zpět na hlavní silnici a přejezdili na anguskou farmu Željka Šesto. To už se k nám přidala část navrátilivších se anguských chovatelů. Opět zájem kamer a reportéra o českou delegaci, to zajistilo sdružení Agroprofit – nenechají nic náhodě a propagují sektor masného skotu, jak se dá. Asi je třeba kout železo dokud je žhavé.

Kvůli suchu posledních let museli na farmě přizpůsobit sezónu telení. Začínají telit v září a končí se v prosinci, do dubna jsou zvířata pohromadě ve stájích. Krávy jdou v dubnu na pastvinu samotné, býčky chovatel prodá, jalovičky odstaví a vyžene na jinou pastvinu než matky. Tento způsob se velmi osvědčil také z pohledu infekcí, infekční tlak se snížil na minimum a v současné době mají více jak 95 % odchovaných telat. Oteleno 110 krav. Kapacita stáji je na úrovni 200 hlav. I když je hlavním zaměřením farmy pěstování žampionů, srdcovou záležitostí je chov anguse.

Po návštěvě farmy následoval společný oběd ve Zrenjaninu, opět rakije, neskutečný vývar a několik druhů grilovaných mas s výborným salátem. Se zpožděním, ale spokojenými bříšky, jsme se přesouvali na další farmu, na sever, do Čoky, kde na nás čekal sám chovatel Miloš Petrović a odvedl nás svou farmu s chovem limousine.

Limousine - Miloš Petrović

Před čtyřmi roky vložil pan Petrović finance vygenerované v rodinné tiskárně do nákupu zvířat a založil limousinskou farmu. Finanční nezávislost je zde patrná na každém kroku. Mladší syn žije s rodinou v malém útulném domě v areálu farmy a má společně s otcem na starost zvířata, starší syn polaří na 1100 ha. Tiskárnu má pod palcem žena pana Petroviće. Zvířata mají velmi kvalitní zázemí v podobě nově vybudované stáje a jsou pod střechou, aby byl zajištěn hnůj na organické hnojení na orné půdě. Základní stádo bylo dovezeno z Francie a Maďarska v počtu 60ks a dnes už se celkový počet zvířat blíží ke 200ks. Druhá farma slouží k výkrmu býčků. Jsou v zemědělství noví, získávají

Předávání dáreků od jednotlivých Klubů panu M. Petrovićovi (foto: Regina Racková)

informace, naslouchají a učí se za pochodu, ale potenciál mají velký. Cílem je chovat 250 kusů zvířat, což odpovídá počtu lehce přes 90 matek základního stáda. Věnují se bezrohosti, ale protože se zde netestuje, musejí počkat, jestli se rohy fenotypově projeví a pak některá zvířata zůstávají rohatá. Odrohování odrohovávací pastou využívá chovatel v omezené míře v zimním období. Zajímavostí je, že nechávají pohromadě větší skupiny matek s telaty, aby si telata měla možnost ve stáji „nakrást“ mléko od jiných krav dle vlastní potřeby. Prý to ve větším stáde lépe funguje. Výběh u stáje a přechod na pastviny slou-

ží k zajištění dobré kondice krav, ale vrací se do stáje - 250 ha pastvin je rozdělených na segmenty. V letním období je telení problematické z důvodu vysokých teplot, ale zbytek roku se rodí telata kontinuálně. Používají senzory na hlídání telení (upevněné pod kořenem ocasu). Pracovní síla v Srbsku není tak drahá, takže si mohou dovolit jednoho zaměstnance, který jim stádo při telení ohlídá a dalším pomocníkem bude kamerový systém, který právě připravují. Krmná dávka se řeší mícháním v krmném voze a využívá se ječná sláma, kukuřičná siláž, seno a 400 g/krávu a den koncentrátu (ten se sype až na žlab).

Ve stáde jsou zvířata pocházející z Francie i Maďarska (limousine pana M. Petroviće) (foto: Pavla Vydrová)

Chovatelé před halou s chovem plemene limousine pana Miloše Petroviće (první zprava) (foto: Regina Racková)

Krávy před otelením mají skromnější krmnou dávku. Jak přiznává chovatel, tiskárna vynáší, takže je pro ně chovatelství spíše koníčkem.

Také pan Petrović se s námi rozloučil příjemným občerstvením, ale celá skupina už měla značné zpoždění a to nás ještě čekala poslední farma u hranic s Maďarskem v obci Srpski Krstur - prohlídka největší Angus farmy v regionu rodiny pana Jančiče.

Aberdeen Angus - Mladen Jančić

V obci Srpski Krstur jsme zavítali na první chov angusů v Srbsku, který čítá 200ks matek. Na pohled vás zaujme logo farmy na kamenném podstavci a rozsáhlý areál, který je udržovaný v naprosté čistotě díky dláždění z betonových panelů. Údajně má úctyhodných 25 hektarů (s přilehlými výběhy). Opatření návleky (jak to má být), jsme byli pozváni k prohlídce krásného hospodářství, které má dle všeho nakročeno opravdu velmi dobrým směrem a je zde patrné, že již čerpají ze značných zkušeností. Farma oplývá 800 ha vlastní půdy a 150 ha pastvin. Ostatní půda je pronajata od státu. Historicky se v reálu chovala prasata, ale dnes farmu živí výkrm býků (a prodej masa a výrobků ze dvora) a prodej jalovic.

Stáje lehké konstrukce pro dobytek byly k původním budovám přistavěny. Angusi krmí výhradně vlastním krmem, nekupují žádné koncentráty ani směsi – pouze lizy a soli. Období telení, i když je kontinuální, aby se dostalo potřebám bourárny, je koncipováno tak, aby bylo rovnoměrně rozprostřeno

a nevznikala období přílišného tlaku (velkého množství narozených telat najednou, s čímž nemají dobré zkušenosti).

Na pastvu odchází pouze krávy, které mají telata starší 70 dnů. Mladší telata zůstávají na statku a mají menší výběh. Skupina krav se staršími telaty odchází ze stáje v sedm ráno a vrací se v pět večer. Na pasení dohlíží pasáček se smečkou psů. Na rozlehlých pastvinách bez ohradníků ujdou každý den 5 - 7 km. Při návratu do stáje se nekrmí, pouze do rána odpočívají na královsky nastlané žluťoučké slámě, kterou prý ale ani nežerou a ráno zase odcházejí za pastvou.

Jateční býci se vykrmuji do porážkové hmotnosti 700 - 770 kg a tato váha zaručuje dle chovatele 40 kg nejkvalitnějších partií (T-bone steak, Ribeye steak apod.). Při vyšší hmotnosti jsou partie příliš velké a hůře prodejné. V jedné sekci ve stáji se nám v celé své kráse představil majestátný 1560 kg vážící plemenný býk, ale jinak se na chovu využívá hojně inseminace z produkce firmy

Taurus. Chovatel každoročně objednává 200 – 300 ks dávek pouze pro sebe. Inseminací býky vybírá s ohledem na co největší přírůstky a nepříbuznost. Farma produkuje také plemenné býky - od čtyř měsíců se vybraní jedinci váží a měří a dostanou větší péči, pokud vypadají slibně.

A od října do března dostávají krávy ve stájích seno, kukuřičnou siláž a žitnou senáž. Krmná dávka se omezuje před otelením. Přes léto, v sedmém a osmém měsíci, se netelí, jinak celoročně. Ve věku čtyř až pěti měsíců se stádo rozděluje zvláště na býčky a jalovičky. Kvůli sluníčku preferují červenou barvu angusů před černou. Na farmě jsou vidět dvě obří silážní jámy - kukuřičná siláž slouží zejména k výkrmu jatečných býků. Silážní jámy jsou jistotou pro případ špatného roku. Krávy dostávají luční seno, býci vojtěškové. Krávám po otelení se přilepšuje ječným šrotem a kukuřičnou siláž. Telení je bez problémové do 2-3% obtížnějších. Zajímavé je, že před označením telata obojky s čísly, aby se vědělo, kterým matkám patří.

Společné foto na angus farmě Mladena Jančiče (vlevo od loga farmy) u hranic s Maďarskem (foto: Regina Racková)

O provoz bourárny se stará manžel nejstarší dcery a nutno podotknout, že výborně. Měli jsme možnost ochutnat výrobky a ač se k nám v předešlých dnech dostala informace, že prodej ze dvora není v Srbsku legislativně podchycen a tudíž možný, takhle farma nám dokázala, že to možné je a i na velmi vysoké úrovni. Možná jsou jen legislativní nároky pro mnohé chovatele tak nedostižné, že mají pocit, že to vlastně nejde. Lze prodávat do restaurací, zajišťovat rozvoz domů, jen do nedalekého Maďarska je to problém, protože Srbsko má „dovozní přírážku“ 1,3 eura na kg, protože nejsou členem EU. Takže minimálně na této farmě se do EU těší, aby tyto restriktce vzaly za své a oni mohli rozšířit své pole působnosti i za nedaleké hranice. Mladen Jančić potvrzuje, že registrovat provoz na bourárnu a prodej ze dvora je velmi legislativně náročné, ale jiný problém tam není. Na 100g masa prý 2kg papírů ☺.

Snažili jsme se také ještě dobrat systému vedení evidence zvířat a evidence těch plemenných, ale bylo to náročné na pochopení. Jakmile zvíře změní majitele, musí být vystaven nový průvodní průkaz skotu, který vydává „matičná služba“ zvlášť na dojený a zvlášť na masný skot. Ta řeší také ušní známky a jejich navěšování provádí veterinární lékař. Ročně objednává Mladen 200ks ušních známek, ale protože má zkoušky na navěšování ušních známek, může si označovat zvířata sám, ale pouze na vlastním chovu. U býčků řeší vše „matičná služba“, ale za plemence institut, vydává doklad, který

Mladí angusští býčci pana Mladena Jančiće (foto: Pavla Vydrová)

ale není na úrovni našeho ZC z naší PK. Původ se testy nedokládá.

Po obhlídce farmy, kdy už se blížila noční hodina, jsme byli pozváni do krásné zasedací místnosti s kachlovými kamny na občerstvení a poslední debatu dlouhého a náročného, ale přínosného dne. Na této farmě se k nám přidal také zástupce sdružení Agroprofit, pan Čedomir Kec, který se aktivně zapojil již do diskuse na výstavišti a který znovu promlouval k našim chovatelům z pohledu možné spolupráce a nastínil zásadní body a cíle, které by byl rád, kdyby byly v následujících měsících uskutečněny:

Agroprofit – Čedomir Kec

- Návštěva chovů v co nejbližších týdnech maximálně měsících
- Zprostředkování nákupu plemenných býků (charolais, limousine, masný simentál, aberdeen angus a hereford)
- Kontakt na osobu/koordinátora (tým lidí), se kterými mohou nákup zvířat řešit

- Na podzim zprostředkovat nákup 10ti měsíčních jaloviček (konkrétních plemen – charolais, limousine, masný simentál, atd.).
- Účast srbských chovatelů na Jihočeské beef show (AA, LI) a v Lysé nad Labem (CH, MS)
- Semináře věnované chovu masného skotu určené srbským chovatelům (načít je systém chovu)
- Zájem o dlouhodobou spolupráci

A jsme na konci našeho týdenního putování a bytí v Srbsku. Byla to velká a zajímavá zkušenost a věřím, že s příslibem budoucí spolupráce - že se srbské brány českým masňákům otevřou. V minulosti se již několik vývozů do této země uskutečnilo, a tak je na co navazovat. Za sebe děkuji všem zástupcům plemen za účast a za projevený zájem, panu Vladimíru Váňovi za skvělou spoluprací a náklonnost a Luboši Žďárskému za tlumočnické služby. Srbským chovatelům za vřelé přijetí a pohostinnost.

Živili! Prijatno!

Vojvodina

země zaslíbená

Je autonomní oblast na severu Srbska. Hlavním městem a hospodářským centrem je Novi Sad, dalšími většími městy jsou Subotica, Zrenjanin či Sombor. Rozprostírá se na území čtyř historických regionů - Báčky, Banátu, Sremu a z malé části Mačvy. Hlavním a zároveň největším městem je Nový Sad, druhým v pořadí je Subotica. Rozloha je 21 506 km², počet obyvatel: 1 931 809, hustota obyvatelstva: 89,85/km². Geograficky leží ve střední Evropě, severní části Srbska v Panonské nížině. Území je rozděleno řekami Dunaj a Tisa na Bačku, Banát a Srem. Oblast byla důležitá už v dobách římské říše, nacházelo se zde město Sirmium (dnes Sremska Mitrovica). Během 6. století přišli do oblasti Slované a od 9. století byla Vojvodina ovládaná Maďary až do století šestnáctého. Po bitvě u Moháče v roce 1526 a pádu Banátu v roce 1552 se oblast dostala pod kontrolu Osmanské říše. Díky Karloveckému míru z roku 1699 a později Požarevackému míru z roku 1718 Vojvodina připadla Rakousku. To znamenalo odsun osmanského a islámského obyvatelstva a přisun nových kolonistů, ze všech oblastí tehdejší habsburské monarchie. Přicházeli tak nejen Srbové, Maďaři, či Němci (ti byli odsunuti v roce 1945), ale také i Češi, Slováci, Chorvati, nebo Rumuni. Srbská menšina se začala kulturně organizovat a rozvíjet, přestože pravoslavní bylo habsburskou monarchií potlačováno, do oblasti přicházely knihy z Ruska a dalších pravoslavných zemí. Po revolucích v roce 1848 bylo na krátkou dobu založeno Srbské vévodství v rámci Habsburské monarchie (z té doby pochází jméno Vojvodiny: vojvodina znamená vévodství). Po 1. světové válce se stala Vojvodina součástí Království SHS. Území po roce 1929 ztratilo, podobně jako další části Jugoslávie, svoji autonomii a bylo začleněno do rozsáhlejšího systému bánovin. Národnostně promíchané obyvatelstvo bylo však do jisté míry problémem, z hospodářského hlediska ale slaběmu jugoslávskému státu alespoň pomáhaly dobře se rozvíjející oblasti s německým obyvatelstvem.

Během války byla Vojvodina v roce 1941 rozdělena mezi několik států: severozápadní část (Bačku a Baranju) zabralo Maďarsko, které kdysi Vojvodinu ovládlo, severozápadní část Chorvatsko, malou východní část Rumunsko a jižní část Nedičovo Srbsko (Srem, který byl po válce začleněn do Vojvodiny, patřil v té době Slavonii, kterou ovládl Nezávislý stát Chorvatsko). Po válce vznikla 1. září 1945 v rámci federalizované Jugoslávie autonomní oblast Vojvodina, mající současný rozsah, a která od té doby náleží k Srbsku. Těsně po válce vypukly ohledně Vojvodiny spory, zdali má být území přičleněno k Srbsku, či fungovat jako zcela nezávislá republika v rámci Jugoslávie. Poválečnými změnami obyvatelstva došlo k dominanci Srbů (kteří zde měli po válce jen něco přes 1/3 obyvatelstva), odstranění Němců, a úbytku především Maďarů, kteří zůstali na úzkém pruhu táhnoucím se od severních hranic s Maďarskem zhruba jihovýchodním směrem. Třetí nejpočetnější národností jsou ve Vojvodině Slováci. Tvoří absolutní většinu v obci Petrovec (66,42 %) a jsou nejvýznamnější národností v obci Kovačica (41,07 %). Nejvíce Slováků žije Kovačici (5697), pak v Báčském Petrovci (5549). Celkem žije ve Vojvodině 56 637 Slováků, což tvoří 2,79 % všech obyvatel. Jsou potomky převážně evangelických vystěhovalců z 18. století, kteří se usadili na úrodném území, řídce obývaném po zpusťošení země Turky. Zachovávají si jazyk i folklórní zvyky svých předků. Počátky českého vystěhovalectví na území Srbska spadají do první poloviny 19. století. Čeští přistěhovalci se usídlili nejen v Bělehradě, ale také v několika obcích jižního Banátu s dodnes zřetelným českým vlivem. K české národnosti se dnes hlásí v Srbsku cca 1.800 osob.

Citadela na břehu Dunaje v Petrovaradině (pohled z břehu Noveho Sadu) (foto: zdroj wikipedie)

Ohlasy a dojmy účastníků

Jitka Hatláková

(předsedkyně Klubu chovatelů plemene charolais)

Návštěva Srbska byla z mého pohledu velmi dobře zorganizovaná. Měli jsme možnost navštívit chovy, které se nacházejí v různých podmínkách.

Velkým přínosem bylo osobní setkání s chovateli, předání si informací o našem systému a v neposlední řadě kontakty a navázání spolupráce.

Nyní je naším úkolem tuto možnost spolupráce dobře rozvinout a naplnit možnosti, které se v Srbsku jeví.

Chtěla bych velmi poděkovat Pavle Vydrové a Luboši Žďárskému za vynikající organizaci této akce.

Štěpán Šebelka

(zástupce Klubu chovatelů plemene aberdeen angus)

Jsem velice vděčný, že jsme se mohli prezentovat v delegaci ČSCHMS v srbském Novém Sadu. Jako čeští angusáci jsme oprášili dosavadní dobré vztahy a navázali nové se srbskými chovateli AA. Srbové mají dlouhodobě zájem o české anguse, ale podmiňují to svojí dotační podporou od státu. Myslíme, že touto misí jsme upevnili dlouhodobé partnerství na Balkáně. Někteří chovatelé přijali naše pozvání na Zemi Živitelku a v srpnu se chystají do Čech.

Rozloučení

aneb výstavou to začalo a výstavou to končí

Vzpomínám na začátek srpna 2005, kdy mě tehdejší předseda - Karel Šeba - naložil do auta a dovezl do areálu výstaviště v Praze Letňanech, ukázal mi prázdnou halu a oznámil, že tu bude v druhé polovině října velká národní výstava a že ji mám na starost. A tak to všechno začalo. Z mého dnešního pohledu jsem v té době nastoupila do těžce supící parní lokomotivy, která postupně a odhodlaně nabírala rychlost. Koho by napadlo, že se v průběhu téměř dvaceti let tento vlak změní do slova v Šinkansen. Za tou proměnou jsou tisíce hodin práce vás - chovatelů i týmu zaměstnanců a externistů. Obrovská zkušenost, neskutečné množství energie (té přijaté i té odevzané), spousta příležitostí, stovky lidských příběhů a milých setkání, samozřejmě i krušných chvil, ale to už k životu patří. Byla to skvělá jízda a nelituji jediné minuty. Když se ohlédnu, vím, že jsem pro vás udělala vše, co bylo v mých silách a že to bylo maximum, které jsem vám mohla dát. Ať už jsem se snažila o vstřícnost při komunikaci s vámi, o co nejdokonalejší servis a průběh výstav a akcí, nebo čistotu „neviditelné“, ale o to rozsáhlejší agendy. Práce tajemníka je o vytváření co nejlepších podmínek pro práci jiných, těch „viditelnější“. Věřím, že se mi to dařilo, i když mě to do jisté míry

Jindřich Terč

(předseda Klubu chovatelů plemene galloway, highland, shorthorn a texas longhorn)

Účast zástupců ČSCHMS na zemědělském veletrhu v Novém Sadu a jednání s místními chovateli pod patronací zemědělského diplomata pana Vladimíra Váni byla velkým a milým překvapením.

Intenzivní jednání a prohlídky farem nabízely navázání spolupráce do budoucna na velmi dobré úrovni. Otevírá se prostor pro nabídku nejen plemenných zvířat, inseminačních dávek, ale také spolupráce ve šlechtění, kontrole užítkovosti a vzdělávání v souvisejících oblastech. Srbsko má velký potenciál. Záleží na členech svazu, jak s tímto potenciálem naloží. Důležitým krokem je férové jednání a přístup. Ze strany srbských chovatelů jsme byli několikrát informováni a ujišťováni, že ČR je pro ně vzorem a partnerskou zemí nejen na úrovni chovu skotu. Velký zájem je pro nás výzvou!

Luboš Žďárský

(zástupce Svazu na veletrhu a představitel Klubu chovatelů plemene dexter)

Za týden přímé účasti na Veletrhu v srbském Novém Sadu se potvrdila má slova, se kterými jsem přišel (v únoru) na zasedání Výboru, že by tento zemědělský veletrh mohl umožnit vstup Svazu – chovatelům nejen na srbský trh, ale na celý Balkán a nejbližší okolí. Hned od prvního dne vzbuzoval náš stánek velký zájem, nejen z řad chovatelů skotu, importérů z různých zemí, ale co mě překvapilo, až zarazilo, byl ohromný zájem místních médií, jak televize, rozhlasu i tisku. Z formálních i neformálních rozhovorů bylo zřejmé, že srbské chovatelé si přejí stabilní a dlouhodobou spolupráci. Nejen na bázi nákupu plemenných zvířat, ale také kompletního servisu potřebného pro založení a rozvíjení chovů.

Mentalitu těchto národů znám již z 30-ti leté spolupráce s nimi, a byl jsem přesvědčen o tom, že nám pootevrou dvířka na svůj trh, ale to, že nám otevrou „vrata“ dokořán k vzájemné spolupráci, mě mile překvapilo a je pouze na nás, jak tuto nabídku vedení Svazu uchopí a využije.

frustrovalo, že za mnou není vidět práce tak, jako za mými kolegy o to více jsem si ale dokázala užít výstavy, které mě naplňovaly vědomím, že jsem skutečně užitečná. Díky příležitostí a důvěře, kterou jste mi dali, jsem se naučila velmi mnoho. Měla jsem tak pocit, že jsem součástí mého milovaného oboru, který mi koluje v žilách po předcích. Správně jste pochopili, kdo zatím netušil, že se s vámi loučím. S těžkým srdcem, ale zároveň s úctou a pokorou.

Moc ráda bych, aby to vyznělo pozitivně, protože tak to celé vnímám. Všichni jsme nahraditelní, ale ne každá organizace má takové štěstí na zaměstnance „srdcaře“ jako právě váš Svaz. Ač každý z jiného těsta, dokázali jsme si vzájemně naslouchat, diskutovat a spolupracovat a i přes občasné pracovní neshody jsme táhli za jeden konec provazu. Za to vám, milí kolegové, patří velký dík, byli jsme skvělým týmem! A tak věřím, že kolegové, které posílí tým zaměstnanců, jsou novým nábojem a přinesou do Svazu svěží vítr z venku, který pomůže k tolik potřebné stabilizaci. Já si budu hledat novou cestu a věřím, že se na ní s vámi budu dál setkávat, příležitosti jistě přijdou. Opatrujte se, ve zdraví přečkejte náročné období, kterým české zemědělství prochází a ať je váš příroda nakloněna. Bylo mi potěšením pro vás pracovat!

Ing. Pavla Vydrová, Ph.D.

Chovatelé a přední odborníci jednali o plodnosti býků

Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

V první polovině května se v hotelu Tři věžičky uskutečnilo setkání na téma plodnosti, které inicioval předseda svazu Milan Novotný. Jednání se vedle předních odborníků na reprodukci MVDr. Ondřeje Bečváře a ředitele Animal Reproduction Centre, s.r.o. Ing. Jaroslava Pokorádiho, Ph.D. účastnila klinická biochemička a molekulární genetička MUDr. Soňa Peková, Ph.D., doc. MVDr. Svatopluk Čech, Ph.D. (VÚVeL), zástupci plemenářských firem, provozovatelů testačních zařízení a chovatelů. Cílem setkání bylo zahájit odbornou rozpravu na téma reprodukčního zdraví a najít plošně vyhovující řešení, jak přistupovat co nejjednodušeji k vyšetřování plodnosti masných býků určených pro přirozenou plemenitbu.

Odborná rozprava

Při detailní odborné rozpravě si přizvaní odborníci vyměňovali své zkušenosti a neřídka i odlišné pohledy na věc, a to jak v případě vlastního vyšetřování býků (technika a metody), návazností spojených s elektro ejakulací, tak také přístupu ke způsobu a efektivitě léčby.

Účastníci se shodli na tom, že je nutné maximálně sjednotit přístup týmů provádějících vyšetřování na plodnost a že interpretace výsledků musí být srozumitelná, jednoduchá a nesmí být pro kupujícího zavádějící. V současné době se díky nedostatečné osvětě stává, že majitelé vyšetřeného býka se spermio gramem mají klamný pocit, že to automaticky znamená bezproblémovou

plodnost býka a rezignují na další sledování dalších faktorů ovlivňujících plodnost. Je proto třeba chovatelům zdůrazňovat, každé hodnocení je obrazem aktuálního stavu zvířete a v budoucnu se může měnit oběma směry. Je proto velmi důležité, aby chovatelé věnovali svým plemenným býkům maximální zooveterinární péči a nepovažovali plodnost býka za neměnný fakt. Rovněž je nutné pečovat o optimální životní podmínky krav a jalovic, protože plodnost býka může být reálně prověřena jen přes skutečně plodnou plemenici.

Přijaté závěry

Z jednání vyplynuly dále následující závěry, které mohou být dále diskutovány s chovateli a provozovateli odchoven:

- Chovatelé by měli mít možnost se jednotlivě rozhodnout, zda budou požadovat vyšetřování mladých býků vybraných do plemenitby určených do přirozené plemenitby.
- Vyšetření býků by mělo být v souladu s protokolem BBSE (Bull Breeding Soundness Examinations), jehož součástí by mělo být vyšetření ejakulátu přímo na chovu. Na základě těchto posouzení by měla být provedena klasifikace býka a stanovení jeho vhodnosti jako plemenika.
- Shoda dále byla v tom, že vzhledem k tomu, že se na chovech vyšetřují mladí býci a že v případě, že býk nebude reagovat na elektro ejakulaci, bude vyšetřen do-

datečně a nebude okamžitě označen jako nevhodný plemeník.

- Zúčastnění zástupci mají většinou za to, že s ohledem na to, že zatím nebyla předložena relevantní studie k problematice infekčních pohlavně přenosných chorob, není nutné, aby tato vyšetření byla prováděna plošně. Nicméně všichni zástupci projevili zájem o výsledky studií, které se v rámci ČR a SK budou provádět. Jedná se zejména o vyšetření býků na bakterie typu Mykoplasma spp. a Ureaplasma spp.
- Z hlediska papilomatózy bude chovatelům doporučeno, aby neprodávali ze svých chovů zvířata v akutním stadiu tohoto onemocnění a aby ošetření (odstranění) papilomů proběhlo na chovu.
- Chovatelé, zejména noví majitelé, takto vyšetřeného plemenného býka, by měli být seznámeni s faktem, že býk prošel základním vyšetřením spermatu a reprodukčních orgánů a výsledek zapsaný v protokolu se vztahuje k datu vyšetření a že je tedy nutné dále sledovat zdravotní stav a aktivitu plemenika ve stádě, tedy další faktory, které ovlivňují reprodukci.

Schůzka byla svolána z důvodu rozdílných názorů odborníků a protože došlo jen k částečné shodě, budou rozpravy pokračovat. Všichni zúčastnění budou i nadále pokračovat v intenzivní komunikaci na toto téma a společně hledat nevhodnější řešení pro širokou chovatelskou praxi.

Aberdeen Angus na Czech food Expo 2024

Jana Šebelková

Asociace chovatelů plemene Aberdeen Angus

Po loňské velmi vydařené akci s názvem WATM2023 v Českých Budějovicích dostala Asociace Aberdeen Angus od Výstaviště nabídku k další možné a zajímavé spolupráci. Tentokrát však v pavilonu T1 nešlo o výstavu živých plemenných zvířat, nýbrž o hovězí maso. Angusáci tedy opět spojili své hlavy dohromady a na tento zajímavý dosud nevyzkoušený projekt kývli.

Jednalo se o druhý ročník Národního potravinářského veletrhu s názvem Czech Food Expo 2024, který byl primárně zaměřen na propagaci

kvalitních českých výrobků a nápojů. U Asociace AA to nemohlo být tedy nic jiného, než vysoce prémiové, vyžrálé hovězí bio maso. Ve stánku asociaci reprezentovaly dvě farmy z Jižních Čech, a to Angusfarma Rančice rodiny Šebelkových a Angusfarma Pěčín, zastoupena rodinou pana Lepší.

V propagaci masa jim nově pomáhal také černý dvoumetrový maskot „Angusík“, který dokázal velmi úspěšně přilákat pozornost návštěvníků ke stánku asociace, a kromě nákupu hovězího masa nechybělo také hojné fotografování.

Návštěvníci Food Festu si hovězí maso mohli zakoupit přímo ve stánku jako chlazené v balíčcích

dle libovolné partie, nebo jim venkovní program poskytl možnost ochutnat pečeného angusského býka na rožni, kterého nabízel chovatel pan Borovka s rodinou. Ten se také postaral společně kuchařem Vladimírem Tůmou – zakladatelem Gastrofestu, o propagaci angus masa formou několika kulinářských show přímo na pódiu pavilonu, kdy kromě vaření dokázal poutavě vyprávět přihlížejícím o chovu plemene aberdeen angus a vyzdvihnul přednosti jeho masa. To pak měli možnost návštěvníci posoudit při následné ochutnávce, která se setkala s velmi kladnou odezvou.

Stánek asociace navštívil první den nejprve hejtmán Jihočeského kraje Martin Kuba, poté jej vystřídal ministr zemědělství Marek Výborný, který vyjádřil uznání nad pilí, kterou chovatelé anguse vkládají do zviditelnění jejich plemene nejen v případě chovných zvířat, ale i masa samotného a přislíbil svou podporu i nadále. Na stánek během dalších dní zavítalo také několik známých osobností, mezi nimi např. herečka Alice Bendová, šéfkuchař Ondřej Slanina nebo známá cukrářka Mirka van Gils Slávková.

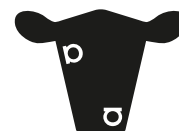

Poslední nedělní den posílili tým angusáků také manželé Roubínkovi, kteří nabízeli návštěvníkům svou vyhlášenou vyuzenou šunku.

Na závěr lze říci, že členové Asociace Aberdeen Angus udělali opět velký krok k tomu, aby se jejich plemeno dostalo do povědomí široké veřejnosti nejen jako bezrohý skot nenáročný na chov, ale také jako skot, jehož maso vyniká svou chutí, jemností a šťavnatostí a lze z něj tedy

připravit nejen vynikající steak pro náročné strávníky, ale dokáže se bez problému uplatnit také v klasické české kuchyni.

**CZECH
FOOD
EXPO**
NÁRODNÍ
POTRAVINÁŘSKÝ
VELETRH

aberdeen
angus

Proč vakcíny někdy nefungují tak, jak očekáváme?

MVDr. Leona Pekáriková
MSD Animal Health

Proč jsem tentokrát vybrala téma, proč vakcíny někdy nefungují, tak jak očekáváme? V chovech skotu se pohybují už více než 20 let a setkala jsem se s mnoha různými momenty, kdy se chovatelé či veterinární lékaři ptali, proč stále mají nemocná zvířata, i když vakcinují. Jejich zvířata byla vakcinována nejen vakcínami naší firmy, ale i vakcínami konkurenčními. U všech případů, které jsme společně s chovateli a veterináři analyzovali, však nešlo o selhání vakcíny jako takové. Za nedostatečnou účinností stála některá z chyb, které chci popsat v tomto příspěvku, abych vám pomohla se podobným situacím vyvarovat.

Vakcinace zvířat je velmi důležitou součástí preventivních programů na farmách. Všichni víme, že doba masivního používání antibiotik k léčbě zvířat, či použití antibiotik bez ověření citlivosti v současném světě, který dbá na produkci zdravých potravin, končí. **Jednoznačným trendem je prevence.** Víme také, že některé patogeny, jako například klostridie, dokážou zabít zvířata rychleji, než začnou působit antibiotika určená k léčbě. Jedinou účinnou cestou ochrany proti infekčním patogenům je prevence na všech úrovních, včetně vakcinace. **A jednoznačným cílem je, aby účinnost vakcinace byla co nejvyšší.**

Co je důležité pro úspěch:

1. Nezapomínat na to, že velmi dobrá spolupráce mezi veterinárním lékařem, chovatelem a personálem farmy je klíčem k úspěchu.

Kombinace veterinárních znalostí, znalosti chovu, a i nejmenších detailů pomůže najít nejohroženější kategorii zvířat, vybrat správnou vakcínu, správně načasovat vakcinaci, odhalit a včas odstranit rizika, jež by mohla ovlivnit její výsledek.

2. Vždy se dívat na vakcinaci jako na investici do zdraví stáda.

Když dnes investujeme do vakcinace telete, tele nebude nemocné, nebude šířit masivně patogeny do prostředí a nenakazí další zvířata. Ve finále z telete vyroste zdravá silná plemence, či býk, jenž dosáhne o 2 měsíce dříve jatečnou hmotnost. Zároveň se sníží náklady za krmení a zvýší se kapacita ustájovacího prostoru pro odchov a výkrm dalších zvířat. Návratnost investice bude mnohonásobná. A co zvířata s vysokou plemennou hodnotou, která budou sloužit například jako matky býků, býčci určené pro další chov, nebo jsou to zvířata pocházející z embryotransferů, či narozená po použití vysoce kvalitní insemináčnické dávky? Jakékoliv onemocnění může výrazně ohrozit zdraví zvířat a další použití v plemenitbě. Je na místě investovat do prevence nebo je lepší riskovat?

3. Vědět, že vakcíny fungují různě a nezamezí proniknutí patogenů do těla zvířete.

Například intranasální vakcíny podávané telatům proti respiračním patogenům stimulují především lokální buněčnou imunitu v nosní dutině, a tím výrazně omezí pronikání patogenů do dolních cest dýchacích. Naopak injekční vakcíny stimulují tvorbu ochranných protilátek, jež brzdí činnost patogenů na jiné úrovni. Pokud se bavíme o respiračním onemocnění, kombinace intranasálních a injekčních vakcín na ochranu telat nabízí při použití obou forem vakcín komplexní ochranu zvířat.

To, že i přes vakcinaci mohou patogeny proniknout do těla zvířete, je známé. Ale vakcinované zvíře, na rozdíl od nevakcinovaného, se dokáže proti patogenům účinně bránit. Výsledkem je, že neonemocní anebo se u něho vyvinou jen mírné klinické příznaky onemocnění, které nejsou život ohrožující, nevyžadují dlouhou rekonvalescenci a neovlivní významně celoživotní produktivitu postiženého jedince.

4. Důkladně zvážit rozhodnutí: „Použiju stejnou vakcínu, vakcinační program, co v chovu vedle, protože tam to funguje“.

To je častá věta, se kterou se setkáváme v terénu. Ale můžeme si být jistí, že opravdu stejný program bude fungovat i na jiné farmě? Zde je ostražitost na místě. Ze zkušeností víme, že každá farma je jiná, vyskytují se zde různé patogeny, které například na jedné farmě způsobí onemocnění u matek a na druhé farmě onemocnění u telat atd.

Jakékoliv sestavení preventivních a vakcinačních protokolů by mělo být šité na míru konkrétní farmě a nastaveno na základě zjištěných faktů, tj. důkladné analýzy chovu, prokázaných faremních patogenů, včetně citlivosti na antibiotika a dalších informací.

5. Brát zřetel na to, že i když jsou vakcíny určené pro ochranu před stejnými patogeny, často jsou mezi nimi odlišnosti, jež mohou významně ovlivnit výsledek vakcinace.

Při výběru vakcíny je obzvláště důležité důkladně probrat všechna fakta s veterinárním lékařem, abyste se co nejlépe shodli na základě potřeb, co od vakcinačního programu očekáváte. Při vakcinaci je nutné dbát na to, aby byly dodrženy instrukce uvedené v příbalové informaci přípravku.

Podívejme se, co vše může ovlivnit účinnost vakcín.

1. Transport a skladování

Vakcíny by měly být vždy transportovány a skladovány za dodržení správné teploty, což je zpravidla 2-8°C (bližší informace naleznete v Souhrnu údajů o přípravku - SPC), a to po celou dobu od ukončení výrobního procesu až po samotnou vakcinaci. Proto je nutné zabránit situaci, kdy balík s vakcínami zůstane po dodání ležet i několik hodin nerozbalený v kanceláři při pokojové teplotě. Po doručení na farmu je potřebné ihned vakcínu uložit do ledničky určené výhradně pro tento účel. Skladování vakcín v ledničce spolu s jídlem, pitím, či vzorky určenými k zaslání na patologické vyšetření je nežádoucí.

Tady bych chtěla zmínit ještě další fakt. Často se mě lidé ptají, jak dlouho po otevření mohou vakcínu použít, což souvisí i s dalším možným skladováním. Tuto informaci opět naleznete v SPC konkrétních vakcín.

Existuje rozdíl mezi živými a inaktivovanými vakcínami. U živých vakcín, kde se před použitím míchá rozpouštědlo (diluent) s peletou obsahující antigen (lyofilizát), se jedná po smíchání jen o několik hodin. Pak existují i inaktivované vakcíny, které se mohou

používat až 28 dní po prvním otevření, což nabízí nespornou výhodu. Avšak i zde platí pravidla. Po použití je nutné lahvičku se zbytkem vakcíny co nejrychleji uskladnit v lednici ve svislé poloze. Je nepřípustné, aby v gumové zátce zůstala zapíchnutá jehla, či celý vakcinační automat a došlo touto cestou ke kontaminaci zbylých vakcinačních dávek.

Někdy může při skladování také dojít k chybě, kterou personál rychle neodhalí, a to k poruše termostatu chladicího zařízení. V takovém případě může být vakcína skladována delší dobu při vyšší teplotě, což by mohlo stát za její sníženou účinností. Doporučením je pravidelně kontrolovat nastavení termostatu a provádět kontrolní měření teploty teploměrem.

2. Příprava vakcíny na vakcinaci

Tento bod je důležitý zejména ze dvou pohledů. První je zásadní zejména u živých vakcín, kdy je vakcína dodána ve dvou lahvičkách. V jedné je peleta obsahující antigeny (lyofilizát) a ve druhé je rozpouštědlo (diluent). Lyofilizát se naředí rozpouštědlem a musí být šetrně rozmíchán tak, aby v každém mililitru vakcíny bylo stejné množství antigenu. Také je nutné pro správnou účinnost vakcíny použít všechno rozpouštědlo. Jen tak bude zabezpečeno, že každé zvíře dostane celou a plnohodnotnou dávku vakcíny. Při chybě v tomto procesu může dojít k tomu, že poslední zvíře například dostane jen 1 ml vakcíny místo požadovaných 2 ml a toto zvíře již nemusí být dostatečně chráněno.

Běžnou praxí, zejména při použití olejových vakcín v chladných měsících roku je, že se vakcína vyjme z ledničky a je ponechána před použitím 20-30 minut při pokojové teplotě, aby se ohřála. Tím se zabezpečí její lehká aplikovatelnost a také lepší welfare zvířat při aplikaci. Nikdy však nesmí být ohřívána v kbelíku s teplou vodou. Teplota použité vody může vakcínu zcela znehodnotit a také dojde ke kontaminaci lahvičky, víčka a gumové zátky.

3. Šetření na nesprávném místě

V příbalové informaci vakcíny se uvádí doporučená aplikační dávka na základě vědeckých výzkumů a registrace. Věřte, že nešetříte, pokud použijete jen její polovinu. Zaplatíte peníze, ale problémy v chovu nevyvstávají.

4. Použití vakcinačních automatů anebo násadek na aplikaci intranasálních vakcín (vakcín do nosu)

Opět zmíním dvě důležité věci. Dávejte pozor na dezinfekci vakcinačních automatů anebo násadek na aplikaci živých a intranasálních vakcín při opakovaném použití! Rezidua dezinfekčního přípravku mohou ovlivnit účinnost živých vakcín, proto je nutné se tomuto způsobu ošetření vyvarovat. Vždy se poraďte s dodavatelem, jak nejlépe tyto nástroje na vakcinaci udržovat. Násadky na aplikaci intranasálních vakcín jsou většinou určeny jen k jednorázovému použití.

I vakcinační automat se může pokazit a začne například dávkovat nižší dávku vakcíny, než byla původně nastavena. Toto se při vakcinaci větší skupiny zjistí většinou až na konci vakcinace, kdy si všimneme, že nám zůstala jedna nebo více lahviček vakcíny, i když všechna zvířata prošla naháněcí uličkou a byla naočkovaná. V takové situaci nezjistíme, které zvíře dostalo celou dávku a které jen polovinu. Nesprávně navakcinovaná zvířata se mohou stát ohroženou skupinou.

5. Nesprávný výběr vakcíny

Tento nadpis je trochu diskutabilní, protože každá vakcína dá zvířeti lepší šanci do života. A i když se onemocnění v chovu nevykytuje, riziko, že bude na farmu zavlečeno z jiného místa, je tu vždy. Takže i tato prevence je na místě a bude pro farmu přínosem. Avšak ze zkušeností víme, že sestavení vakcinačního protokolu je vždy otázkou priorit a financí.

Proto doporučujeme vždy vybírat vakcínu na základě podrobné analýzy chovu, dle prokázaných patogenů atd. V případě, že problémy v chovu způsobuje více původců a není možné z finančních důvodů stádo chránit před všemi, je potřebné začít s vakcinací proti onemocnění, které způsobuje největší ztráty na zdraví a ziskovosti farmy.

Díky této vakcinaci budou zvířata zdravější a méně vnímavá k dalším onemocněním. Je vědecky prokázáno, že telata, která prodělají v prvních týdnech života průjem, jsou až 17x vnímavější k nemocem dýchacích cest. Když je v chovu prioritním problémem průjem u novorozených telat (do 2 týdnů stáří), často vidíme, že po zahájení vakcinace matek a správném napojení telat mlezivem se nejen sníží výskyt klinických příznaků průjmu, ale také se výrazně sníží ztráty spojené s respiračním onemocněním. Kdybychom kvůli financím začali vakcinovat telata od 2 týdnů stáří jen vakcínou proti respiračnímu onemocnění, průjmy bychom nezastavili a start telat do života by nebyl optimální.

Také existují rozdíly mezi vakcínami. Pojdme se podívat například na vakcíny určené pro prevenci proti zárodku *Mannheimia haemolytica*. Tento původce způsobuje závažné respirační onemocnění a dokáže tele i rychle zabít (telata ráno pijí a odpoledne jsou mrtvá) bez toho, aby se u nich vyvinuly klinické příznaky. Na evropském trhu existují vakcíny pro skot nebo ovce, které hned v úvodu díky speciální technologii významně sníží schopnost této bakterie se množit a poškozovat tkáň plic. Tyto vakcíny jsou také schopné chránit zvířata proti 2 nejdůležitějším sérotypům zmiňované bakterie. Další vakcíny chrání jen proti jednomu sérotypu a působí v pozdější fázi infekce. V tomto bodu je obzvláště důležité poradit se s veterinárním lékařem a společně vybrat vakcínu, která je nejvhodnější pro dané stádo.

Na co je dobré myslet při výběru vakcíny, jsou informace uvedené v SPC. Vakcína by měla být použita v souladu s registrací. Pokud je určena pouze pro telata, neměla by být aplikována matkám. V této kategorii mohou chybět informace o bezpečnosti (například pro plod v době březosti) a účinnosti vakcíny. Také státní organizace kontrolující používání léčiv v chovech skotu mohou vyžadovat informace, z jakého důvodu byla vakcína použita jiným, než oficiálně schváleným způsobem.

Ještě jedna věc pro zvážení. Často čteme či slyšíme, že trendem je ozdravit evropská stáda od BVD (bovinní virová diarea). Některé státy jsou BVD prosté a už nyní se stává, že tyto země vyžadují při dovozu surovin na své území certifikáty, že mléko a maso je z chovu BVD prostého. Pokud v chovu BVD nemáte a máte uzavřený obrat stáda, zvažujte, zda použít vakcíny obsahující tuto složku. Vakcinovaná zvířata budou pozitivní na BVD protilátky.

6. Nesprávný výběr kategorie skotu pro vakcinaci – načasování

Vakcína by měla být použita tak, aby byla zvířata plně chráněna před očekávaným propuknutím onemocnění.

Je nutné se rovněž vyhnout tomu, aby byla vakcinovaná v době, kdy už na farmě propuká onemocnění. Tak budou navakcinovaná zvířata oslabená nemocí, u nichž vakcinace může zhoršit klinické příznaky a její účinnost bude snížena.

Podívejme se na příklady z praxe:

a. **U telat probíhá závažná vlna průjmů ve věku 6-12 dní způsobená kryptosporidii.** Telata jsou slabá, dehydratovaná a nechtějí přijímat mléko. Co se stane, když ve věku 1 týdne aplikuji vakcínu proti respiračnímu onemocnění do nosu, po níž může dojít k přechodnému zvýšení teploty, rozvoji rýmy atd.? Může se zhoršit jejich zdravotní stav a účinnost vakcíny nemusí být taková, jak očekáváme. Vakcinovaná by měla být jen zdravá telata.

Jak můžeme situaci předejít? Zastavíme včas kryptosporidie pomocí léků a v blízké budoucnosti i díky vakcinaci matek proti tomuto onemocnění. Pak můžeme intranasální vakcínu použít bez obav v 1 týdnu věku anebo vybrat vakcínu, která se dá aplikovat nejen v 1 týdnu, ale už ode dne narození a účinnost vakcinace bude dle očekávání.

b. **U telat probíhá respirační onemocnění ve věku 7-10 dní.** Telata mají teploty, rýmu, kašlou a nepřijímají mléko. A opět, co se stane, když tele zavakcinuji v 7 dnech vakcínou do nosu proti respiračnímu onemocnění? Není lepší začít s vakcinací vybranou intranasální vakcínou už od prvního dne života a výrazně snížit pravděpodobnost, že k onemocnění

vůbec dojde? Anebo využít jinou možnost, a to zavakcinovat matky a správně napojit telata mlezivem, a tak je účinně chránit?

Otázkou je také, zda vakcinovat proti onemocnění matky anebo telata v případě, že existují vakcíny určené pro všechny kategorie skotu. Popišme si situaci opět na prevenci proti respiračnímu onemocnění. Pokud se respirační onemocnění vyskytuje u matek anebo u telat do 6 týdnů věku, doporučuje se vakcinovat matky. Pokud onemocnění propuká u telat od 6 týdnů stáří, je lépe vakcinovat telata. Pokud se respirační vlny vyskytují u matek i telat je možné vakcinovat obě kategorie atd. A tak bychom mohli pokračovat ještě dlouho.

Teď se chvíli vrátím do nedávné minulosti související s načasováním vakcinace, kdy jsme začali s ozdravováním chovů od IBR (infekční bovinní rinotracheitida). V prvních letech bylo doporučováno zahájit vakcinaci mladého dobytka od 6 měsíců stáří a setkávali jsme se s tím, že výsledky vakcinace nebyly takové, jak jsme očekávali. Důvodem bylo to, že část telat neměla mateřské protilátky už po 6-7 týdnech od narození, tedy mnohonásobně dříve, než bylo doporučováno zahájit vakcinaci. V období takzvaného imunologického okna (od 6 týdnů do 6 měsíců) telata nebyla chráněná a docházelo k jejich nakažení

terénním virem IBR. Situace se výrazně zlepšila, když byla v chovech zahájena vakcinace telat už od 2. týdne, popřípadě 3 měsíců stáří. Je to skvělý příklad, kdy byla správně vyhodnocena státními orgány a veterinárními lékaři účinnost nastavení vakcinačního programu a následně bylo přijato opatření, které naši republiku přivedlo k cíli být IBR prostou zemí.

7. Nenavakcinovaná všechna zvířata v chovu

Stále se setkáváme s tím, že nejsou vakcinovány všechny kategorie skotu na farmě. Pro zabezpečení co nejlepší účinnosti vakcinace je přínosné proti vybraným onemocněním vakcinovat všechny kategorie skotu, zejména v případě vakcinace proti respiračnímu onemocnění (například očkovat jalovičky i býčky nebo matky i telata atd.). Jinak na farmě stále existuje zdroj nemoci a nelze snížit infekční tlak na očekávanou míru.

V případě, že chovatel chová zvířata na více farmách a existuje šance, že zvířata jsou nebo budou přesouvána mezi jednotlivými farmami, je dobré sjednotit vakcinační programy farem. V praxi jsme viděli situace, kdy byla dovezena z pastvy nemocná telata s respiračním onemocněním na farmu s mléčnými telaty, aby jim mohla být věnována dostatečná

pozornost. Při tom došlo k nakažení mléčných telat, jež proti respiračnímu onemocnění nebyla očkována. Setkali jsme se i s případy, kdy masná telata s klinickými příznaky onemocnění bez známého statusu BVD byla ze stejného důvodu přesunuta na BVD ozdravenou farmu a následkem na této mléčné farmě propuklo onemocnění BVD s nedozírným dopadem na ekonomiku chovu.

8. Sezónní vakcinace zvířat

Na některých farmách masného skotu se rodí telata celoročně, ale chovatelé vakcinují proti vybraným onemocněním stádo jen v určitém ročním období kvůli úspoře financí. Příkladem je vakcinace proti onemocnění dýchacích cest, kdy jsou telata ve zmiňovaných chovech vakcinována jen od září do května.

Vakcinace sice ochrání část telat, ale jak je přínosná, je otázkou. Podívejme se opět na příklad z praxe a vyberme pro demonstraci vakcínu proti respiračnímu onemocnění, jež je určena pro telata od 2 týdnů stáří a vyžaduje revakcinaci po 4 týdnech. Telata jsou plně chráněna přibližně 2 týdny po aplikaci druhé dávky vakcíny, což je po 6 týdnech. Když je vakcinace zahájena 14. září, telata jsou plně chráněna 30. října. To je 6 týdnů, které mohly být z hlediska výkyvů počasí a respiračních vln kritické. Není lepší v případě sezónní vakcinace začít vakcinovat už v srpnu?

A znovu se bavíme o tom, že nejsou chráněna všechna telata v průběhu roku a není možné držet patogeny zcela pod kontrolou, protože tento systém neumožňuje snížit infekční tlak na požadovanou hranici.

9. Chyby v kolostrálním managementu

Stále zdůrazňujeme, že pokud vakcinujeme matky, je jedinou cestou, jak od nich mohou telata získat mateřské protilátky, správné napojení mlezivem. U masného skotu je výhodou, že telata mohou pít mlezivo a přechodové mléko neomezeně a nejsou limitovaná lidskou chybou. Ale i tady se někdy stane, že matka nemá dostatek mleziva, mlezivo nemusí být dostatečně kvalitní nebo je tele méně životaschopné a nevypije včas dostatečné množství kvalitního mleziva. Toto ovlivní účinnost vakcinace. Doporučením je takové tele častěji kontrolovat a při podezření na infekci zahájit včas léčbu, aby nedocházelo ke zbytečným ztrátám.

Jak už jsem zmiňovala, na evropském trhu byla registrována první vakcína na ochranu chovů proti parazitóze způsobené zárodkem *Cryptosporidium parvum*. Pro úspěch vakcinace je kvalitní napojení mlezivem a přechodovým mlékem velmi důležité. Díky tomu, že telata masného skotu zůstávají dlouho se svými matkami, je ve většině případů zaručeno kvalitní napájení. Pro veterinární lékaře a chovatele zabezpečující chod chovů skotu masných plemen se tak naskýtá možnost nejen kryptosporidie předcházet, ale také snížit spotřebu antibiotik a dalších léčiv používaných k léčbě onemocnění.

10. Ostatní rizikové faktory

Ostatních rizikových faktorů je hodně. Zejména špatná zoohygiena, ustájovací prostory vyžadující zlepšení, přeplnění ustájovacích prostorů, chyby v krmení, stres, vytváření skupin, transport zvířat, vlivy počasí, kontaminace vody, zamokření a znečištění pastvin a práce lidí mohou ovlivnit výsledek vakcinačního programu. Proto je nezbytné zaměřit se na prevenci komplexně.

Co říci závěrem?

Soustředili jsme se na hlavní příčiny, jež stojí za snížením účinnosti vakcín. Víme, že nastavit na farmách správně procesy tak, aby se investice do prevence a vakcinace vrátila a přinesla chovatelům a veterinárním lékařům radost z každodenní práce je sice nelehké, ale při dobré spolupráci všech zúčastněných stran a dobré analýze farmy je to dosažitelný cíl. Nastavením programů však práce nekončí. Přichází další důležitá věc, a to pravidelné vyhodnocování opatření. Jen tak se dá včas odhalit, co je možné ještě zlepšit a provést změny. A někdy opravdu stačí jen maličkost, třeba začít vakcinovat jen o týden dříve.

2024, Veeva number:
CZ-BOV-240500002

Ekonomika chovu krav bez tržní produkce mléka v ekologickém a konvenčním systému hospodaření v letech 2020–2023

Ing. Jan Boudný, Ing. Mgr. Lucie Rádlová, Ing. Tomáš Medonos, Ph.D.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)

Ekologické zemědělství představuje alternativu ke konvenčnímu způsobu hospodaření, kdy je důraz kladen na udržitelnost, péči o půdu a zvířata, a minimalizaci chemických vstupů, což zahrnuje i specifické postupy při chovu krav. Naopak konvenční hospodaření se obecně zaměřuje na maximalizaci efektivity a výnosů, avšak i zde nacházíme chovatele, kteří se rozhodují pro alternativní přístupy k chovu krav. Tento článek se zaměřuje na srovnání těchto dvou přístupů z ekonomického pohledu.

Prezentované výsledky vycházející ze dvou rozsáhlých šetření, každoročně prováděných Ústavem zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Prvním z nich je plošné statistické šetření ekologického zemědělství, které je od roku 2009 prováděno prostřednictvím kontrolních organizací. Ekonomické výsledky ekologicky a konvenčně hospodařících chovatelů masného skotu byly zpracovány z Výběrového šetření o nákladech a výnosech zemědělských výrobců. Data jsou získávána z vnitropodnikového účetnictví zemědělských podniků ve struktuře umožňující kalkulovat úplné vlastní náklady na jednotku produkce.

Kalkulace nákladů a výnosů chovu masného skotu byla provedena v letech 2020–2023, kdy údaje za rok 2023 byly odhadnuty. Do výsledků bylo v jednotlivých letech zahrnuto 46–50 podniků, ve kterých je chován pouze masný skot, nebo v případě souběžného chovu dojeného skotu je vedena oddělená evidence masného skotu. Ekonomické výsledky byly porovnány ve dvou skupinách podniků, tj. v podnicích hospodařících v konvenčním a ekologickém režimu hospodaření, přičemž ekologicky hospodařících podniků bylo v souboru ÚZEI 20–22 % z celkového počtu respondentů. Celkem bylo v ekologickém režimu hospodaření chováno 30–36 % krav bez tržní produkce mléka (krav BTM) z celkového počtu krav v souboru ÚZEI. V souladu s metodikou kalkulací nákladů a výnosů v zemědělství byla kalkulována nákladovost a rentabilita chovu krav bez tržní produkce mléka s teletem do odstavu. Do výpočtu ekonomického hodnocení byl rovněž zahrnut vliv přímých a nepřímých podpor. Podrobnější popis metodiky kalkulací podpor je uveden ve Zpravodaji ČSCHMS č. 1/2024 v příspěvku Ekonomika chovu krav bez tržní produkce mléka v letech 2019–2023.

Vývoj stavu skotu a počtu farem

Početní stavy skotu chovaného v podmínkách konvenčního i ekologického zemědělství a jejich vývoj v průběhu sledovaného období shrnuje tabulka 1. Celkové stavy skotu chovaného v konvenčním zemědělství (KZ) mírně kolísaly a pohybovaly v rozmezí 1 128 až 1 141 tis. kusů. Počet kusů skotu chovaného v souladu s pravidly ekologického zemědělství (EZ) v průběhu sledovaného období mírně narůstal až na téměř 280 tis. kusů v roce 2022. Nejvyšší meziroční nárůst byl přitom zaznamenán v roce 2021, kdy došlo k navýšení počtu skotu chovaného v systému ekologického zemědělství o 3,5 %, tedy z původních 269 tis. ks v roce 2020 na více než 278 tis. ks.

Z tabulky 1 je dále zřejmá rozdílná struktura chovů zařazených v KZ a EZ při srovnání po-

dílu dojnic a krav BTPM na celkových stavech krav. V letech 2020-2022 převažoval v konvenčních chovech chov dojnic, jejichž podíl na celkovém stavu krav se pohyboval okolo průměrné hodnoty 77 %. Kategorie krávy BTPM zaujímala přibližně 23% podíl na celkovém počtu krav chovaných konvenčním způsobem. Oproti tomu v EZ zaujímaly krávy BTPM přibližně 94,4% podíl na celkovém počtu ekologicky chovaných krav a podíl dojnic se pohyboval pouze okolo 5,6%. Podíl skotu chovaného v režimu EZ na celkovém stavu skotu chovaného na území ČR v letech 2020-2022 dosahoval 19,5 %. Podíl dojnic z ekologických chovů na celkovém počtu dojnic ČR byl velmi nízký a pohyboval se okolo 2 %. Oproti tomu podíl ekologicky chovaných krav BTPM byl podstatně významnější a dosahoval 53 % celkovému stavu krav BTPM v ČR.

Tabulka 1: Zastoupení dojnic a krav BTPM v konvenčním a ekologickém zemědělství (2020-2022)

Ukazatel	Měrná jednotka	KZ			EZ		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Skot celkem	tis. ks	1 135,20	1 127,70	1 141,10	268,8	278,4	279,9
Meziroční změna stavů skotu	%	-1,6	-0,7	1,2	2,3	3,5	0,6
Krávy celkem	tis. ks	455,8	455	458,5	130,2	131	129,5
z toho dojené krávy	tis. ks	352,7	351,7	351,1	7,3	7,3	6,9
z toho KBTPM	tis. ks	103,1	103,3	107,5	122,9	123,7	122,6
Podíl dojených krav na celkovém stavu krav	%	77,4	77,3	76,6	5,6	5,6	5,3
Podíl KBTPM na celkovém stavu krav	%	22,6	22,7	23,4	94,4	94,4	94,7

Zdroj: Ročenka chovu skotu v České republice (2020-2022), Statistická šetření ekologického zemědělství ÚZEI (2021-2023)

Uvedené skutečnosti korespondují také s mírou zatravnění zemědělské půdy v obou srovnávaných systémech. Zatímco v KZ činilo procento zatravnění půdy v letech 2020–2022 průměrně 16 %¹, v EZ se tato hodnota pohybovala okolo 81 %².

Rozdílné je také rozčlenění podniků zařazených do systému ekologického a konvenčního zemědělství z pohledu počtu chovaných zvířat, resp. celkových stavů skotu. V tabulce 2 je shrnuta situace v roce 2022, tj. posledním roce sledovaného období, kdy na území ČR bylo evidováno 18 579 konvenčně a 2 995 ekologicky hospodařících podniků s chovem skotu. Nejvyšší podíl konvenčních zvířat (více než 65%) byl chován v 5% největších podniků, tedy těch, které v roce 2022 chovaly více než 500 ks skotu. K nejvíce zastoupeným (76%) naopak patřily menší podniky s méně než 50 ks skotu, ve kterých však bylo chováno pouze 8% zvířat. V systému ekologického zemědělství byly naopak nejvyšším podílem zastoupeny menší podniky chovající více než 10 a méně než 50 kusů skotu. Takových podniků bylo v posledním roce sledovaného období téměř 43%, s celkovým počtem 35 816 ks skotu, což je téměř 13% z celkového množství těchto zvířat chovaných podle pravidel ekologického zemědělství. Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou byly podniky o velikosti chovu v rozmezí 50 až 200 ks skotu. Do tohoto intervalu příslušelo v roce 2022 téměř 33% farem z celkového souboru. Nejvyšší podíl zvířat (65,8%) byl chován na středně velkých farmách (50–500 ks), přičemž více než polovina těchto zvířat se nacházela právě na farmách s 50 až 200 ks skotu.

Uplatnění produkce

Uplatnění produkce z chovů masného skotu na ekologických farmách probíhalo především formou prodeje (tabulka 3). V případě zástavových telat se jednalo o zcela převažující formu využití. U hovězího masa dosahovalo množství prodané produkce v průměru 92,5%. Zbytek produkce byl uplatněn formou zpracování na farmě, jako krmivo nebo k vlastní spotřebě farmáře.

Převážná většina produkce byla ve sledovaných letech uplatněna na domácím trhu. Jednalo se v průměru o 70% hovězího masa a 78,3% zástavových telat. Zde je však nutné podotknout, že část takto uplatněné produkce mohla být druhotně využita také na zahraničním trhu. Přímo do zahraničí mířilo 23-37% prodaného hovězího masa a zástavu 17-24%, podíl prodeje do zahraničí se ke konci sledovaného období zvyšoval (tabulka 3).

Tabulka 2: Rozdělení podniků s chovy skotu podle počtu chovaných zvířat (2022)

Počet skotu (kusů)	Zemědělské podniky KZ			Zemědělské podniky EZ		
	n	%	skotu (%)	n	%	skotu (%)
1 - 10	9 217	49,6	1,8	378	12,6	0,8
11 - 50	4 928	26,5	6,5	1 281	42,8	12,8
51 - 200	2 721	14,6	13,6	978	32,7	34,3
201 - 500	764	4,1	12,5	280	9,3	31,5
501 - 1 000	456	2,5	16,8	69	2,3	16,5
nad 1 000	493	2,7	48,7	9	0,3	4,1
Celkem	18 579	100	100	2 995	100	100

Zdroj: Ročenka chovu skotu v České republice (2022),
Statistická šetření ekologického zemědělství ÚZEI (2023)

¹ Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2018-2022

² Statistická šetření ekologického zemědělství ÚZEI (2019-2023)

Tabulka 3: Reálná produkce zástavových telat a hovězího masa a její užití v ekologických chovech

Produkce	Rok	Počet farem	Celková produkce (kg/ks)	Uplatnění produkce:		Prodej na trhu:		Prodej jako:	
				prodej (%)	jiné uplatnění (%)	domácí (%)	export (%)	BIO produkt (%)	konvenční produkt (%)
Hovězí maso	2018	1 880	8 327 206	93	7	73	27	41	59
	2019	1 930	8 081 693	94	6	77	23	41	59
	2020	1 991	7 768 423	91	9	67	33	45	55
	2021	2 103	8 772 624	92	8	63	37	45	55
Telata zástav	2018	1 674	66 955	100	0	76	24	13	87
	2019	1 867	65 576	100	0	83	17	17	83
	2020	1 815	67 329	100	0	78	22	15	85
	2021	1 830	66 980	99	1	76	24	17	83

Pozn. Data o reálné produkci hovězího masa a zástavu z EZ za rok 2022 nejsou v současné době k dispozici

Zdroj.: Statistická šetření ekologického zemědělství ÚZEI (2019-2023)

Ze statistického šetření ekologického zemědělství dále vyplývá, že značná část hovězího masa a zástavu od ekologických farmářů byla prodána jako konvenční produkt. Tento způsob uplatnění je oproti prodeji certifikované produkce stále ve výrazné převaze, přičemž v průběhu sledovaného období bylo bez certifikátu prodáno průměrně 84,5 % zástavových telat a 57 % hovězího masa.

Náklady chovu krav bez tržní produkce mléka

Vzhledem k tomu, že se chovem krav BPM v ekologickém režimu hospodaření v ČR zabývá přibližně 1/3 podniků a podíl chovaných krav přesahuje 50 %, je v tabulce 4 uvedeno porovnání ekonomiky chovu krav BPM v ekologickém a konvenčním režimu hospodaření. Na základě údajů z LPIS bylo zjištěno, že průměrná velikost ekologických stád je přibližně 2,3x větší než stád konvenčních a struktura obhospodařované půdy je z 90 % tvořena TTP, kdežto v konvenčních chovech převládá orná půda, která dosahuje téměř 60 % výměry podniku. Více než 60 % ekologicky chovaných krav BPM je chováno v horské oblasti, v konvenčním režimu hospodaření jsou krávy BPM chovány převážně v bramborářské oblasti. V konvenčních chovech jsou krávy BPM ve větší míře chovány souběžně s dojnícemi, případně jinými zvířaty v kombinaci s polní výrobou, proto nejsou, na rozdíl od ekologických chovů, v takové míře hlavním zdrojem příjmů chovatele.

Porovnání ekonomiky chovu krav BPM chovaných v ekologickém a konvenčním režimu hospodaření bylo vyhodnocováno za období 2020-2022, pro rok 2023 byl proveden odhad nákladů na základě indexů cen vstupů do zemědělství. V ekologických chovech dosahovaly náklady na krávu BPM 42,3-47,8 tis. Kč, v konvenčních chovech to bylo 32,8-44 tis. Kč, tj. o 3,9-6,3 tis. Kč méně. Z porovnání dílčích nákladových položek vyplynulo, že nejvýznamnějšími položkami ve struktuře nákladů jsou náklady na krmiva a pracovní náklady, jejichž podíl dosahoval 50 % z celkových nákladů. Náklady na krmiva celkem byly překvapivě mírně vyšší v konvenčních chovech. V ekologických chovech byly vynakládány vyšší náklady na nakupovaná krmiva, což může být dané vyšší cenou za jednotku certifikovaných ekologických krmiv. Ale náklady na vlastní krmiva byly v ekologických chovech nižší ve všech sledovaných letech o 5-25 %, což může být dané nižším oceněním vlastních krmiv z TTP. Významný rozdíl byl zjištěn ve mzdových a osobních nákladech, které v ekologických chovech dosahovaly 12-13 tis. Kč/rok, což bylo o 40-60 % více než v konvenčních chovech. Odpisy zvířat byly mírně nižší v ekologických chovech, to ukazuje na delší dobu využívání krav v chovu. Naopak vyšší odpisy dlouhodobého hmotného majetku ukazují na rostoucí investice v ekologických chovech, protože v období před rokem 2020 byly v ekologických chovech vykazovány nižší odpisy dlouhodobého majetku než v chovech konvenčních. Rostoucí odpisy lze odůvodnit také zvýhodněním

ekologických chovatelů preferenčními body v oblasti podpory investic v rámci opatření 411 Investice do zemědělských podniků.

Celkové náklady na krávu BTM včetně telete do odstavu byly v ekologickém režimu hospodaření o 10-37 % vyšší ve srovnání s konvenčním režimem hospodaření. Zpravidla nižší produkce v ekologických chovech (s výjimkou roku 2020) dále prohloubila rozdíl v nákladech, kdy po přepočtení nákladů na 1 kg. ž. hm. odstaveného telete bylo zjištěno, že v ekologických chovech vynaložili o 10-26 % resp. o 14-38 Kč vyšší náklady na 1 kg ž. hm. (tabulka 4).

Nižší produkce v ekologických chovech o 7-12 % ovlivňovala celkové tržby, které byly v letech 2021 a 2022 o 5 % nižší. V obou režimech hospodaření byl chov krav BTM bez započítání provozních podpor ztrátový. Zatímco v ekologických chovech dosahovala ztráta 26,3-28,8 tis. Kč/krávu v konvenčních to bylo 18,9-23,7 tis. Kč/krávu. Nákladová rentabilita byla vysoce záporná, horší výsledky byly zjištěny v ekologických chovech. Po započtení pouze přímých podpor došlo ke zlepšení rentability o 8-11 p. b. avšak stále byla vysoce záporná. Po započtení všech provozních přímých a nepřímých podpor byl chov krav BTM ziskový. Souhrnná rentabilita dosahovala v ekologických chovech 7,1-12,7 %,

v konvenčních chovech 9-27,2 % (tabulka 4). Celková suma provozních podpor na krávu BTM byla vyšší v ekologických chovech z důvodu započtení platby EZ na TTP a to v celkové částce cca 5 tis. Kč/krávu BTM včetně telete. Během sledovaného období docházelo v obou režimech hospodaření ke zhoršování souhrnné rentability, která klesala pod hranici 10 % v roce 2022 a pro rok 2023 se odhaduje její pokles dokonce k hranici 5 %.

Závěr

Z ekonomický výsledků vyplývá, že odvětví chovu krav BTM je naprosto závislé na podporách. Průměrné náklady na krávu BTM se ve sledovaném období každoročně zvyšovaly jak v ekologických, tak konvenčních chovech. Tržby v celém sledovaném období pokrývaly v obou režimech hospodaření méně než polovinu vynaložených nákladů. V ekologických chovech byly vynakládány vyšší celkové náklady na krávu BTM a ekonomika chovu byla horší ve srovnání s konvenčními podniky. Hlavním důvodem byly vyšší náklady a nižší tržby způsobené nižší produkcí na krávu BTM. Po započtení přímých a nepřímých provozních podpor byl chov krav BTM ziskový v obou režimech hospodaření. Lepší výsledky byly dosahovány v konvenčních chovech.

Tabulka 4. Ekonomika chovu krav BTM v ekologickém a konvenčním režimu hospodaření

Ukazatel	Měrná jednotka	Ekologické				Konvenční			
		2020	2021	2022	2023*	2020	2021	2022	2023*
Krmiva (steliva) - nakupovaná	Kč/ks	1 350	2 449	2 727	2 514	825	890	1 762	1 624
Krmiva (steliva) - vlastní	Kč/ks	7 805	6 689	8 422	10 887	8 231	9 006	10 018	12 951
Léčiva a desinfekční prostředky	Kč/ks	283	278	262	275	100	156	169	177
Ostatní přímý materiál	Kč/ks	4 288	4 204	3 338	3 339	3 425	4 480	4 451	4 452
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ks	13 726	13 620	14 749	17 014	12 580	14 532	16 400	19 204
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ks	4 711	4 498	3 847	4 100	2 060	2 003	2 730	2 909
- přímé	Kč/ks	7 508	6 736	7 228	7 398	4 511	4 932	5 055	5 174
- pomocných činností a režijní	Kč/ks	5 760	5 323	5 097	5 217	3 577	3 657	3 750	3 839
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/ks	13 267	12 059	12 325	12 615	8 088	8 589	8 805	9 013
Odpisy DNHM	Kč/ks	1 400	1 197	1 375	1 457	731	842	903	957
Odpisy zvířat	Kč/ks	3 310	3 420	3 403	3 403	3 456	3 473	3 350	3 350
Náklady pomocných činností	Kč/ks	1 794	1 811	2 054	2 076	3 744	4 442	4 946	5 000
Výrobní režie	Kč/ks	2 111	2 126	2 556	2 589	1 548	1 329	2 175	2 203
Správní režie	Kč/ks	5 648	4 584	5 424	5 494	2 374	2 576	3 391	3 435
Náklady celkem	Kč/ks	45 968	43 316	45 733	48 749	34 581	37 786	42 701	46 070
Chlévská mrva	Kč/ks	867	982	871	871	1 760	1 704	2 082	2 082
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ks	45 101	42 334	44 862	47 878	32 821	36 082	40 619	43 989
Produkce*	kg ž. hm./KD	286,61	244,52	242,80	242,80	229,55	263,14	277,19	277,19
Náklady na odstavené tele	Kč/kg ž. hm	157,36	173,13	184,77	197,19	142,98	137,12	146,54	158,69
Realizační cena	Kč/kg ž. hm.	56,71	65,56	73,94	79,85	60,81	64,22	67,80	73,23
Tržby	Kč/ks	16 253	16 031	17 952	19 388	13 958	16 900	18 795	20 299
Přímé platby a dotace vstupů celkem	Kč/ks	4 221	3 880	3 523	3 562	4 221	3 880	3 523	3 562
PVP - Přežvýkavci (historické VDJ) ¹⁾	Kč/ks	85	87	84	0	85	87	84	0
PVP - KBTPM ²⁾	Kč/ks	72	74	72	0	72	74	72	0
VCS - podpora masné tele ³⁾	Kč/ks	2 833	2 553	2 499	2 878	2 833	2 553	2 499	2 878
Zelená nafta	Kč/ks	834	758	577	629	834	758	577	629
Podpora pojištění ŽV	Kč/ks	55	55	53	55	55	55	53	55
Nepřímé podpory celkem⁴⁾	Kč/ks	28 280	27 800	26 554	27 475	23 577	22 942	21 953	22 097
SAPS (+ greening)	Kč/ks	12 617	11 518	11 109	7 813	12 617	11 518	11 109	7 813
PVP na z.p. - krmné plodiny	Kč/ks	0	0	0	4 517	0	0	0	4 517
LFA platby (TTP nebo z.p.)	Kč/ks	4 873	5 033	4 768	4 626	4 873	5 033	4 768	4 626
AEKO (na TTP)	Kč/ks	5 439	5 776	5 478	4 894	5 439	5 776	5 478	4 894
Kompenzace sucho 2015	Kč/ks	0	0	0	0	0	0	0	0
Zelená nafta RV	Kč/ks	384	347	338	248	384	347	338	248
Ekologické zemědělství (TTP) ⁵⁾	Kč/ks	4 703	4 857	4 601	5 378	0	0	0	0
Přímé a nepřímé podpory celkem (Kč/ks)⁶⁾	Kč/ks	32 501	31 680	30 077	31 037	27 798	26 823	25 476	25 659
Nákladová rentabilita	%	-64,0	-62,1	-60,0	-59,5	-57,5	-53,2	-53,7	-53,9
Souhrnná rentabilita - jen přímé podpory	%	-54,6	-53,0	-52,1	-52,1	-44,6	-42,4	-45,1	-45,8
Souhrnná rentabilita	%	8,1	12,7	7,1	5,3	27,2	21,2	9,0	4,5
Počet odchovaných telat	ks/100 krav	97,4	94,6	88,8	-	84,5	82,2	83,4	-
Úhyn telat	%	8,9	11,4	10,2	-	10,8	10,5	9,9	-
Počet podniků	počet	10	10	10	-	40	38	36	-

1) 1) Podpora přežvýkavců PVP na VDJ přežvýkavce

2) Podpora KBTPM jako PVP na VDJ KBTPM

3) VCS masné tele, přepočítáno na ks - upraveno o natalitu *0,8 a koeficient přepočtu VDJ 0,4.

4) Další podpory pro KBTPM jsou zahrnuty v přímých platbách na plochy krmiv, tj. SAPS, CRISS, BISS, celofaremní ekoplatba, Top-Up na z. p., platby LFA-H na z. p. U platby CRISS (2023) zohledněna redistribuce typická pro podniky s chovem KBTPM s ohledem na výměru jednotlivých podniků a průměrnou sazbu CRISS na 1 ha plochy.

5) Podpora TTP v EZ je vypočtena jako součin sazby v EZ a potřebné plochy TTP pro produkci vlastních krmiv.

6) Suma přímých a nepřímých podpor neobsahuje platby AEKO, které jsou obsaženy v nákladech, ale v tuto chvíli nejsou započteny na příjmové straně, s výjimkou základního managementu na TTP. Vlastní výpočet je časově náročný a vyžaduje více času na zpracování. Výsledky za rok 2023 jsou odhad.

Zdroj: Výběrové šetření nákladů a výnosů u vybraných zemědělských komodit ÚZEI za roky 2020-2022.

World Wagyu tour po Spojených státech amerických

Ing. Jakub Tmej
Klub chovatelů plemene wagyu

Některá dobrodružství v životě jsou tak výjimečná, že si je člověk prostě musí zapsat do paměti a sdílet s ostatními. Takovým zážitkem byla moje cesta do Texasu ve dnech 24. až 29. Zář 2023, kde jsem měl příležitost zúčastnit se Světové konference wagyu s následnou tour po texaských farmách. Účelem mé cesty bylo reprezentovat český wagyu klub, poznat přístup k chovu v ostatních zemích světa a získat případné informace pro rozvoj chovu wagyu v České republice.

Světová wagyu konference se konala v San Antoniu v Texasu, které předcházela ještě konference Americké asociace wagyu. Této výjimečné akce se zúčastnili delegace z celého světa, od Jihoafrické republiky až po Austrálii, celkem dorazilo 50 chovatelů

z 11 zemí světa včetně České republiky. Všichni jsme sdíleli naši společnou vášeň – chov wagyu skotu. Tato konference byla ideální příležitostí k výměně znalostí, zkušeností a vytváření nových vztahů mezi chovateli wagyu.

Vše tedy začalo samotnou konferencí World Wagyu Council, která se konala v hotelu Mariot San Antonio. Zástupci jednotlivých států představili chov wagyu v dané zemi. Historii, od kdy chovají plemeno wagyu, počty chovatelů a objem produkce. Největším chovatelem wagyu mimo domoviny plemene – Japonska – je Austrálie, která má více jak 800 registrovaných chovatelů a jen za rok 2023 více jak 30 tis. narozených čistokrevných telat. Australská asociace také určuje směr v plemenitbě a po

užíváním genomických testů. Australský export představuje přibližně 70% světového trhu s masem wagyu (mimo Japonska).

Tour po farmách, firmách související s chovem hovězího a dalších zajímavých místech Texasu byla naplánovaná do detailů a byla rozvržena do pěti velmi intenzivních dnů.

Jako první jsme navštívili jednu z největších farem specializující se na chov wagyu Akauschi – chov „Heartbrand Beef“. Chovají přes 30 tis. kusů dobytka. Čistokrevných Akauschi wagyu, ale i kříženců. Farma produkuje maso pro širokou síť supermarketů, zároveň se ale zabývá také chovem plemenných býků – jak pro svůj chov, tak na prodej. Velkým zážitkem

bylo pozvání jednoho z majitelů k sobě domů na pravý „texas smoke brisket“ připravený z vlastního masa.

Další zastávkou byla Elgin Breeding Service, což je rodinná firma s více než 70 letou historií. Jedním z jejich aktivit je i odběr inseminačních dávek. Na vlastní stanici vyprodukuje přes 10 mil. inseminačních dávek ročně, které distribuují do celého světa.

Třetí den začal návštěvou Texas A&M University – Department of Animal Science. Jde o největší Texaskou Univerzitu s více než 70 tis. studenty. Vyslechli jsme si přednášku o hodnocení kvality masa a způsobech výživy skotu v USA. Pro nás jako chovatele wagyu bylo zajímavé to, že vlastně 90% produkce wagyu v Americe dosahuje hodnocení „prime beef“ a americká asociace wagyu přemýšlí o vytvoření doplňujícího hodnocení, kde by bylo možné upozornit spotřebitele na výjimečnost masa wagyu.

Poté jsme zavítali do Trans Ova Genetics, která je i poměrně známá v České republice. Firma se čtyřicetiletou tradicí, která nabízí špičkové technologie přenosu embryí, oplodnění in vitro (IVF), sexaci spermatu, genetického uchovávání, a dokonce i klonování. Klonování se stává v USA čím dál častějším způsobem rozmnožování hlavně ve spojení se specifickou genetikou. Bylo velmi zajímavé si poslechnout, jak jejich výzkum umožňuje zavádět nové technologie, které pomáhají posouvat vědu o genetickém zlepšování skotu rychle kupředu.

Později odpoledne jsme pak navštívili ještě další farmu – Deep Oak Ranch. Jedná se o farmu hospodařící na cca 5000 ha specializující se na chov wagyu, pěstování kukuřice a výrobu sena. Nejen pro svou vlastní potřebu, ale také na prodej. Texas zápasí s nedostatkem vláhy, takže je vysoká poptávka po krmivu. Tato farma se na to díky rozsáhlým systémům zavlažování specializuje.

Wagyu maso z ranče
HeartBrand Beef

Další den začal návštěvou síně slávy Texas Rangers. Průvodkyně nám představila zajímavou historii ale i současnost policejní složky Texas Rangers, která je velmi propojená se státem Texas. Bylo určitě velmi zajímavé si tuto historii ukázat a vidět, že to, co člověk viděl ve filmech nebo četl v knížkách je přesně tak.

Odpoledne jsme zavítali na farmu La Roca Range Ranch, kde chovají přibližně 500ks wagyu. Představili nám způsob chovu, svůj šlechtitelský program. Také jsme vyslechli přednášku specialisty na výživu skotu. Na této farmě se zabývají také chovem jelenů.

Akaushi skot s honákem na ranči Heartbrand

Akaushi býk

*Autor článku Jakub Tmej
na jednom z chovů*

Dozvěděli jsme se, že farmový chov jelenů je v Texasu velmi rozšířen a je velmi důležitou částí chovatelství v Texasu s obratem více jak miliardy dolarů ročně.

Večer jsme dorazili do města Forth Worth, což se stalo naší základnou na další dny. Město Forth Worth je známé především svou historickou čtvrtí Stocky Yards, kde je stará tržnice masa, saloony a aréna pro rodeo. Každý den se předvádí honba dobytka. Město je velmi propojeno s chovem dobytka – v 19. století bylo velkým centrem, kam se honily stáda a nakládaly na železnici, po které se dopravoval dobytek do Kalifornie. Pro cestu na východ bylo potřeba stáda hnát dalších 700 až 800 km do Arizony, odkud teprve vedla železnice.

Příprava pravého texas smoke brisketu

Další den byly na programu další tři farmy v okolí Forth Worth - Renew Livestock, Black Dog Ranch a Branson Wagyu. Všechny se zabývají chovem wagyu. Branson Wagyu se specializuje pouze na šlechtění a odchov plemenných býků a jalovic. Dokonce celý jejich business je postaven na „ustájení“ plemenných zvířat majitelů –

investorů, kteří chtějí investovat do vysoce kvalitních zvířat a prodávat genetický materiál – embrya a inseminační dávky.

Poslední den naší tour jsme navštívili farmu Protocol Technologies, která se zabývá výživou a provozuje výkrmovou farmu. Provozuje 2 stáje o celkové kapacitě přibližně

Wagyu na chovu La Roca Range Ranch

Zima na ranči Branson Wagyu

2000ks a dělá finální výkrm volků wagyu. Přesné krmné dávky a několikaletý výzkum zajišťuje zákazníkům stálou kvalitu masa. Hlavně co se týče mramorování. Což je velmi důležitý faktor při prodeji. Na farmu vozí zvířata k výkrmu i 2000km vzdálených farm.

Odpoledne jsme pak měli připravený program v historickém městě Forth Worth. Prohlídku města s ukázkou „cattle drive“ - honby dobytka - v tomto případě stádo velmi líbivého plemene Texas Longhorn.

Závěrečný večer pro nás americká asociace připravila slavnostní večeři o 4 chodech – 4 různí šéfkuchaři se svými týmy připravili různé výborné pokrmy z masa wagyu. Zajímavá byla taktéž ukáзка a porovnání bourání zadní

čtvrtě na americký způsob a na japonský způsob.

Program závěrečného dne a vlastně celé tour byl zakončen návštěvou rodea. Klasické americké rodeo včetně závodů ve westernových sportech bylo perfektním vyvrcholením celého týdne.

Jak zhodnotit celou cestu? Jak konference, tak celá tour byla americkou asociací výborně připravená. Vše na sebe perfektně navazovalo a program byl profesionálně zvládnutý. Navštívili jsme farmy různých velikostí i zaměření a zajímavé byly i návštěvy reprodukčních firem, univerzity a muzea texas rangers.

Co bylo určitě nejdůležitější a nejzajímavější, tak to byla v podstatě kontinuální diskuze s ostatními chovateli z celého světa. Výměna zkušenos-

tí a způsobů chovu a prodeje. Všemi diskusemi se prolínala témata jako délka a intenzita výkrmu, vliv a využívání genomiky v plemenařině. Jedním ze zásadních témat bylo také hodnocení mramorování masa a možné sjednocení hodnocení mezi členy World Wagyu Council a způsob jeho marketingu.

Tato cesta byla pro mě nezapomenutelnou zkušeností a doufám, že se nám podaří přispět k rozvoji chovu wagyu v České republice díky novým znalostem a kontaktům, které jsme získali během Světové wagyu konference v Texasu. Také bych rád poděkoval Českému svazu chovatelů masného skotu a Klubu chovatelů plemene wagyu, že tuto moji cestu podpořili a naše malá země tak mohla být součástí této světové konference.

ESG reporting – nepříjemná povinnost nebo výhoda?

Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

Jak jsme před několika málo týdny slíbili v aktualitách na webových stránkách ČSCHMS, přinášíme vám zamyšlení nad ESG reportingem, tedy tématem, které rezonuje napříč společnostmi. Jedná se o nefinanční výkaz dle nové směrnice CSRD. Ve středu zájmu je transparentnost jednání firmy ve třech oblastech – vlivu na životní prostředí, společenské odpovědnosti a řízení firmy s ohledem na udržitelnost rozvoje. Na toto téma jsem diskutoval s panem Julienem Cassegrainem, výkonným ředitelem a spolumajitelem francouzské firmy O2M, která se zabývá společenskou odpovědností firem a má s touto oblastí bohaté profesní zkušenosti.

*Julien Cassegrain,
výkonný ředitel
a spolumajitel
francouzské firmy O2M*

Co je to ESG reporting

Evropská unie, jejíž součástí je i Česká republika, zaměřuje svoji pozornost na udržitelný rozvoj podnikání firem. Hodně společností se tzv. společenské odpovědnosti firem věnovalo na dobrovolné bázi. Nová směrnice CSRD jde v tomto dále a právě ESG, tedy pohled na činnost firmy z hlediska ochrany životního prostředí (E), společenské odpovědnosti (S) a odpovědného řízení (G), sleduje tzv. nefinanční výkonnosti firem a motivuje firmy, aby udržitelnost zařadily do své každodenní činnosti.

ESG reporting (nefinanční reporting) je nástrojem, pomocí kterého chce EU naplnit své klimatické závazky vzešlé nejen z Pařížské dohody o změně klimatu, která byla podepsána 195 zeměmi v roce 2015. Dohoda byla počátečním krokem pro zahájení vypracování předpisů, aby z dlouhodobého hlediska smluvní strany, tedy rozvinuté i rozvojové státy, přispěly k udržení nárůstu průměrné globální teploty pod hranicí alespoň 2 °C v porovnání s obdobím před průmyslovou revolucí a usilovat o udržení oteplení do 1,5 °C do roku 2050.

Koho se výkaznictví ESG týká

Nefinanční výkaznictví se v první fázi týká hlavně firem s větším počtem zaměstnanců a velkým obrátem. Ne každý zemědělský podnik či farma je tedy zpočátku dotčen povinností nefinanční výkaz zpracovat. Jsou ovšem součástí dodavatelsko-odběratelského řetězce, což znamená, že se jich nefinanční výkaznictví týká nepřímo, protože jak zákazníci, tak například finanční instituce čím dál tím více požadují informace, aby mohli sami

dodat informace do svých vlastních nefinančních výkazů nebo z důvodu stanovení podmínek úvěrů.

Není třeba podléhat panice a je určitě je dobré demystifikovat téma. Mnoho stávajících činností uvnitř firmy je již společensky odpovědných a lze je tedy snadno vykázat v budoucích nefinančních výkazech či o tom informovat zákazníky. Z toho vyplývá, že pokud je společnost schopná předvídat požadavky klientů, například tím, že jim představí vliv výrobku na životní prostředí a vysvětlí jim kroky, které podniká, aby snížila dopad na životní prostředí (oblast E ve zkratce ESG), ukáže, jak daný výrobek přispívá k udržení zaměstnanosti, nebo dokonce vytvoření nových pracovních míst, jak přímo v pod-

niku nebo nepřímo u partnerů firmy (oblast S ve zkratce ESG), získává do budoucna konkurenční výhodu a zároveň si tím chrání svůj trh, možnost získávat nové zakázky a zůstat stále ve hře!

Výpočet uhlíkové stopy

Nejnámějším prvkem v rámci ESG výkazu je pojem uhlíková stopa. Ta sama je součástí oblasti E – tedy životního prostředí, na které se nefinanční výkazy zaměřují. Je to v současné době nejžádanější informace v rámci dodavatelско-odběratelského řetězce a prvotní informace, kterou budou firmy jako dodavatelé sdělovat svým odběratelům, ale také informace, kterou budou požadovat po svých dodavatelích. Jak z toho vyplývá, ne všechny informa-

ce, které firma potřebuje, má ve svém dosahu, nebo ví, kde je v rámci podniku nalézt. Je třeba si uvědomit, že výpočet uhlíkové stopy (výrobku či firmy) a posléze příprava nefinančního výkazu, který má své náležitosti, zabere určitý čas a vyčerpá pracovníky podniku. Pro malé a středně velké podniky to může být výzva. Ale protože, jak známo, na zcela naplněnou sklenici se můžeme dívat jako na poloprázdnou či na poloplnou, můžeme na jednotlivé oblasti ESG nahlížet i jako na příležitost, např. jak získat na efektivitě. Například daný pilíř S, který také zahrnuje lidské zdroje, může být příležitostí pro zavedení systému, který usnadní správu personalistiky ve firmě, a tedy zjednoduší získávání dat, která patří do nefinančního výkazu.

Při výpočtu uhlíkové stopy a následně i při vypracování nefinančního výkazu je třeba myslet na skutečnost, že každá firma má své vlastní výzvy, svůj vlastní kontext, pohybuje se v určitém oboru – neexistují řešení, která by se dala použít obecně na všechny. 85% vlivů firmy na životní prostředí je nepřímých (tedy těch, které přímo nemůže ovlivnit, jako např. způsob dojíždění pracovníků do zaměstnání či emise vzniklé při výrobě používaného vybavení (například kancelářské vybavení, PC či jiná elektronika používaná ve firmě) či využívaných služeb (například externí účetní či úklidová firma). Pokud jde o zemědělství, pak 65% vlivů zemědělského výrobku na životní prostředí pochází z prvotních surovin. Proto je důležité být co nejbližší realitě, aby se při výpočtech uhlíkové stopy (emisí) a dále při dalším zpracování nefinančního výkazu zohlednila specifika toho kterého oboru či geografické zvláštnosti či typ zemědělství.

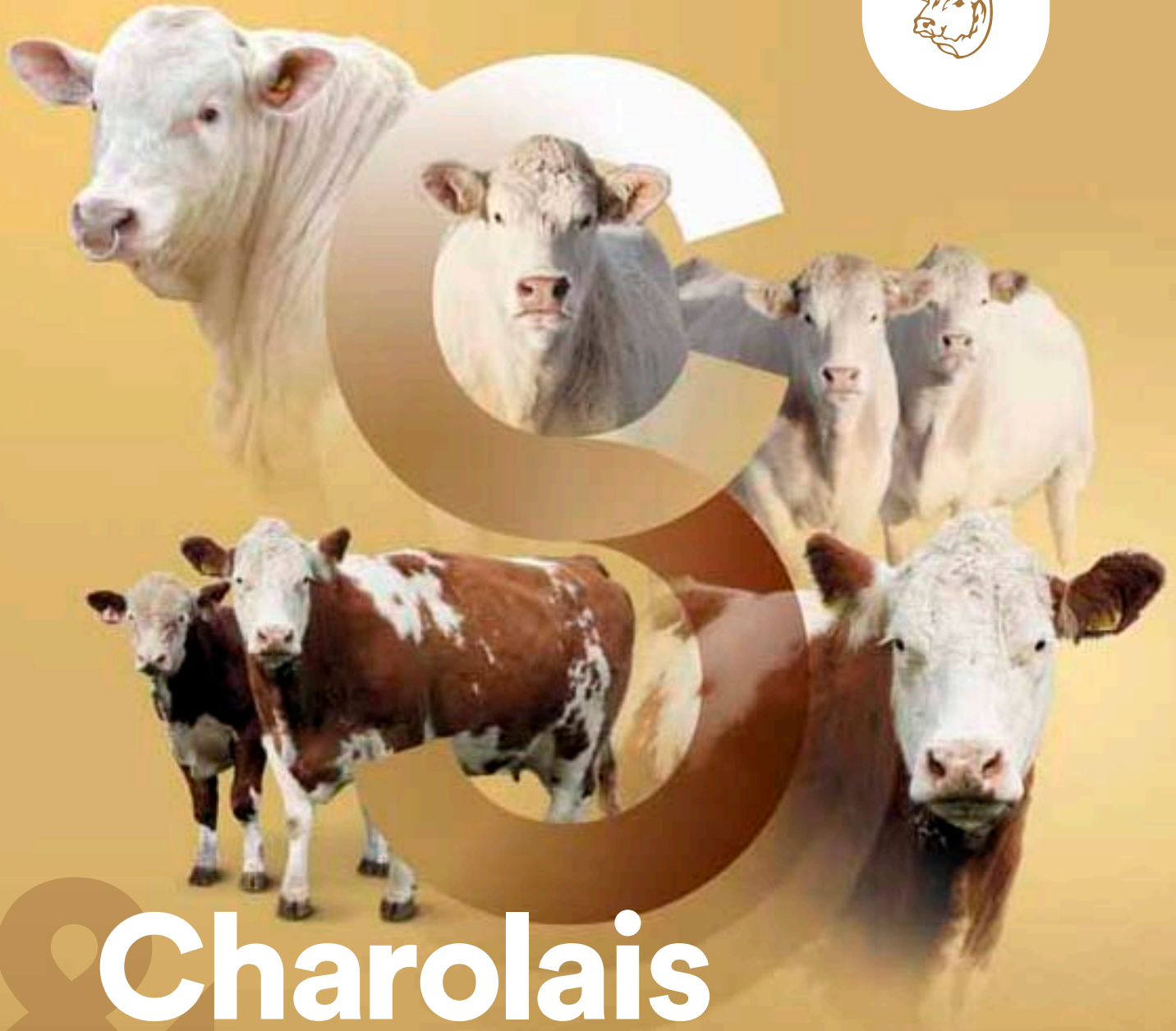
Závěrem

Ano, je to další starost, ale je třeba si uvědomit, že se tato nová směrnice netýká jednoho specifického odvětví, ale celého dodavatelsko-odběratelského řetězce, jehož součástí jsou firmy z různých odvětví, která jsou také pod drobnohledem (jako letecká či automobilová doprava či výroba chemických přípravků) a ani zemědělství není stranou. Proto pouze celkový, vědecký náhled na problematiku

umožní nalézt ty nejlepší cesty ke zlepšení, a ty velmi často nevedou tam, kam by je naše instinkty nebo přesvědčení zařadily, nebo jsou dokonce v rozporu s intuicí.

Důležité je proto začít se s ESG problematikou seznamovat a být nachystaný, neboť štěstí přeje připraveným. Další informace přineseme v některém dalším zpravodaji.

Charolais & Simmental show 2024

5. – 6. 10. 2024 • Lysá nad Labem

8. speciální výstava plemene Charolais 2. speciální výstava plemene Masný Simmentál

Ministerstvo zemědělství podporuje chovatele skotu při poskytování zlepšených životních podmínek hospodářským zvířatům

Ing. Petr Jílek

vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání MZe

Cílem každého moderního chovatele je dosahovat maximálního možného profitu a zároveň zlepšovat kvalitu chovu. Hledání rezerv je základem úspěšného chovu všech kategorií skotu. Neřešené problémy mohou znamenat značné finanční ztráty. Ministerstvo zemědělství má zájem podpořit chovatele, aby ztrátám předcházeli a zároveň zlepšili pohodu chovu hospodářských zvířat, tedy i skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka. S ohledem na tuto prioritu navýšilo Ministerstvo zemědělství v průběhu tohoto roku objem finančních prostředků z národních zdrojů na financování dotačního programu „Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat“. Celková alokace pro tento program, který v rámci jednotlivých podprogramů pokrývá podporu v chovech dojeného a masného skotu, prasat a drůbeže, je na úrovni 1 222 mil. Kč.

Při rozdělení finančních prostředků na jednotlivé podprogramy byl zohledněn především aspekt, jak který sektor váže zaměstnanost na venkově a také rentabilita těchto sektorů. Zároveň bude chovatelům v rámci tohoto programu vyplacena záloha na úrovni 50%, a to v období od 15.6. do 30.6. 2024.

*Zdravá a spokojená telata jsou základem prosperujícího chovu
(foto: Karel Melger)*

Po roční pauze, která byla způsobena nedostatkem finančních prostředků na národní dotace do zemědělství, Ministerstvo zemědělství vyhlásilo pro dotační období od 1. 10. 2023 do 30. 9. 2024 dotační program 20.D. „Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka“. Pro aktuální dotační období bylo ze strany chovatelů masného skotu podáno 1 215 žádostí. Celková částka alokovaná pro tento podprogram je na úrovni 66 mil. Kč. Tato částka odpovídá objemu finančních prostředků vyplacených v předchozích letech a je na úrovni zhruba 73% pokrytí objemu předpokládané potřeby finančních prostředků pro tento podprogram.

Jedním z dobrých příkladů podpory zlepšení životních podmínek je finančně pomoci farmářům s pořízením efektivních systémů odchovu a tím zvýšit pohodu telat a také snížit náklady na výkrm, a to prostřednictvím dotačního podprogramu 20.D.f. „Podpora chovu telat narozených KBT-PM technologií chovu telat školkovým způsobem“.

Vše začíná od telete a dobře zvolený program pro odchov mladého skotu může celému chovu významně pomoci. V dnešní době mají farmáři na výběr mnoho variant v systému odchovu telat. Školkový způsob odchovu mladého skotu zamezuje vstupu matek do prostoru vyhrazených k odpočinku telat.

Výhodou tohoto odchovu je, že nedochází k zalehávání telat, podestýlka v tomto prostoru zůstane déle čistá, suchá a farmář nemusí nastýlat rozsáhlé plochy. Díky tomu se sice zvyšuje množství vynaložené práce a rostou provozní náklady chovatele, ale v každém případě se mimo zvýšení pohody chovu zvířat také zamezuje ztrátám z důvodu úhynu telat zalehnutím. Další velkou výhodou je, že masná telata lze v prostoru školky přikrmovat senem a jadrným krmivem nebo poskytovat krmné doplňky prostřednictvím minerálních lizů dle vlastních potřeb telat a managementu daného chovu, což má v důsledku zajisté vyšší denní hmotnostní přírůstky telat. Každé zkrácení doby odchovu oproti běžné délce je obrovským přínosem do dalšího chovu.

Dále se Ministerstvo zemědělství snaží podporovat zlepšení podmínek v chovu vykrmovaných býků, jelikož produkce masného skotu je z mnoha ohledů velmi důležitá. V dotačním roce 2023 bylo podpořeno 723 chovatelů a podpora byla poskytnuta ve výši 102 025 658 Kč. Pro aktuální dotační období bylo ze strany chovatelů masného skotu podáno již 799 žádostí. Celková částka alokovaná pro tento podprogram je na úrovni 105 mil. Kč. Tato částka odpovídá objemu finančních prostředků vyplacených v předchozích letech a je na úrovni zhruba 72% pokrytí objemu předpokládané potřeby finančních prostředků pro tento podprogram.

Jsme si vědomi některých problémů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, se kterými se chovatelé v sou-

Zimoviště masného skotu na chovu Nečtinská zemědělská a.s.
(foto: Karel Melger)

časnosti potýkají. Jedním z nich je například tepelný stres chovaných zvířat. Tepelný stres významně ovlivňuje pohodu chovu a zdravotní stav zvířat, včetně reprodukce a vlastní užitkovost v dané produkci a v neposlední řadě i celkovou ekonomiku chovu. Se současnou zvyšující se teplotou prostředí, se kterou se chovatelé v letních dnech setkávají se tepelný stres zvířat stává závažným problémem. Jakmile okolní teplota stoupá nebo klesá mimo termoneutrální zónu, musí zvíře využívat svou metabolickou energii na produkci nebo naopak uvolňování tepla, čímž se snižuje množství energie, které je k dispozici pro ostatní tělesné funkce. Z důvodu tepelného stresu se může snížit příjem krmiva až o 40% a tím dochází k prodloužení a prodražení výkrmu.

Jelikož se Ministerstvo zemědělství zabývá i těmito problémy chovatelů skotu, které u zvířat vznikají v důsledku tepelného stresu, byl pro dotační období od 1. 10. 2023 do 30. 9. 2024 vyhlášen v rámci dotačního programu 20.E. „Zlepšení životních podmínek v chovu vykrmovaných

býků“ mimo jiné i dotační podprogram 20.E.b. „Podpora provádění opatření ve stáji ke snížení tepelného stresu“.

Ochrana dobrých životních podmínek hospodářských zvířat se stala důležitým společenským zájmem. Problematika dobrých životních podmínek zvířat se v České republice v průběhu času měnila a stále mění nejen v návaznosti na evropskou legislativu, ale také z důvodu zájmu veřejnosti a spotřebitelů živočišných produktů o to, v jakých životních podmínkách zvířata žijí. Z těchto důvodů Ministerstvo zemědělství vnímá jako prioritu nejen udržení konkurenceschopnosti české produkce, ale i zajištění pozitivního vnímání těchto chovů ze strany spotřebitelů. Jedním z důležitých nástrojů pro naplnění tohoto cíle je prostřednictvím národního dotačního programu 20. „Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat“. O zájmu českých chovatelů na poskytování zlepšených životních podmínek zvířatům svědčí každoročně stále větší počet jejich zapojení do tohoto dotačního podprogramu.

Nový internetový nástroj – katalog k základním výběrům plemenných býků

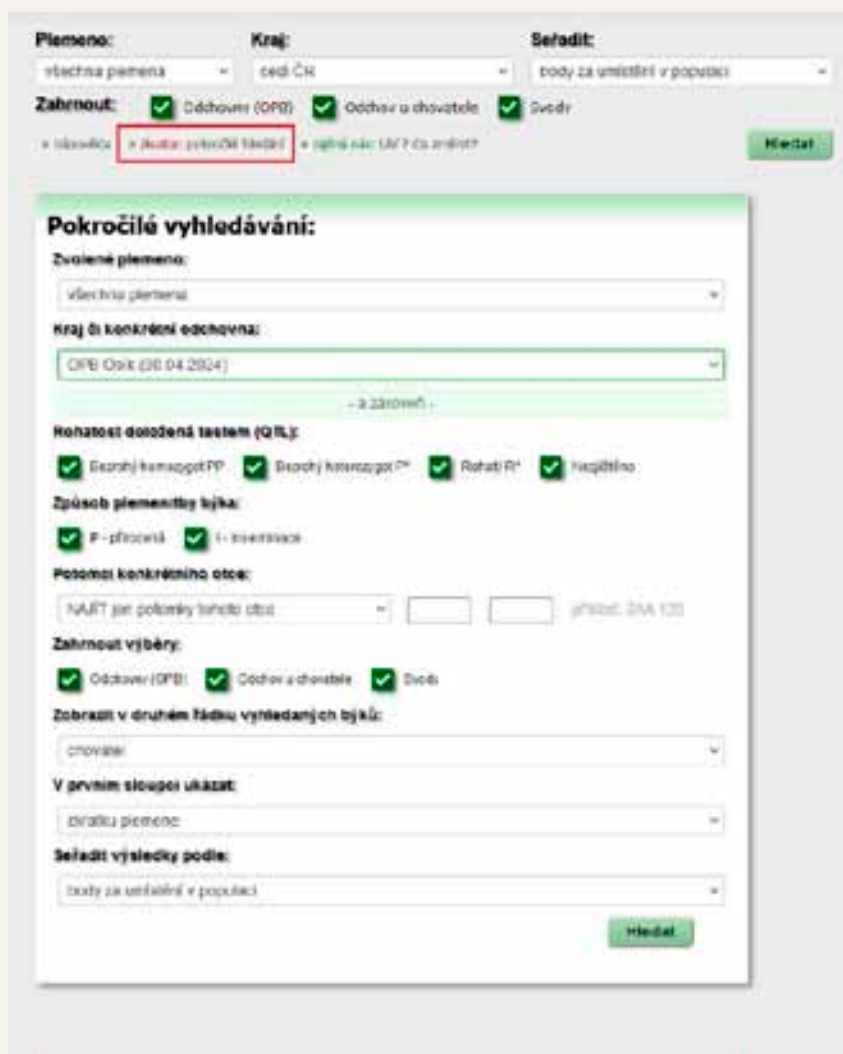
Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

Počínaje druhým turnusem výběrů plemenných býků mohou chovatelé kromě tradičních pdf katalogů základních výběrů využívat také online verzi. Ta oproti klasickým katalogům umožňuje výrazně snazší orientaci kupců vybírajících si vhodného býka pro své stádo. Hledáte masného simentála, homozygotně bezrohého, který prošel odchovou a ideálně někde z vaší blízkosti, přitom preferujete nadprůměrný růst v přímém efektu? Postačí vám na to pár kliknutí namísto „přehrabování“ se v kopci papírových listů. Podobně jako u vyhledávače inseminačních dávek v něm mohou chovatelé býky vyhledávat a třídit podle několika různých parametrů, a to ve dvou úrovních: základní a pokročilé.

Základní verze uspokojí jednodušší požadavky na filtrování býků, pro experty pak je nachystána možnost další detailnějšího členění zobrazovaných výsledků obsahující například i bezrohost, kraj ve kterém býky hledáte, vymezení OPB/odchovu u chovatele, atd. Vše je doplněno bohatými možnostmi, podle jakých parametrů si přejete nalezené býky seřadit a každý podle svého záměru najde vhodného býka, ať už se zaměřujete na růst anebo třeba maternální efekt.

V rozšířeném vyhledávání je kromě toho k dispozici rovněž možnost zobrazení a filtrování býčků podle

způsobu plemnitby – inseminační otcové, resp. býčci narození po přirozené plemnitbě. Další novinkou je

možnost vyloučit z vyhledávání, nebo naopak zahrnout, jen některé otce v rodokmenu vybíraných býků anebo

Výsledky vyhodnocení býků v katalogu základních výběrů
Narozeni 4 obdrželých býků

P.	Stát	jméno	základní výběr	základní údaje								
				stavba / užitkovost	365 dní	417 dní	491 dní	565 dní	640 dní	715 dní	790 dní	
CH	CZ	330281064	29.4. OCH Hatlák Vlastimil Ing. ... Hatlák V. Ing., Meziboří	542	3	1716	104	122	96	111	842	
CH	CZ	330282064	29.4. OCH Hatlák Vlastimil Ing. ... Hatlák V. Ing., Meziboří	523	3	1575	96	118	50	111	842	
CH	CZ	272705064	29.4. OCH Hatlák Vlastimil Ing. ... Hatlák V. Ing., Meziboří	577	3	1810	94	127	94	111	156	
CH	CZ	272708064	29.4. OCH Hatlák Vlastimil Ing. ... Hatlák V. Ing., Meziboří	573	3	1692	96	119	59	111	842	

výsledky přehledně zobrazit podle testu na rohatost. Preferujete-li býka otestovaného na odchovně, nebo naopak u chovatelů či dokonce na svodu, máte možnost využít i toto filtrovací kritérium. A v neposlední řadě mají uživatelé možnost v prvním sloupci zobrazit namísto zkratky plemene buď též rohatost anebo způsob plemenitby.

Detail býka v základním výběru:

IGOR Z MEZIBOŘÍ V*

Ušňi číslo:	Narozeni/zp. plemc:	Plemeno:	Číslo v katalogu:
CZ 330281064	03.02.2023 / P	Charolais	3

Chovatel:	Hatlák V. Ing., Meziboří
Majitel:	Hatlák V. Ing., Meziboří
Základní výběr:	OCH Hatlák Vlastimil Ing., Meziboří
Konání:	29.04.2024 začátek v: 10:30
Konec testu:	26.03.2024 proběhl ve věku: 417 dní býka
Základní výběr:	29.04.2024 proběhne ve věku: 451 dní býka

Vlastní užitkovost

Př. narození	120 dní	210 dní	365 dní	konec testu
48 kg	247 kg	385 kg	662 kg	776 kg (417 dní)

Hodnoty testu:

Přírůstek v testu:	0 g/den	0 (RPH)
Přírůstek od narození:	1746 g/den	132 (RPH)
Výška v kříži:	148 cm (konec testu)	0 cm (v 1 roce)
Šourek:	38 cm	
Body do LH:	10 (velikost těla)	10 (hmotnost)

Sledované geny a QTL:

Ataxie	není nositel mutace, G/G
Bezrohost	bezrohý heterozygot, P*
myostatn F94L	není nositel mutace, +/+
myostatn Q204X	není nositel mutace, +/+

Souhrn plemenných hodnot a RPH LI:

	PePP	PeRU	MatPP	MatRU	TR	KT	OS	UT
Býk:	104	122	93	114	135	126	121	127
Otec:	102	109	99	108	111	108	108	109
Matka:	100	116	91	128	126	122	117	121

Všechny tyto funkcionality najdete pod menu „**pokročilé hledání**“. V případě filtrování podle způsobu plemenitby je nutné upozornit na to, že je třeba mít na paměti, že i býk narozený po inseminaci mohl být použit v přirozené plemenitbě. Pokud jde možnost vyloučení konkrétních otců, což ocení například i chovatelé v užitkovém křížení, tak zde si plně uvědomujeme, že v případě využívání většího počtu býků ve stádě není aktuálně naprogramovaná funkcionality plně dostačující. Nicméně takový zásah je z programátorského složitější, a tudíž je i zapracování časově vzdálenější. Nicméně máme tento podnět zaznamenaný a budeme s ním v budoucnu dále pracovat.

I nadále vyhlížíme Vaše podněty na další vylepšení, protože postřehy uživatelů z praxe jsou pro nás užitečné a většinu z nich dovedeme do systému doplnit. Svůj názor nám můžete sdělit například prostřednictvím jednoduché zpětné vazby v menu „*zajímá nás: Líbí? Co změnit?*“.

Plicní nákaza skotu

MVDr. Klára Jelínková

odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, Státní veterinární správa

V květnu 2024 získala Česká republika status země prosté plicní nákazy skotu – nakažlivé pleuropneumonie skotu (CBPP). Tento status byl ČR udělen Světovou organizací pro zdraví zvířat (WOAH). Jedná se o nákazu, která se v Evropě dlouhodobě nevyskytuje. Onemocnění se běžně vyskytuje v Africe a v některých zemích Asie. SVS ČR usilovala o získání tohoto nakažlivého statusu z důvodu usnadnění obchodování se skotem se zeměmi mimo EU. Poslední případ plicní nákazy skotu byl na území dnešní ČR potvrzen v roce 1902. Status byl tedy ČR udělen zejména na základě historických dat a průkazu vysoké úrovně veterinárního dozoru nad nakažlivými hospodářskými zvířaty v ČR.

Nákaza může klinicky postihnout následující druhy zvířat: tur domácí – skot (*bos taurus*), zebu (*bos indicus*), jak domácí (*bos grunniensis*) a buvol asijský (*bubalus*) či buvol domácí (*bubalus arnee f. bubalis*) – vod-

ní buvol. Původcem onemocnění je *Mycoplasma mycoides*. U skotu dochází k rozvoji těžké pneumonie (zánět plic). Onemocnění se vyznačuje dlouhou inkubační dobou – 3 týdny až 6 měsíců. Specifické klinické příznaky zahrnují kašel, hlenohnisavé výtoky z nosu, zrychlené, bolestivé a obtížné dýchání, bolest na hrudníku a dušnost. Intenzita klinických příznaků může být různá – onemocnění se může vyskytovat v akutní (těžké), subakutní (mírné) nebo chronické formě. Mohou se objevit i náhlé úhyny a u březích zvířat může docházet k abortům. U telat se objevuje postižení kloubů. Telata a starší zvířata jsou na nákazu citlivější. Pokud onemocnění u zvířat přejde do chronické formy, dochází k tvorbě zapouzdřených ložisek nekrotické tkáně v plicním parenchymu, které obsahují infekční původce. Tyto léze se mohou po čase otevřít a uvolnit životaschopné mikroorganismy. Úmrtnost zvířat se pohybuje mezi 30–80%.

Důležitý v případě plicní nákazy je patoanatomický nálezn, kdy u postižených zvířat jsou nalézány výrazné změny na plicním parenchymu a v hrudní dutině je nacházeno větší množství zánětlivé tekutiny (až 30 litrů). V rámci veterinárního dozoru nad touto nakažlivou chorobou má vysokou důležitost veterinární prohlídka po porážce u skotu na jatkách.

Při potvrzení této nákazy v EU by podle pravidel evropské legislativy musela být utracena všechna vnímavá zvířata v ohnisku (v postiženém hospodářství) a následovala by mimořádná veterinární opatření za účelem eradikace nákazy.

Zdroj fotek: Assessment of the control measures for category A diseases of Animal Health Law: Contagious Bovine Pleuropneumonia, EFSA Panel on Animal Health and Welfare (AHAW), EFSA Journal 2022; 20(1):7067 (p. 17)

Nález akutních lézí plicního parenchymu při patoanatomickém vyšetření zvířete postiženého plicní nakažlivou skotu

Nález chronických lézí plicního parenchymu při patoanatomickém vyšetření zvířete postiženého plicní nakažlivou skotu

Epizootické hemoragické onemocnění

MVDr. Klára Jelínková

odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, Státní veterinární správa

V letech 2022 a 2023 byl potvrzen první výskyt tohoto onemocnění v Evropě s tendencí rychlého šíření v některých ze zasažených zemí. Onemocnění klinicky postihuje především jelenovité a skot. Jedná se o onemocnění přenášené hmyzem a rozšíření do Evropy v nedávné době zřejmě souvisí s klimatickými změnami. Rizikem pro zavlečení nákazy na území ČR je aktuálně především import nakažených zvířat. Proti tomuto onemocnění zatím není k dispozici vakcína, která by byla registrována na území EU.

Charakteristika nákazy

Epizootické hemoragické onemocnění (EHD) je hmyzem přenášené infekční virové onemocnění. Vnímavými zvířaty jsou domácí a volně žijící přežvýkavci, především jelenovití a skot, dále i ovce, kozy a velbloudovití. Nejzávažněji postiženým druhem s perakutní formou s vysokou mortalitou je jelen běloocasý. U skotu se často jedná o asymptomatickou infekci (bez viditelných klinických příznaků), ale mohou se vyskytnout následující klinické příznaky: horečka, výtok z nozder a očí, otok jazyka a spojivek, anorexie, zánět v dutině ústní, potíže s polykáním, vyhublost, kulhání, dýchací potíže a erytém vemene. Klinické příznaky jsou podobné katarální horečce ovcí. Ovce, kozy a velbloudovití se mohou také nakazit, ale obvykle se u nich neproje-

Klinické příznaky infekce EHD u skotu

ví klinické příznaky. U skotu je uváděna morbidita (nemocnost) mezi 1% - 18%, mortalita (úmrtnost) je nízká. Inkubační doba onemocnění je zhruba 2–10 dnů. Nákazu je možné potvrdit virologickým vyšetřením z krve nebo z orgánů u uhynulých zvířat. Sérologickým vyšetřením krve je možné potvrdit přítomnost protilátek.

Přenašečem onemocnění je hmyz, a to konkrétně druhy tiplíků *Culicoides* (stejně jako u nákazy katarální horečky ovcí), jedná se tedy o sezónní infekci. Přenos nákazy mezi

zvířaty je tedy vždy zprostředkovan hmyzem. Virus se pomnožuje ve slinných žlázách *Culicoides*, kam se dostane po nasátí krve z postiženého zvířete.

Výskyt

Výskyt onemocnění byl zaznamenán v Severní Americe, Ekvádoru, Asii, Africe, Austrálii, v posledních letech v Alžírsku, Izraeli, Jordánsku, Maroku, Tunisku a Turecku. V roce 2022 byl poprvé potvrzen výskyt EHD v Evropě – nákaza byla hlášena

z Itálie a Španělska. V roce 2023 byl výskyt EHD potvrzen v Portugalsku, Španělsku, Francii a Itálii u skotu a jelenovitých.

Opatření v případě výskytu (potvrzení) nákazy

V případě potvrzení nákazy EHD se kolem postiženého hospodářství (ohniska) zřizuje pásmo dozoru o poloměru 150 km. Mimo jiné dochází k úřednímu omezení přemísťování zvířat z této oblasti. V případě propuknutí infekce EHD klíčová opatření zahrnují detekci infikovaných zvířat, epizootologické šetření, omezení pohybu zvířat a dlouhodobý dohled. Infekční perioda (doba, po kterou může nakažené zvíře prostřednictvím hmyzu infikovat další zvíře) trvá 60 dnů.

Jedná se o druh nákazy, u níž podle legislativy není běžně nařizováno utrácení nemocných ani vnímavých zvířat v postiženém hospodářství. Je možná symptomatická léčba nemocných zvířat na doporučení soukromého veterinárního lékaře. K utrácení zvířat se přistupuje při těžkém klinickém průběhu onemocnění, kdy další přežívání zvířete je spojeno s jeho utrpením, tedy z důvodu welfare.

Dovoz skotu z členských států s výskytem epizootického hemoragického onemocnění

Pro přemísťování zvířat mezi členskými státy platí podmínky nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/688, kde jsou stanoveny podmínky i ke zdravotním garancím k EHD. Co se týká přemísťování zvířat ze států s výskytem EHD do ČR: pokud jsou zvířata přemísťována z hospodářství, které se nachází v pásmu dozoru k EHD (oblast o poloměru 150 km kolem ohniska), je možné přemísťování takových zvířat do jiného členského státu pouze v případě, pokud by bylo v dané oblasti vyhlášeno období sezónně prosté EHD a za splnění příslušných zdravotních garancí. Legislativa EU nestanovuje podmínky pro vnitrostátní přesuny zvířat v zemích, kde byla infekce EHD potvrzena. Každý členský stát si tyto podmínky stanovuje svými vnitrostátními předpisy. SVS ČR zaznamenala v letošním roce případy dovozu skotu do České republiky z Francie, přičemž tento skot původně pobýval v pásmu dozoru k EHD, ale následně byl za splnění podmínek nastavených kompetentní autoritou Francie přemísťován na území Francie mimo pásmo dozoru k EHD –

z těchto oblastí byl následně skot přemísťován na území ČR za splnění veškerých legislativních požadavků pro přemísťování potvrzených v certifikátech TRACES. Pokud je skot přemísťován na území ČR z oblastí členských států, které nespádají do pásma dozoru k EHD, není legislativně vyžadováno žádné vyšetření na EHD. Vzhledem k výše uvedenému však žádáme obchodníky a chovatele skotu o obezřetnost, a pokud je jim známo, že skot pobýval v období 60 dní před přemísťováním do ČR v pásmu dozoru k EHD, doporučujeme tato zvířata před přesunem do ČR vyšetřit virologicky na EHD (i v případě, že zařízení, z něhož jsou aktuálně zvířata přemísťována, se nenachází v pásmu dozoru k EHD).

Rozšíření nákazy na území ČR by znamenalo přijímání komplexu mimořádných veterinárních opatření, která by zahrnovala zejména významné a dlouhodobé úřední omezení pohybu zvířat z oblasti 150 km kolem ohniska EHD.

Zdroj fotek: EFSA, Epizootic Haemorrhagic Disease (EHD): An emerging risk in Europe. IGNACIO GARCÍA BOCANEGRA. Full Professor. DVM, PhD, Dip ECZM (Wildlife Population Health), Department of Animal Health, University of Córdoba (Spain)

Svátek plemene salers na Sommet de l'Élevage

WORLD'S #1 SUSTAINABLE LIVESTOCK SHOW

Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

33. ročník výstavy hospodářských zvířat Sommet de l'Élevage se bude konat hned na začátku měsíce října od 1. do 4. října t.r. již tradičně ve francouzském Clermont-Ferrand. Svým pojetím se jedná o první světovou výstavu živočišné výroby věnující se udržitelnosti i dalším citlivým tématům jako generační výměna, výkyvy počásí či welfare zvířat. Výstava Sommet se stala jednou z nejnavštěvovanějších a letos chce dosáhnout účasti až 120 000 návštěvníků, včetně těch zahraničních z 90 zemí. Na 20 hektarech výstavní plochy se představí 1700 vystavovatelů z různých oborů a návštěvníci mohou obdivovat 2000 zvířat 70 plemen skotu, ovcí, koz a koní.

400 zvířat salerského skotu z celé Francie bude soutěžit na národní úrovni o ta nejvyšší ocenění. V současné době

čítá počet matek plemene salers ve Francii 210 000 kusů a kolébkou salerského skotu je department Cantal, kde má také nejpočetnější zastoupení (kolem 100 000 kusů). Dále je hojně rozšířen v Champagne-Ardenne, Lotrinsku, Pikardii, Bretani a Normandii. Pozadu nezůstane ani 56 zástupců

plemene simentál ze tří zemí v evropské soutěži. Simentálský skot je v současné době nejvíce rozšířen v departmentu Aveyron, Haute-Marne, Côte d'Or a Jura a celkově čítá skoro 41 000 matek. Na národní úrovni se též utkají plemena montbéliard (140 zvířat) a brune (150 zvířat).

Po dobu konání výstavy Sommet mají zahraniční účastníci možnost navštívit chovy jednotlivých masných či mléčných plemen, účastnit se dražeb zvířat, oddechnout si v Mezinárodním klubu nebo se zúčastnit Gala večera. Vstup zahraničních návštěvníků je na výstavu SOMMET DE L'ÉLEVAGE zdarma.

Pro více informací
kontaktujte
paní Alenu Pechovou,
tel. 774 457 920 nebo
a.pechova@altios.com

Seznam vad zevnějšku masných plemen skotu

Ing. Karel Šimák

Český svaz chovatelů masného skotu

Máme za sebou větší část základních výběrů masných býčků tohoto roku. Během nichž všichni, kdo byli součástí výběrových komisí pracovali s lineárním hodnocením exteriéru zvířat, jehož součástí je i popis vad. Při popisu exteriéru je třeba na zvíře nahlížet vždy jako na celek, ale samozřejmě je důležité znát jeho jednotlivé části těla, jejich propojenost a funkčnost. Jedině tak lze pochopit, odhalit, a hlavně popsat vady jednotlivých částí těla zvířat. Vadu je třeba popsat, nebagatelizovat ji, ale ani nezveličovat.

To všechno klade na hodnotitele vysoké nároky, co se týká odborných znalostí, připravenosti, zkušeností. Být členem výběrových komisí přináší i jisté povinnosti, jakými jsou znalost metodiky lineárního hodnocení exteriéru, obecné i speciální zootechniky, znalost a používání odborného názvosloví (nepolidštovat jednotlivé partie skotu, naši předchůdci měli výborné pozorovací schopnosti a dali si dost práce s vytvořením odborné terminologie, kterou si osvojili jak chovatelé, zootechnici, veterináři), být spravedlivý (vůči zvířeti) a v neposlední řadě nestranný (bez ohledu na to, kdo je chovatel a kdo bude budoucí majitel zvířete).

Následující řádky jsou určeny všem, kteří se chtějí dozvědět více o hodnocení jednotlivých částí těla skotu, jejich funkčnos-

*Hodnocení exteriéru plemenných býčků u základního výběru
(foto: archiv ČSCHMS)*

ti, propojenosti, vlivu na užitkovost, reprodukci, na dlouhověkost, a hlavně jejich vad.

Článek čtenáře komplexně seznamuje se všemi exteriérovými vadami, které se mohou u masného skotu vyskytovat. Popis vad vyplývá ze šlechtitelských programů jednotlivých plemen a zejména pak z přílohy č. 4 Metodiky popisu a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu.

Hlava

Hlava má být svou velikostí úměrná velikosti těla zvířete. Je důležitá při posouzení celkové harmonie tělesné stavby. Velký důraz je kladen na proporcionalitu části lebční (mozkové), jejíž podíl má převyšovat část obličejovou. Býci všech plemen mají hlavy poměrně širší (v čele

a kratší v obličejové části nežli krávy. Naopak vůl, který vznikl z býčka kastrovaného v časném mládí, má hlavu poměrně dlouhou, úzkou v čele a v obličejové části jen málo zúženou. Výraz hlavy je závislý na obrysech jejího profilu a k jeho vyjadřování se užívá názvů převzatých od koní.

Hlava v profilu prohnutá (konkávní), s obličejovou částí štíhle odsazenou od části mozkové se nazývá, „hlava štíčí“, naopak hlava vyklenutá (konvexní) buď v celém profilu nebo jenom v čele se jmenuje „klabonosá“ nebo „poloklabonosá“. Jeli obličejová část nápadně krátká, štíhlá a oproti čelu nahoru zdvižená, vzniká tzv. „buldočí hlava“ nebo také „prasečí hlava“. „Hlava přešlechtěná“ (ve všech rozměrech příliš útlá) je známkou slabošské konstituce.

Nedílnou součástí hlavy jsou oči, a tedy pohled zvířete, kdy zdravý býk má pohled bystrý a živý, krávy klidný a mírný a vůl ospalý až lhostejný.

Další částí hlavy, která dosti zásadně ovlivňuje celkový výraz hlavy jsou uši. Z jejich velikosti, tloušťky, chlupatosti a pohyblivosti lze do určité míry usuzovat na budoucí tělesnou stavbu (velikost, rámeček), konstituci, temperament i plemennou příslušnost.

Důležitými částmi hlavy jsou nos, mulec, tlama, žuchvy. Je známo, že zvířata s dlouhým a úzkým nosem jsou vybíravější v potravě, a že jsou i hůře výkrmná nežli zvířata s nosem krátkým a širokou tlamou. Skot má mít mulec široký a vysoký, potom jsou široké i nozdry a tlama. Široké nozdry a tlama jsou u skotu vždy výhodné pro dýchání i pro přijímání a přežvykování krmiva. Žuchvy jsou úhly dolní čelisti (na které se upínají mohutné žvýkací svaly), mají být tedy široké, uzpůsobené k přežvykování a proslinění krmiva. Kusy s úzkými žuchvami ukazují na slabou konstituci. Tenká a pro řídké podkožní vazivo jemně zřasená kůže na žuchvách krav (častější u dojného skotu než u masných krav) se považuje za dobrou známku dojivosti.

Je třeba si uvědomit, že dolní čelist nemá přečnívat čelist horní (tzv. „podkus“), taková zvířata se špatně pasou, a i hůře přijímají krmivo. Tato vada je dědičná.

A samozřejmě v dnešní době šlechtění skotu na bezrohost se nesmí zapomenout, že existují plemena, kdy rohy jsou jejich plemenným znakem a jsou součástí hlavy.

Dle názvosloví dělíme rohy na:

- Lyrovité – tvoří zprava a zleva dohromady obraz lyry
- Příčné – směřující bez jakéhokoliv ohnutí na strany a jsou nejvýše špičkou obráceny nahoru, dolů, řidčeji dozadu
- Skleslé – jsou stočené do oblouku a obráceny dolů
- Kleštové – směřující v ostrém oblouku dovnitř, špičkami k sobě, někdy zarůstají do čelní kosti, jindy míří k oku

Ze vzhledu hlavy lze usuzovat na celou řadu znaků a vlastností zvířete:

- plemennou příslušnost
- stupeň pohlavního výrazu (tele, jalovice, mladý býk, plemenný býk, kráva, vůl)
- zdravotní stav
- temperament
- do určité míry i na užitkovost (snadnost telení)

Rozeznáváme tyto vady hlavy:

- Dlouhá (někdy též „volská“)
- Krátká (též „buldočí“ či „prasečí“)
- Úzká („přešlechtěná“)
- Široká („klínovitá“)

- Hrubá (velká, těžká, krytá tlustou kůží)

Krk

Na krku rozeznáváme okraj horní čili šijový a okraj dolní neboli hrdelní. Horní linie krku je dána hlavně dvojitým oblým provazcem vazy šijového a na dolním okraji vzniká zdvojením kůže lalok (u většiny masných plemen je vyvinut a posuzuje se jemnost, hrubost, velikost a zda je vyvinut nebo chybí). Býci mají všeobecně krk kratší a silnější než krávy. U býků všech plemen starších dvou let se usazuje ve vazivu pod kůží šijového okraje krku tuk, jímž se horní linie krku valovitě zvedá v tukový val neboli „hřeben“, který patří u skotu k sekundárním pohlavním znakům. Objevuje-li se takový hřeben již u mladších býků, je to známka, že kus předčasně ukončí svůj růst. Vyskytne-li se v kategorii mladých telat býček s výrazným vývinem svalstva v oblasti krku (nehovoříme o „hřebenu“, ten je tvořen

Lyrovité rohy jsou typickým znakem pro plemeno aubrac (foto: Kamil Malát)

tukem, v tomto případě je to čistá svalovina) a značí nám to ranost a do jisté míry i vy-
zrálost daného jedince, kdy lze předpokládat, že v dospělosti bude spíše nižšího až středního rámce.

Je známo, že způsob odcho-
vu a chovu ovlivňuje délku a sílu krku. Plemena chová-
ná v nížinách mají krk delší a tenčí nežli plemena chová-
ná v podhorských a horských oblastech. Jde tu o přizpůsobení pastvě v různém terénu, kdy v nížinách musí zvířata hlavu hluboko shýbat a krk hodně natahovat, aby dosáhla hlavou k zemi, a proto musí mít dlouhé krční svaly upínající se na trnové násadce krční páteře. Naopak skot pasoucí se v horských oblastech je podroben neustálému vydatnému cvičení krčních svalů, a to pase-li se na svahu hlavou dolů, musí hlavu a krk přepínat, kdežto pase-li se (a to je nejčastější) hlavou nahoru, musí krční svaly zkracovat. Napínače a přitahovače hlavy jsou svaly rozdílné a námaha s pohybem hlavy na horské pastvině značná, pak tato zvířata mají krky silné a krátké a krk nosí vzpřímeněji než skot z oblasti nížinné.

Rozeznáváme tyto vady krku:

- Lalok – začíná pod bradou nebo více či méně dále na krku, u některých zvířat je i nevyvinut, jeli vyvinut v nejspodnější části krku, tak hovoříme o krku tzv. „podřezaném“, naopak příliš dlouhý a hrubý lalok je známkou hrubé konstituce
- Dlouhý krk
- Úzký krk

Dlouhý a úzký krk může vyústit v krk prohnutý, a to je známkou slabosti šíjového vazy a do značné míry stupněm přešlechtění, a tedy konstituční slabosti daného jedince.

Plece

Zajišťuje spojení volné části hrudní končetiny s trupem, má za podklad lopatku a ramenní (pažní) kost. Hrudník je mezi těmito oběma kostmi zavěšen a pomocí oboustranného svalstva je jím nesen.

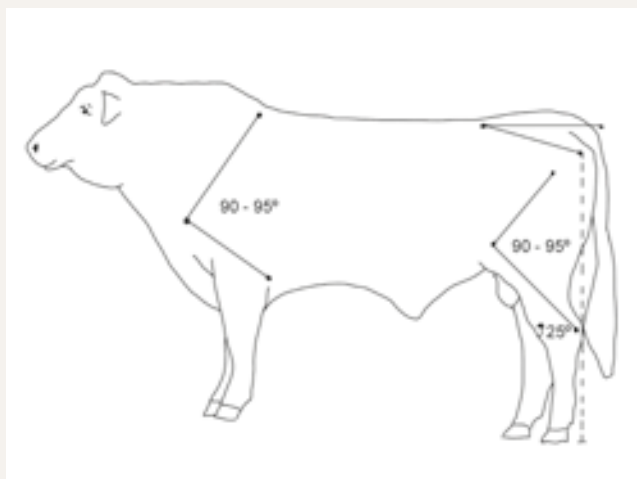
Rozeznáváme tyto vady plece:

- Volná lopatka – (VL) vzniká při ochabnutí anebo nedostatečném vyvinu svalů

hrudních, které zavěšují hrudník mezi obě lopatky, u mladých zvířat to může být důsledek vysoké hmotnosti a velmi rychlého přírůstku a nedostatku pohybu, do jisté míry vratná záležitost.

Při volné lopatce často můžeme vidět tzv. „zapadlý“ nebo také „rozštěpený kohoutek“, kdy hrudník poklesne svojí vahou mezi obě lopatky, takže okrajové chrupavky lopatek převyšují trny obratlů, čímž se mezi nimi vytváří žlábek. Toto vzniká především u mladého skotu, po zesílení hrudního svalstva dochází k vymizení této formy kohoutku.

- Uvolněná plec – uvolnění podlopatkových svalů
- Vyplecená plec – je následkem uvolněné plece a může být „přední vyplecení“ (je to forma u starých a přestárých zvířat, kdy hrudník následkem atrofovaného svalstva mezi lopatkami zapadá dolů a dozadu a lopatka s ramenní kostí jsou posunuty do předu a na strany) a nebo „zadní vyplecení“ tzv. „dutá plec“ (vlivem nedostatečného vý-

Úhel mezi lopatkou/ramenem/loktem resp. mezi kyčlemi/kolenem/hlezem u pánevních končetin by měl být ideálně 90 – 95° (foto: Hereford Cattle Society)

Býk Chiran Red AFM měl při základním výběru do poznámek k exteriéru popsán volný hřbet a volnou lopatku (foto: Natural s.r.o.)

vinu podlopatkových svalů, odstává vzadu lopatka od hrudníku, čímž pod ní vzniká dutina).

Hrudník

Hrudník tvoří schránku pro nejdůležitější ústrojí výměny látek a krevního oběhu: plíce, srdce a velké cévy. Hrudník skotu se svými širokými žebry tvoří ochranu proti úderům při vzájemném zápolení. Zdraví zvířat, kdy po nich požadujeme intenzivní produkci v oblasti reprodukce, růstu, závisí na normální činnosti srdce a plic. Tyto orgány potřebují ke svému vývinu dostatečný prostor, a proto je logické, aby hrudník byl co možná nejvíce prostorný, co se týká délky, šířky i hloubky.

Rozeznáváme tyto vady hrudníku:

- Mělký (tzv. „plytký“) – úzká základna
- Plochý
- Zaškrcený (zepředu a shora pozorujeme hrudník, zda je z obou stran za lopatkou smáčklý)

Středotrupí

Tato část těla je nejdůležitější z hlediska budoucí produkce. Jsou zde uloženy orgány zažívací soustavy (předžaludky, žaludek, játra, střeva) a samozřejmě je tu umístěna děloha. Je nejdůležitější z hlediska zpracování a využití krmiva a prostoru ochrany plodu.

V této oblasti se nachází pupek, který je zbytkem po pahýlu pupečního provazce, jímž byla zajištěna výživa a výměna látková mezi plodem a matkou. Pupek je u skotu naznačen více či méně pa-

trnou kožní řasou, která je u samčího pohlaví před ústím močové trubice. Je-li tato řasa značně veliká a volná (tzv. „větrný pupek“ někdy lidově nazývaný „větrník“), může být překážkou při páření. Není-li pupeční kruh svaly břišními po porodu náležitě uzavřen, protlačuje se jím do řasy kožní klička tenkého střeva a vzniká „kýla pupeční“, která se na venek jeví jako malý nádor.

Rozeznáváme tyto vady středotrupí:

- Krátké
- Vykasaná slabina

U obou typů vad středotrupí chybí prostor pro dokonalé naplnění zažívací soustavy a tím i lepší využití krmiva. A co se týká plodu, tak může být příčinou vzniku nepravdělných poloh plodu a u narozených telat příčinou vzniku např. kontraktur hrudních končetin, nepravdělného utváření pánevních končetin a výrazné osově křivosti celého telete. Tyto defekty jsou většinou dočasné a dle jejich míry rozsahu po čase dojde k částečnému nebo trvalému vymizení.

Hřbet

Hřbetem nazýváme celé horní ohraničení trupu.

Rozeznáváme tyto vady hřbetu:

- Volný – (HL) záleží na délce hřbetu a bývá důsledkem nedostatečného napnutí vazů šíjového a i vazů krátkých mezi jednotlivými obratli a v neposlední řadě z menší části nedostatečným vývinem hřbetních svalů
- Kapří – je hřbet v celém průběhu nahoru (konvexně) vyklenutý, nezaměňo-

vat se hřbetem „hrbatým“, který je jenom v některé části nahoru zakřiven

Tyto vady jsou buď vrozené (dědičné) anebo získané (u volného hřbetu je to dáno tělesnou dispozicí – příliš dlouhý a měkký hřbet a při kapřím hřbetu mohou být příčinou chronické problémy končetin, paznehtu, kdy zvíře, aby si ulevilo od bolesti stahuje silně svaly břišní a hřbet výrazně vyklenuje směrem nahoru, čímž může docházet k vytvoření této vady). Obě vady hřbetu mohou vzniknout přizpůsobením nesprávnému způsobu odchovu a chovu.

Bedra

Tato část zprostředkovává spojení hrudníku s pánví, nese tíhu břicha, které je na bedrech zavěšeno pomocí břišních svalů. Aby bedra unesla zatěžkání břicha, mají z celé páteře nejširší a poměrně nejdelší postranní obratlové násadce, které vývojově splynuly se zakrnělými žebry. Šířka beder závisí na délce a šířce těchto postranních násadců a bederních obratlů. Zpevnění beder náhradou za nedostatek žeber je zajištěno mohutným svalstvem, uloženým pod i nad páteří. Obojí svalstvo představuje maso výrazné kvality. Krátká bedra vznikají, když je poslední žebro uloženo blízko kyčlí a „hladová jáma“ pod bedry je mělká a malá. O takovém zvířeti se říká, že je „dobře vázano“. Krátká a široká bedra jsou častější u raných masných plemen skotu. U intenzivních masných plemen skotu, vzhledem k vyšší produkci cenných partií masa je žádoucí, aby bedra byla dlouhá a široká.

Rozeznáváme tyto vady beder:

- Propadlá – dopředu a dolů kleslá a jsou pokračováním hřbetu volného (tzv. „proláklého“)
- Odsazená – nenavazují a netvoří s hřbetem rovnou linii

Kost křížová

Kost křížová spolu s oběma kostmi pánevními tvoří pánev (záď zvířete).

Rozeznáváme tyto vady kosti křížové:

- Zkrácená
- Vysazená
- Dopředu skloněná – křížová kost je předním koncem skloněná dolů a zadním zdvižená nahoru. To způsobuje prohnutí páteře v oblasti beder a tím klesá pevnost hřbetu. Zároveň v kombinaci s krátkou skloněnou záďí a vysoko nasazeným ocasem (pod ním se vytváří dutina a dochází k zapadnutí řitního otvoru a ochodu) tím vzniká vada, která není líbivá na pohled, ale hlavně je i výraznou překážkou

při páření. Tato vada se lidově nazývá „holubník“ (název je odvozen od holubníku, kdy vnitřek i okolí jsou stále znečištěny výkaly holubů). Zvířata s touto vadou často mívají i vykasanou slabinu a úhly jednotlivých kostí pánevních končetin (kloub hleznový, kolenní, kyčelní) jsou příliš tupé a to způsobuje, že zvíře ztrácí na prostornosti chodu (což ovlivňuje mechaniku pohybu).

Záď

Pánev (záď) má být u skotu dlouhá, široká a prostorná, a to z několika důvodů. Má poskytovat prostor k vývinu dlouhých a širokých svalů, které rozhodují o mechanice pohybu zvířete, ale z pohledu zpeněžení jsou to jedny z nejcennějších partií masa. Dále je výhodná pro prostorný dělkový vývin vemene. Z pohledu reprodukce, porodnictví je prostorná pánev tím, co zásadně rozhoduje o snadnosti porodu a nákladech spojených s ošetřením matky i telete po porodu.

- Skloněná záď (SKZ) – je taková, u níž jsou hrboly sedací umístěny znatelně níže než zevní hrboly kyčelní. Tím dochází, že i horní linie pánve od kosti křížové je dozadu skloněná. Je-li sklon pánve směrem dolů značný, mluvíme o pánvi „sražené“, která není žádoucí, protože je krátká (ve spojení s nízkou nasazeným ocasem vzniká pánev „sviňská“).

Kořen ocasu

Rozeznáváme tyto vady kořene ocasu:

- Vysoko nasazený
- Nízko nasazený

Přední (hrudní) končetiny

Přední končetiny jsou na rozdíl od zadních končetin spojeny s trupem jen svaly a šlachami. Pro posun dopředu mají menší význam než končetiny zadní, které jsou prostřednictvím pánve připevněny k páteři kloubně. Naopak jsou přední končetiny vahou těla více zatěžkávány, protože těžiště těla skotu je v krajině na hranici mezi horní a střední třetinou délky lopatky.

Rozeznáváme tyto vady předních končetin:

- Otevřený postoj tzv. „francouzský“ (FP), při tomto postoji je i prstní část končetiny vytočena ven směrem od končetiny
- Sbíhavý postoj tzv. „sudovitý“
- Ixovité (tzv. „postoj vbočený“, kdy končetiny jsou v karpálním kloubu příliš k sobě sblížené)
- Volná spěnka (VS)
- Dlouhá spěnka (DS)

Hodnocení končetin se řeší samostatnou metodikou (foto: Kamil Malát)

- Volné mezipaznehtní vazy (VVA)
- Mezipaznehtní mozol neboli tylom, keloid (KEL) je pro většinu masných plemen (býků v odchovu) vadou nedovolující jejich zařazení do plemenitby, což je ukotveno v jejich šlechtitelských programech. Existují však výjimky, které to ve svém šlechtitelském programu nemají, a proto je u těchto plemen třeba počítat s vyšším výskytem této vady (je dědičná).
- Nízká patka – málo hmoty paznehtní
- Dlouhá spěnka (DS)
- Volné mezipaznehtní vazy (VVA)
- Mezipaznehtní mozol neboli tylom, keloid (KEL)
- Nízká patka – málo hmoty paznehtní
- Překlubování (PRE) – je ve většině případů důsledek intenzivního růstu a vysoké hmotnosti zvířete (do jisté míry vratná záležitost, záleží na rozsahu překlubování)
- Mechanika pohybu (MP) – vady v mechanice pohybu u krav hrají významnou roli při pohybu po pastvině, v různém terénu a samozřejmě i to, aby udržely kontakt a vzdálenost s pasoucím se stádem. Nepravidelný postoj a špatná mechanika pohybu plemenného býka v připouštěcím období jsou jednou z nečastějších příčin jeho vyřazení.

Zadní (pánevní) končetiny

Rozeznáváme tyto vady zadních končetin:

- Otevřený postoj tzv. „kravský“
- Sbíhavý postoj tzv. „sudovitý“
- Strmý postoj
- Přiúhlený postoj – šavlovitý (ZAK)
- Volná spěnka (VS)

Veškeré nepravidelnosti v postojích končetin, spolu se špatnou mechanikou pohybu zvířete jsou rozhodujícím faktorem, který výrazně zkracuje jeho využití v chovu.

Zbarvení

Všechna plemena mají své plemenné standardy a veškeré nepovolené odchylky ve zbarvení nedovolují zvířete zapsat do plemenné knihy daného plemene.

Povaha

Povaha neboli charakter zvířete je nejdůležitější vlastností, protože podmiňuje stupeň ochoty zvířete podvolit se vůli člověka. Rozeznáváme dobrou a zlou povahu. Při zjišťování povahy (charakteru) je třeba znát i temperament zvířete. Vždy je lepší zvířete živého temperamentu a dobré povahy než zvířete klidného temperamentu a zlé povahy. Žádaná je dobrá povaha zvířete. Nebezpečným extrémem jsou zvířata nervózního temperamentu a zlé povahy. U těchto zvířat může vlivem stresové situace, kterou mu člověk vytvoří, dojít až k tomu, že ze zlé povahy se stane rabiátná (zvířete bez jakéhokoliv důvodu samo zaútočí na člověka). Tato zvířata v chovu nemají co dělat a bez rozdílů se vyřazují.

Seznam použité literatury je dostupný u autora.

Z jednání masného simentála v Lipsku

Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

Hanka Beránková

Klub chovatelů plemene masný simentál

Východoněmecké Lipsko bylo ve dnech 12. – 14. dubna 2024 cílem setkání členů evropské pracovní skupiny pro plemeno masný simentál, která funguje pod oficiálním zastřešením Evropské simentálské federace. Její členové se v ročních intervalech scházejí na různých místech Evropy a debatují o nejnovějších trendech chovu a šlechtění. Zástupci Klubu chovatelů plemene masný simentál, který je prostřednictvím Českého svazu chovatelů masného skotu dlouholetým členem tohoto uskupení, se jednání rovněž pravidelně účastní a informují své evropské kolegy o novinkách v chovu MS v ČR.

Jednání pracovní skupiny

Na pátek organizátoři nachystali návštěvy dvou simentálských farem, kterých jsme

se ale z důvodu nedostatku času neúčastnili. První část sobotního zasedání byla věnována prezentacím zástupců jednotlivých států, kteří měli možnost své kolegy seznámit s novinkami z jejich země. Jako první se ujal slova Uwe Harstel, který jakožto aktivní chovatel simentálů pracuje pro německou simentálskou asociaci a taktéž jako odborný pracovník pro německou společnost Rinderallianz. Ten se svým příspěvkem uvedl, že ačkoliv se meziročně při porovnání let 2022 a 2023 stavy chovaných masný krav mírně zvýšily, v delším časovém horizontu počítaném od roku 2018 vlivem mnoha faktorů dochází k poklesu krav bez tržní produkce mléka (KBT-PM). Aktuálně je v celém Německu chováno 623 tisíc krav BPTM, což je 16,6 % z celkového počtu krav. Masný simentál je plemenem číslo jedna pokud jde o úroveň přírůstků,

v počtech se pak řadí na třetí příčku po angusech a limousinech. Aktuálně je v plemenné knize v celém Německu zapsáno 181 členů MS. V roce 2020 měli v plemenné knize zapsáno 10.140 simentálských krav, v loňském roce se stavy prudce propadly na 8.588 plemenic. Angusových matek bylo v loňském roce evidováno 10.802, limousinských krav bylo ke stejnému datu 8.758. U nás nejoblíbenější „šaroláci“ jsou v Německu s 6.694 kravami až na čtvrté příčce.

Jako druhý v pořadí si přítomní delegáti vyslechli příspěvek Kamila Maláta. I ten ve své prezentaci demonstroval základní číselné údaje, výstavní úspěchy českých chovatelů, ale také novinky z oblasti genomických plemenných hodnot (GEPH pro plodnost a znaky MLLT) či internetových nástrojů, které svaz pro své členy vytváří. Na závěr pozval účastníky na podzimní výstavu do Lysé nad Labem a zejména pak v dubnu 2025 do Brna, neboť právě zde se uskuteční další evropské zasedání. Plánujeme pro zahraniční kolegy připravit zhruba třídní program, který by zahrnoval nejenom návštěvu šampionátu a simentálských chovů, ale v případě zájmu též nějaký kulturní program či návštěvu vinného sklípku. O přesném programu bude rozhodovat Rada plemenné knihy MS v druhé polovině letošního roku.

Kokardy určené pro vítěze (foto: Kamil Malát)

Skupina nejstarších krav s telaty (č. 46 Iris Ležnická) (foto: Kamil Malát)

Následoval stručný slovní příspěvek zástupce ze Slovinska, který uvedl, že chov masného skotu je zatím v plenkách a je postaven na menších farmách. Aktuálně zde chovají zhruba 40 tisíc KBTPM s tím, že genetiku importují z celé Evropy, mj. také z České republiky. Italský kolega Lorenzo Degano zastupující simentálskou asociaci, kterou tvoří zejména chovatelé fleckvieh s kombinovanou užitkovostí (pouze 9 tisíc krav z celkových 89.000 je zařazena v systému bez tržní produkce mléka), se ve své prezentaci zaměřil zejména na výsledky výzkumu konverze živin ve vztahu k produkci metanu. Jako poslední vystoupil Florian Wenger ze Švýcarska, který uvedl, že v této alpské zemi tvoří krávy bez tržní produkce mléka asi 15% veškerého skotu. Tamní svaz masných plemen má 1.018 členů registrujících 14 tisíc krav. Členů PK MS je aktuálně 60, kteří dohromady chovají 1.186 krav čistokrevných masných simentálů. Porodní hmotnost je v prů-

měru 43kg a denní přírůstek dosahuje 1.544g, což je nejvyšší hodnota ze všech masných plemen. Ve Švýcarsku začala historie chovu simentálů, na což jsou Švýčari právem hrdí, ale jsou současně vděční, že mohou těžit ze zkušeností jiných zemí, kde je chov MS na vysoké úrovni.

Odborné prezentace organizace VIT

Po prezentacích delegátů a diskuzi dostal slovo Damilola Adekale, který pracuje jako vědecký pracovník firmy VIT (Vereinigte Informationssysteme Tierhaltung w.V.) ve Verdenu. VIT je společnost sdružující chovatelské svazy a asociace chovatelů všech druhů hospodářských zvířat, ale také inseminační stanice a státní svazy (LKV). Hlavní zaměření společnosti obdobně naší Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. je poskytování informačních služeb v zemědělství. Jednou z důležitých činností je rovněž výpočet plemenných hodnot. Damilola Adekale

se ve svých dvou příspěvcích zaměřil na představení odborných výsledků spojených s odhadem národních plemenných hodnot a dále rozvedl roli Německa v mezinárodní testaci Interbeef. Němci aktuálně počítají genomické plemenné hodnoty pomocí jedнокrokové metody pro šestici masných plemen. Vedle simentála to je charolais, angus, blonde d'Aquitaine, uckermärker a limousine. V letošním roce plánují připojit další dvě plemena – hereford a salers. Pro další pokrok v oblasti genotypizace je jedním ze zvažovaných návrhů zavést systém plošného genotypování. Zatím však neexistují žádné konkrétní kroky, jak toho dosáhnout. Novinkou pro příští rok by pak měla být aktualizace celkové plemenné hodnoty RZF a RZL o znaky historie telení a abortů. V druhé části svého vystoupení přednesl aktivitu Německa v uskupení Interbeef, jehož je členem i Česká republika. V závěru referátu zmínil zajímavou informací o spojování národních PH a výsledků mezinárodní

Šampión starších býků a Mister Simmental 2024 - He Man vom Hof Brunhilde (Harnas x Grandioso), chovatel Frauke a Ralf Schmidt (foto: Gernot Pohl)

Šampiónka jalovic do 21 měsíců a Miss Simmental 2024 - NSI Adriana (Coose Jericho x Major Sky), chovatel Thomas Eydner (foto: Gernot Pohl)

testace Interbeef do jednoho výpočtu. Tato zajímavá informace bohužel zazněla až v samém závěru zasedání a z nedostatku času bohužel nebyly řečeny důležité detaily. Tato myšlenka ale bude předmětem našeho dalšího zkoumání, neboť tento způsob chovatelům přináší významný benefit v podobě vyšší spolehlivosti dat a vrstevníků.

Masný simentál na výstavě AGRA 2024

Výstavu AGRA navštíví přes 50.000 návštěvníků, největší zájem je kromě techniky samozřejmě o pavilon s hospodářskými zvířaty. V něm se letos konala v pořadí již šestá Bundesschau Fleckvieh-Simental – tedy 6. národní německá výstava masného simentála, které se účastnilo více než stovka zástupců. Výstava začala v pátek kategoriemi jalovic ve věku 8-12 měsíců, do 21 měsíců a 12-18 měsíčními býčky. Většina českých chovatelů se rozhodla přijet na výstavu až v sobotu. Kroky ředitele svazu Kamila Maláta spolu s Martinou Kopáčkovou, členkou Rady plemenné knihy MS, zaměřily na vlastní

zasedání pracovní skupiny, zatímco chovatelé šli rovnou k předvádění. Zde již probíhala 15. celostátní soutěž mladých chovatelů masného skotu a poté šampionát masných plemen středního Německa. V sobotu vybral rozhodčí Dr. Walther Reulecke a Konrad Wagner v kategorii krav s teletem Naomi PP (Speed x Henri), která se chovatelům zdála být spíše v dojeném než masném typu a výběr této krávy byl pro všechny překvapením. Grand šampionem mezi masnými plemeny se stala jalovice Fleckvieh T-Speed (Klinker x T-Bonus). Po skončení soutěže si chovatelé prošli zvířata a zašli se podívat na přípravu Iris Ležnické – krávy, která byla do Německa dovezena z farmy rodiny Chlupáčkových a kterou v neděli čekala účast v kategorii krav s telaty.

V neděli pokračovala národní výstava kategoriemi březích jalovic, krav s teletem a staršími býky. Stejně jako v pátek byl rozhodčím pro tento den českým chovatelům známý dánský odborník Henning Hansen. Skupině nejstarších krav s telaty dominovaly zástupkyně s českou krví. První se na výstavě umístila krá-

va po otci Uman Vodňanský (ZSI 887), druhá byla bezrohá Iris Ležnická z farmy Chlupáčkových a třetí příčku brala kráva po českém otci Major Sky PP (z chovu pana Koláře). Nejlepší krávou vybral dánský sudí plemenicí UHA Polly PP po irském otci Clonagh Tiger Gallant. Absolutní šampionkou se pak stala jalovice NSI Adriana PP z kombinace Coose Jericho x Major Sky.

Další světová setkání

Nejbližší příležitostí pro mezinárodní setkání v rámci simentálské komunity bude světový kongres, který se uskuteční na přelomu července a srpna v Kanadě (29. 7. – 4.8.2024). Detaily k této akci najdete na webu <https://site.pheedloop.com/event/2024SimFleckCongress/home>, kde se můžete rovnou i zaregistrovat. A jak již bylo zmíněno v úvodu, na červen, v době, kdy se v Brně bude konat další ročník národní výstavy hospodářských zvířat se uskuteční, plánujeme spolu s Klubem chovatelů MS organizovat na našem území další jednání mezinárodní pracovní skupiny pro masné simentála.

Zpravodaj ČSCHMS je tu pro vás už více než 30 let

Kamil Malát

Český svaz chovatelů masného skotu

Zpravodaj ČSCHMS – magazín vydávaný Českým svazem chovatelů masného skotu pro jeho členy existuje více než 30 let. Za dobu své existence přinesl na jeho stránkách stovky originální příspěvků, které již do doby vydání prvního čísla mají jedno společné – poskytovat chovatelům „masňáků“, ale i všem nadšencům a propagátorům chovu masného skotu, zajímavé a inspirativní informace, které mohou využít ve své každodenní chovatelské praxi. Jak se tato tiskovina, kterou v rámci členství dostávají chovatelé zdarma, za dobu své existence proměnila – od podoby spíše „fanzinu“ až po profesionálně zpracovávaný časopis – shrnuje tento článek.

Ačkoliv na obálce Zpravodaje udáváme, že letošní rok bude již 31. ročníkem jeho vydávání, není to tak úplně pravda.

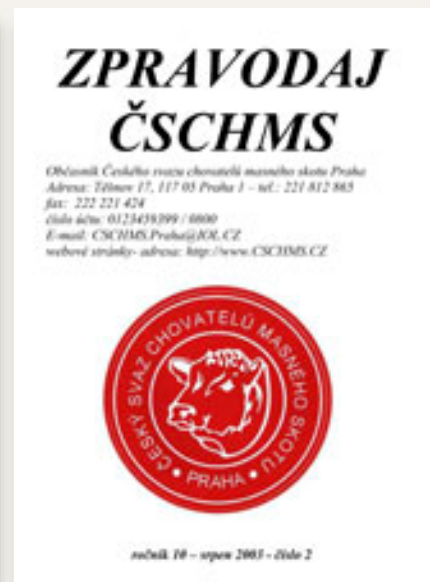
Tato ne zcela podstatná chyba má kořeny v roce 1996, kdy byl na titulní stránce prvně uveden ročník, a to třetí, ačkoliv tomu tak nebylo. Od tohoto údaje se odvíjí následné číslování ročníků, ale správně by měl být rok 2024 minimálně již 33. rokem, kdy svazový magazín vychází. První dochované číslo svazového Zpravodaje je totiž č. 2/1992 a je i možné, že naši předchůdci vydali první svazový „plátek“ už dříve. Proč v devadesátých letech došlo k mylnému číslování se už asi nedopátráme.

Počátky vydání svazového Zpravodaje

V počátcích byl Zpravodaj psán na stroji, množen na kopírce, vydáván ve formátu A5 a jeho rozsah byl maximálně do 20 stran. V dobách, kdy byl v české kotlině in-

ternet neznámým pojmem, Zpravodaj sloužil jako jediný zdroj informací směřujících k členům. Obsah tak tvořily zejména zápisy z jednání klubů, různých odborných komisí či členské schůze atd. Nechyběly ale ani pozvánky na různé zájezdy a studijní cesty do hranice vlasti, protože krátce po revoluci chovatelé teprve získávali základní informace o specifikách chovu masného skotu a zahraniční zkušenosti a poznatky pak byly k nezaplacení. Zpravodaj v té době neměl žádnou pevnou uzávěrku ani počet čísel nebyl daný - někdy vyšly dvě za rok, jindy pět... I proto bylo v jeho podtitulu později uvedeno, že se jedná o „občasník“.

Okolo roku 1994, kdy už měl Zpravodaj titulní stránku, se v něm začaly objevovat kromě výše uvedeného i informace o výsledcích výběrů býků.

Často v něm byly rovněž přetiskovány různé svazové dokumenty – ať už šlechtitelské programy, řád plemenné knihy, metodiky či nejrůznější zásady a doporučení pro chov masného skotu a také podmínky dotačních programů.

V roce 1996 Zpravodaj dostal „barevnou“ obálku resp. svazového logo bylo v každém čísle vyvedeno v jiné barvě. Vnitřek Zpravodaje byl i nadále černobílý a víceméně pouze textový, i když narázově se v něm tu a tam objevily i černobílé fotky. Jeho rozsah se mírně rozšířil, hlavní zaměření zůstávalo dosti podobné jako v úplných prvopočátcích. Postupně však přibývaly i různé reportáže z cest či odborné příspěvky týkající se například zrání masa, články o reprodukci, výživě, technologiích atp. Téměř pravidelně se v každém čísle objevovala také inzerce – zejména nabídky inseminačních firem. V nárůstem počtu testovaných býků se rozšiřoval i prostor věnovaný výsledkům odchovu a informacím vztahujícím se k testaci mladých býků.

Profesionální éra vydávání Zpravodaje

Vzhled Zpravodaje i způsob jeho zpracování a distribuce zůstal až na malé drobnosti identický až do roku 2004. První číslo roku 2004 bylo posledním, které bylo ryze černobílé a mělo formát A5. Významná změna, viditelná na první pohled, přišla v březnu 2004. Zpravodaj převzal autor tohoto článku, tehdejší tajemník svazu, a ve spolupráci s profesionálními grafiky mu „vdechli“ nový směr, kvalitnější design

Přelomové číslo Zpravodaje

i pravidelnost. Ten se projevil nejenom v odlišném rozměru (nově A4) a zcela novém grafickém zpracování, ale také zavedením pevných termínů pro jeho tvorbu, tisk a distribuci. I nadále obsah tvořily interní svazové informace, více se však začaly objevovat i další rubriky a s tím, jak se rozšiřovalo i využívání internetu a část obsahu se začala přesouvat na webové stránky svazu, měnil se průběžně i obsah. Kromě svazových aktivit začaly být publikovány stále častěji nadčasové odborně zaměřené příspěvky a svým charakterem se svazový magazín významně přiblížil odborným zemědělským časopisům jako třeba *Náš Chov* - i nadále však samozřejmě úzce zaměřený na masný skot a navazující problematiku.

V novém „kabátě“ byl Zpravodaj kvůli finanční úspoře vydán nejprve částečně barevně a částečně černobíle; historicky první celobarevné číslo vyšlo v červnu roku 2008. Nebyla to pouze jeho celobarevnost, co bylo nové, ale i další posun v grafice a také zavedení nových rubrik co se pojilo s dalším „upgradem“. Jednou z nich byly například dodnes připravované reportáže z farem našich členů. Tehdy byly významně kratší než dnes, proto byly publikovány v každém čísle dvě. Prvními chovateli, kteří takto měli možnost představit své farmy ostatním členům byli Milan Šebelka (Angus farma v Rančicích) a Josef Jůn (Černěveský háj s limousiny). Mimochodem, oba jsou dodnes velice úspěšnými chovateli. Časopis postupně

bobtnal a jeho rozsah až nebyl 20 nebo 24 stran, ale okolo padesátky a postupně až se rozrostl na standardních 68 až 80 stran. V této podobě byl magazín vydáván až do konce loňského roku.

Upgrade vzhledu svazového magazínu

Rok 2024 přinesl další změnu. Grafického zpracování se ujala nová firma, která svazovému magazínu vtiskla moderní, svěží design založený na aktuálních trendech grafiky, které směřují k jednoduchosti. Zda se nám to podařilo, nebo ne, necháme na posouzení každého z vás. Ať už se ale řadíte ke konzervativně laděným čtenářům, kteří nemají rádi změny, nebo naopak designové „osvěžení“ uvítáte, obsahově se budeme i nadále snažit magazín udržet na co nejvyšší úrovni. Naší prioritou při tvorbě časopisu je předkládat vám co nejzajímavější originální články ve kterých budete nacházet cenné informace a poznatky, které vám pomohou rozšířit si vědomostní obzory a budou pro vás třeba i inspirací pro inovace na vašich farmách.

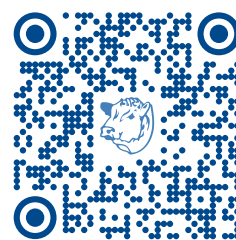
Udržet vysoký standart svazového časopisu je poměrně náročné, zejména proto, že se na jeho tvorbě podílí jen velmi úzký tým osob. Dalším podstatným faktorem je to, informačních zdrojů přibývá – už to nejsou jen webové stránky, ale i sociální sítě a různé e-lettery, které vydává prakticky každá firma. Získávat od autorů kvalitní a současně originální příspěvky je tak stále složitější. Ani to nás ale v našem úsilí mít časopis na co nejvyšší úrovni nezastaví. Uvítáme proto zpětnou vazbu od vás – našich čtenářů – co vám ve Zpravodaji schází, jakým tématům bychom měli věnovat větší prostor či jaká pravidelná rubrika by vás zaujala. A úplně nejlepší bude, když se sami přidáte mezi přispěvatele a Zpravodaj autorsky obohatíte vlastním článkem. :-) Magazín je otevřen všem členům!

Zpravodaj ČSCHMS je pro členy svazu zdarma

Připomínáme, že tištěná verze zpravodaje je neprodejná a je určena výhradně členům ČSCHMS, kteří ho dostávají

v rámci členství **zdarma**. Pokud máte zájem dostávat náš magazín i vy, není nic snazšího, než se přihlásit do našeho svazu - přihlášku naleznete na našem webu. Roční poplatek za členství vyjde na pouhých 1000 Kč.

Starší čísla zpravodaje jsou od roku 2003 se zpožděním k prohlédnutí v našem webovém archivu na webových stránkách svazu. S ohledem na zásadní změnu podmínek pro publikování online brožur na platformě Issuu, kterou jsme ke zveřejňování zpravodajů až doposud využívali, budou starší vydání nově dostupná pouze ve formátu pdf.

www.cschms.cz ▶ Hlavní nabídka
▶ ČSCHMS ▶ Zpravodaj

Třetí ročník svodu plemenných býků Aberdeen Angus ve znamení sonografických údajů

Jana Šebelková

Asociace chovatelů plemene Aberdeen Angus

Poslední dubnový pátek letos opět nabídl chovatelům masného skotu unikátní akci s názvem Svod plemenných býků Aberdeen Angus. Jednalo se již o třetí ročník, kdy hostitelskou farmou byl tentokrát statek rodiny Šaškových v Rantířově v blízkosti malebného záměčku v srdci Vysočiny.

Počasí bylo této akci velice nakloněno a nalákalo tak nejen mnoho chovatelů a zájemců z České republiky, ale rovněž chovatele z Německa, Maďarska, Rakouska či Slovenska a celou širokou veřejnost, která měla zájem tuto akci sledovat a pokochat se těmi nejlepšími býky z domácích odchovů, které se chovatelé rozhodli na této akci předvést a nabídnout na prodej v následné aukci. Důkazem, že jsou Svody atraktivní podívanou bylo, že zájem o vysílání projevila také Česká

Svodem provázelo duo Borovka, Nejd (foto: Jana Šašková)

televize, která zařadila tuto akci do své reportáže ve večerních událostech.

Letos se 3. ročníku Svodů zúčastnilo celkem 16 chovatelů s 26 býky, a to jak v černé, tak i červené barvě. Zvířata byla

opět nejprve předvedena v koralu na ohlávce a odborně ohodnocena tříčlennou komisí. Poté byla v každé věkové kategorii oceněna trojice býků, která se následně měla možnost utkat ve finále o titul šampióna celého Svodu.

Imperial Red z Hojovic z chovu Josefa Vaníčka (AAB-628) (foto: Vít Čepelák)

Vítěz 2. věkové kategorie Imotep Red z Rančic 35MŠ (AAB-635) chovatele Štěpána Šebelky (foto: Vít Čepelák)

Nejlepší býky přijeli odekovat ministr zemědělství Marek Výborný spolu s poslankyní Evropského parlamentu Michaelou Šojdovou a předsedou svazu ČSCHMS, Milanem Novotným. Mezi nejstaršími lednovými býky vybrala komise jako nejlepšího černě zbarveného býka jménem Rantířov Diviš I690 (Te Mania Nebo N424 AAA 690 x Fordel Minnesota Prime P753 ET ZAI 471), který byl z chovu hostitele Svodu pana Vladimíra Šaška ml. V prostřední věkové kategorii se nejvíce komisi zalíbil býk Imotep Red z Rančic 35MŠ od chovatele Štěpána Šebelky z kombinace Oaklea Red Glacier ET (ZAI 815) x Logie Red Eagle H664 (ZAA-943) a mezi nejmladšími býky nakonec zabodoval červený býk Ironman Red Tegro (Hackel Red z Cunkova ET AAA-887 x Playboy Red z Pěčína AAP-709). Ten byl následně také vyhlášen jako absolutní šam-

Šampion Svodu býk Ironman Red Tegro (AAB-646), vydražený za 201 tisíc korun (foto: Vít Čepelák)

pión třetího ročníku Svodu býků Aberdeen Angus. Všichni ocenění býci jsou uvedeni v tabulce níže.

Vrcholem programu byla odpolední aukce, ve které se strhla největší bitva zejména o dva býky, kdy se za nejvyšší částku 201.000 Kč prodal červený šampion Ironman Red Tegro. Druhá nejvyšší suma 153.000 Kč náležela chovateli panu Vladimíru Šaškovi za býka Rantířov Diviš I690. Průměrná cena prodaných býků byla 107.000 Kč.

Letošní novinkou byla prezentace údajů ze sonografického měření jatečních vlastností, které probíhalo letos na konci února již popáté, vždy ve spolupráci se skotskou specialistkou Lindou McKendrick. Tyto údaje vzbudily v chovatelské veřejnosti nebývalý zájem a zjevně ovlivnily i prodej několika býků v aukci. Pro představu jsou v tabulce na další straně uvedeny údaje všech býků ze Svodu, u kterých bylo měření provedeno. Chovatele zaujaly především hodnoty

Přehled oceněných býků

	Umístění	Jméno	Narozen	Chovatel
Starší	1. místo	RANTÍŘOV DIVIŠ I690	9. 1. 2024	Šašek Vladimír, Rantířov
	2. místo	IGNÁC Z RANČIC 18M	7. 1. 2024	Šebelka Milan, Rančice
	3. místo	IRZIS RED Z RADHOSTIC	10. 1. 2024	Kofroň Jan, Radhostice
Střední	1. místo	IMOTEP RED Z RANČIC 35MŠ	29. 1. 2024	Šebelka Štěpán, Rančice
	2. místo	IRBIS RED MS	7. 2. 2024	Sklář Miroslav, Brloh
	3. místo	ITALIAN RED Z RADHOSTIC	30. 1. 2024	Kofroň Jan, Radhostice
Mladší	1. místo	IRONMAN RED TEGRO	6. 3. 2024	TEGRO s.r.o., Těšenov
	2. místo	IDOL Z PĚČÍNA	17. 2. 2024	Lepša Vladimír, Pěčín
	3. místo	INDIAN RED Z CHODČE	19. 2. 2024	Opekar Jan, Chodeč

Představa býků v předváděcího stáde. V popředí stojí dva muži, z nichž jeden je v modrém obleku a druhý v tmavém. Jsou obklopeni dalšími lidmi a býky v uzavřeném areálu.

Býci v předváděcího stáde (foto: Vít Čepelák)

Výsledky sonografického měření jatečných vlastností

Býk	Jméno	Narozen	Hmot.	P8	12/13	EMA	IMF
CZ 316230 034	IKAR Z VRÁBČE	4. 1. 2024	632	7 mm	7 mm	96 cm ²	5,9%
CZ 271926 034	BOROVKA JAMES I126	5. 1. 2024	620	4 mm	3 mm	89 cm ²	4,4%
CZ 269815 034	IGNÁC Z RANČIC 18M	7. 1. 2024	640	9 mm	6 mm	104 cm ²	7,2%
CZ 241416 064	IMPERIAL RED Z HOJOVIC	9. 1. 2024	742	8 mm	7 mm	103 cm ²	7,9%
CZ 100690 064	RANTÍŘOV DIVIŠ I690	9. 1. 2024	670	9 mm	7 mm	92 cm ²	6,6%
CZ 271927 034	BOROVKA MISTR FRED I927	9. 1. 2024	640	6 mm	4 mm	88 cm ²	5,9%
CZ 320926 034	IRZIS RED Z RADHOSTIC	10. 1. 2024	612	5 mm	5 mm	82 cm ²	3,8%
CZ 885381 053	IDEAL TELECÍ	13. 1. 2024	660	4 mm	3 mm	95 cm ²	5,0%
CZ 640947 042	INDIÁN BREZE	27. 1. 2024	622	4 mm	3 mm	105 cm ²	3,5%
CZ 282018 034	IMOTEP RED Z RANČIC 35MŠ	29. 1. 2024	646	4 mm	4 mm	79 cm ²	4,5%
CZ 320932 034	ITALIAN RED Z RADHOSTIC	30. 1. 2024	612	7 mm	6 mm	100 cm ²	3,5%
CZ 067293 035	IN RED ŠVEJK	10. 2. 2024	580	4 mm	4 mm	94 cm ²	5,7%
CZ 101396 035	ILOS UK ŠVĚJK	10. 2. 2024	624	4 mm	3 mm	89 cm ²	5,7%
CZ 248308 034	IRON Z CHODČE	11. 2. 2024	654	10 mm	7 mm	99 cm ²	3,8%
CZ 232078 034	ISLAND RED Z PĚČÍNA	16. 2. 2024	620	7 mm	6 mm	89 cm ²	5,1%
CZ 232080 034	IDOL Z PĚČÍNA	17. 2. 2024	652	7 mm	5 mm	66 cm ²	5,3%
CZ 248309 034	INDIAN RED Z CHODČE	19. 2. 2024	614	5 mm	4 mm	88 cm ²	3,7%
CZ 323911 064	RANTÍŘOV BANKSY I911	11. 3. 2024	556	11 mm	6 mm	95 cm ²	5,8%

plochy roštěnce a mramorování. Údaj o výšce podkožního tuku na zádi a nad 12./13. žebrem má srovnatelný význam, ale jeho interpretace je složitější. S rostoucí výškou podkožního tuku klesá jateční výtěžnost, ale určité minimální tukové krytí je pro kvalitní zrání masa nezbytné. Chovatelé, kteří chtějí vykrmovat zvířata do vysoké porážkové hmotnosti, si vybírají zvířata s nižší vrstvou

tuku. Naopak chovatelé, kteří chtějí svá zvířata dokrmit dříve, vybírají zvířata se střední hodnotou. U krav a jalovic s extrémně nízkým množstvím podkožního tuku může docházet k obtížnému zabřezávání.

Závěrem je, že se díky Svodu prodala téměř polovina předvedených býků, což je jistě skvělý výsledek pro chovatele a připomínka toho, že kvalita

zvířat v domácích odchovech je na velmi vysoké úrovni a je tak další možnou alternativou, jak pořídit do stáda kvalitního pleménika. Program byl nakonec ukončen chovatelským večírkem, během něhož se pomalu začal pro velký úspěch plánovat další ročník této akce, který bude jistě opět tak vydařený, jako tento letošní.

Vítězný býk 1. věkové kategorie Rantířov Diviš I690 (AAB-629) chovatele Vladimíra Šaška (foto: Vít Čepelák)

Nejmladší junior Matyáš Šašek (foto: Vít Čepelák)

Zájemci dražící býky (foto: Vít Čepelák)

Návštěvníci a chovatelé sledující svod (foto: Jana Šašková)

Základní výběry plemenných býků - rok 2024

Druhý květnový týden skončil druhý turnus výběrů plemenných býků a my vám tedy můžeme opět přinést tradiční tabulky s výsledky. V minulém čísle zpravodaje tento přehled chyběl, neboť v době uzávěrky výběry ještě probíhaly, nyní si tedy můžeme prohlédnout výsledky nejenom za druhý turnus, ale také nápočtové údaje zahrnující data i z prvního turnusu.

Z 1625 naskladněných býků bylo do plemenitby letos celkově vybráno už 1427 plemeníků, což je zhruba o 80 býků více než v minulém roce ve stejném období. Za oba turnusy společně bylo nejpočetnějším plemenem limousine, kterých z 359 naskladněných bylo vybráno 353. Budeme-li posuzovat pouze druhý turnus, nejvíce býků vybraných do plemenitby bylo angusských – 285. V samotném druhém kole výběrů se představilo chovatelům a výběrovým komisím 1125 býčků (loni 1038), z nichž 969 bylo vybráno (vloni 902). Několik dalších býků zůstává k datu uzávěrky zpravodaje z nejrůznějších důvodů odročeno.

V dražbách své nové majitele v druhém turnusu našlo cca 29 % býků. Když k tomu připočteme i první turnus, tak se v aukcích prodalo 39 % býků. Vloni byla tato čísla výrazně vyšší (v 1. a 2. turnusu 2023 se prodalo 50 % býků). Průměrné prodejní ceny sice zůstaly nad 100 tisíc korun, ale podíl býků prodaných v aukcích meziročně poklesl, takže konečný profit pro chovatele po započtení cen za býky prodaných mimo dražby bude nižší.

Ve zpravodaji najdete také fotky býků. Publikované snímky vnímejte, prosím, jako průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků s tím, že fotky nemají za cíl vyzdvihovat konkrétní plemeníky. Ani na jejich základě nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnějšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality. Kompletní údaje o býcích proto hledejte vždy na www.db.cschms.cz, popisované vady zevnějšku jsou potom součástí výběrových protokolů.

Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2024 dle plemen - II. turnus 2024

Plemeno		ks	Býci v odchovu								ks	Býci vybraní do plemenitby							
			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži				Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži		
			120 d.	210 d.	365 d.	v testu	od nar.	365 d.	ZV	120 d.		210 d.	365 d.	v testu	od nar.	365 d.	ZV		
Aberdeen angus	OPB	77	212,7	340,0	579,8	1 694	1 498	134,1	136,3	68	213,5	339,9	585,2	1 718	1 515	133,9	136,2		
	OCH	260	203,9	324,4	539,2	0	1 385	132,1	133,8	217	203,9	324,7	544,3	0	1 396	132,5	134,1		
Celkem Aberdeen angus		337	208,3	332,2	559,5	1693,9	1441,5	133,1	135,1	285	208,7	332,3	564,7	1717,7	1455,2	133,2	135,2		
Blonde d'aquitaine	OPB	11	216,2	326,7	553,7	1 544	1 387	139,6	143,2	10	219,9	330,0	560,7	1 577	1 407	139,6	143,5		
	OCH	10	242,6	355,8	559,6	0	1 426	138,8	141,1	9	244,8	359,4	567,2	0	1 455	138,8	140,7		
Celkem Blonde d'aquitaine		21	229,4	341,3	556,7	1544,1	1406,7	139,2	142,1	19	232,3	344,7	564,0	1576,8	1430,9	139,2	142,1		
Belgické modrobílé	OPB	1	162,0	267,0	450,0	1 408	1 171	126,0	126,0	1	162,0	267,0	450,0	1 408	1 171	126,0	126,0		
	OCH	1	173,0	292,0	478,0	0	1 178	133,0	133,0	1	173,0	292,0	478,0	0	1 178	133,0	133,0		
Celkem belgické modrobílé		2	167,5	279,5	464,0	1408,0	1174,5	129,5	129,5	2	167,5	279,5	464,0	1408,0	1174,5	129,5	129,5		
Gasconne	OPB	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0		
	OCH	1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0	1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0		
Celkem gasconne		1	227,0	350,0	551,0	0	1390,0	132,0	132,0	1	227,0	350,0	551,0	0	1390,0	132,0	132,0		
Hereford	OPB	11	190,7	316,5	571,5	1 713	1 469	134,5	138,2	7	193,4	323,1	575,3	1 777	1 503	134,6	138,1		
	OCH	5	198,4	289,2	455,8	0	1 132	126,5	128,4	4	199,3	291,3	464,5	0	1 158	126,5	128,3		
Celkem hereford		16	194,6	302,9	513,7	1712,9	1300,3	130,5	133,3	11	196,3	307,2	519,9	1777,3	1330,4	130,5	133,2		
Charolais	OPB	140	215,9	345,3	599,5	1 802	1 542	136,5	139,2	122	214,8	344,9	600,1	1 811	1 543	136,4	139,2		
	OCH	67	219,1	352,4	574,6	0	1 447	137,7	139,6	59	220,3	354,1	580,7	2	1 467	138,3	140,0		
Celkem charolais		207	217,5	348,9	587,0	1801,6	1494,1	137,1	139,4	181	217,5	349,5	590,4	1810,9	1505,3	137,3	139,6		
Limousine	OPB	122	204,8	325,5	532,4	1 481	1 358	136,1	138,4	114	205,3	326,7	534,0	1 492	1 364	136,2	138,5		
	OCH	138	199,9	319,4	516,3	0	1 299	135,2	136,9	116	201,2	320,9	520,5	0	1 311	135,6	137,3		
Celkem limousine		260	202,3	322,5	524,3	1481,1	1328,5	135,6	137,7	230	203,2	323,8	527,3	1491,7	1337,7	135,9	137,9		

Masný simentál	OPB	118	224,0	365,8	619,5	1 713	1 575	139,9	142,4	104	223,8	367,6	622,7	1 735	1 586	140,1	142,8
	OCH	127	222,0	360,7	582,1	0	1 458	138,7	140,3	103	223,8	363,1	595,7	0	1 501	139,2	140,8
Celkem masný simentál		245	223,0	363,3	600,8	1713,5	1516,8	139,3	141,3	207	223,8	365,3	609,2	1734,5	1543,8	139,7	141,8
Piemontese	OPB	3	172,0	283,0	490,7	1 603	1 280	134,7	138,7	3	172,0	283,0	490,7	1 603	1 280	134,7	138,7
	OCH	3	197,3	302,7	480,3	0	1 206	137,7	137,7	2	207,0	320,5	508,5	0	1 284	139,0	139,0
Celkem Piemontese		6	184,7	292,8	485,5	1603,0	1242,8	136,2	138,2	5	189,5	301,8	499,6	1603,0	1281,8	136,8	138,8
Parthenaise	OPB	6	176,5	309,8	531,3	1 471	1 353	131,7	134,3	6	176,5	309,8	531,3	1 471	1 353	131,7	134,3
	OCH	8	197,0	327,9	510,9	0	1 291	134,2	135,4	8	197,0	327,9	510,9	0	1 291	134,2	135,4
Celkem parthenaise		14	186,8	318,9	521,1	1470,8	1321,7	132,9	134,9	14	186,8	318,9	521,1	1470,8	1321,7	132,9	134,9
Salers	OPB	1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0	1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0
	OCH	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
Celkem salers		1	204,0	348,0	612,0	1675,0	1570,0	137,0	137,0	1	204,0	348,0	612,0	1675,0	1570,0	137,0	137,0
Uckermärker	OCH	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
	OPB	6	209,0	313,5	530,7	0	1 329	136,7	138,0	4	0,0	307,5	538,0	0	1 338	136,5	138,5
Celkem uckemärker		6	209,0	313,5	530,7	0,0	1329,0	136,7	138,0	4	0,0	307,5	538,0	0,0	1337,5	136,5	138,5
Aubrac	OPB	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
	OCH	9	198,6	321,0	496,3	0	1 256	127,8	129,0	9	198,6	321,0	496,3	0	1 256	127,8	129,0
Celkem Aubrac		9	198,6	321,0	496,3	0,0	1256,2	127,8	129,0	9	198,6	321,0	496,3	0,0	1256,2	127,8	129,0

Výsledky základních výběrů býků masných plemen - II. turnus 2024

Plemeno	Místo odchovu	Býci v testu	Býci vybráni do plem.	Býci vyřazení před ZV	Odročení býci	Býci vyřazení při ZV	% vybraných býků	
Aberdeen angus	OCH	260	217	39	0	4	83,46%	
	OPB	77	68	2	3	4	84,42%	
Aberdeen angus celkem		337	285	41	3	8	83,68%	
Blonde d'aquitaine	OCH	10	9	0	0	1	90,00%	
	OPB	11	10	0	0	1	90,91%	
Blonde d'aquitaine celkem		21	19	0	0	2	90,48%	
Belgické modrobílé	OPB	1	1	0	0	0	100,00%	
	OCH	1	1	0	0	0	100,00%	
Belgické modrobílé		2	2	0	0	0	100,00%	
Gasconne	OPB	0	0	0	0	0	0,00%	
	OCH	1	1	0	0	0	100,00%	
Gasconne celkem		1	1	0	0	0	100,00%	
Hereford	OPB	11	7	4	0	0	63,64%	
	OCH	5	4	1	0	0	80,00%	
Hereford celkem		16	11	5	0	0	68,75%	
Charolais	OPB	140	122	9	5	4	83,57%	
	OCH	67	59	6	0	2	88,06%	
Charolais celkem		207	181	15	5	6	85,02%	
Limousine	OPB	122	114	3	1	4	92,62%	
	OCH	138	116	10	6	6	79,71%	
Limousine celkem		260	230	13	7	10	85,77%	
Masný simentál	OPB	118	104	3	8	3	81,36%	
	OCH	127	103	18	4	2	77,95%	
Masný simentál celkem		245	207	21	12	5	79,59%	
Piemontese	OPB	3	3	0	0	0	100,00%	
	OCH	3	2	1	0	0	66,67%	
Piemontese celkem		6	5	1	0	0	83,33%	
Parthenaise	OPB	6	6	0	0	0	100,00%	
	OCH	8	8	0	0	0	100,00%	
Parthenaise celkem		14	14	0	0	0	100,00%	
Salers	OPB	0	0	0	0	0	0,00%	
	OCH	6	4	1	1	0	50,00%	
Salers celkem		6	4	1	1	0	50,00%	
Uckermärker	OCH	0	0	0	0	0	0,00%	
	OPB	1	1	0	0	0	100,00%	
Celkem uckemärker		1	1	0	0	0	100,00%	
Aubrac	OPB	0	0	0	0	0	0,00%	
	OCH	9	9	0	0	0	100,00%	
Aubrac celkem		9	9	0	0	0	100,00%	
Celkem			1125	969	97	28	31	83,64%

Výsledky ZV - průměrné prodejní ceny dle místa aukce - II. turnus 2024

Místo	Plemeno	Počet býků do aukce	Průměrná vyvolávací cena v Kč	Počet prodaných býků v aukci	Průměrná prodejní cena v Kč	% prodaných
OPB Cunkov	AA	20	93 850	8	94 500	40%
	BA	4	102 000	2	111 000	50%
	CH	8	103 000	3	121 667	38%
	LI	26	97 269	10	111 100	38%
	MS	9	92 889	4	103 250	44%
	PP	1	100 000	0		0%
Celkem OPB Cunkov		68	98 168	27	108 303	40%
OPB H. Dubňany	CH	42	91 310	8	99 500	19%
Celkem OPB H. Dubňany		42	91 310	8	99 500	19%
OPB Janovice	AA	4	76 000	1	81 000	25%
	BA	1	85 000	0		0%
	HE	3	83 000	1	80 000	33%
	CH	1	95 000	1	96 000	100%
	MS	18	88 222	6	91 500	33%
	PI	1	90 000	0		0%
Celkem OPB Janovice		28	86 204	9	87 125	32%
OPB Osíčko	AA	10	90 100	1	75 000	10%
	BA	1	89 000	0		0%
	LI	16	95 250	4	111 250	25%
	MS	30	94 267	4	100 500	13%
Celkem OPB Osíčko		57	92 154	9	95 583	16%
OPB Osík	AA	13	91 231	3	100 667	23%
	BA	1	100 000	1	101 000	100%
	BM	1	100 000	0		0%
	HE	1	85 000	0		0%
	CH	37	86 919	14	94 786	38%
	LI	31	93 645	9	107 111	29%
	MS	21	88 286	2	99 500	10%
	PP	2	93 000	1	95 000	50%
	UC	1	92 000	1	93 000	100%
Celkem OPB Osík		108	92 231	31	98 723	29%
Svod Ranřířov	AA	26	91 538	12	107 167	46%
Celkem svod Ranřířov		26	91 538	12	107 167	46%
CELKEM		329	91 934	96	99 400	29%

Výsledky ZV - průměrné prodejní ceny dle plemene - II. turnus 2024

Plemeno	Počet býků do aukce	Průměrná vyvolávací cena v Kč	Počet prodaných býků v aukci	Průměrná prodejní cena v Kč	% prodaných
Aberdeen angus	73	90 809	25	91 667	34%
Blonde d'aquitane	7	97 429	3	107 667	43%
Belgické modrobílé	1	100 000	0	0	0%
Hereford	4	83 500	1	80 000	25%
Charolais	88	90 568	26	99 385	30%
Limousine	73	95 288	23	109 565	32%
Masný simentál	78	91 103	16	97 688	21%
Piemontese	1	90 000	0	0	0%
Parthenaise	3	95 333	1	95 000	33%
Aubrac	1	92 000	1	93 000	100%
Celkem	329	92 026	96	100 857	29,18%

Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2024 dle plemen - I. + II. turnus 2024

Plemeno		ks	Býci v odchovu							ks	Býci vybraní do plemenitby						
			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži	
			120 d.	210 d.	365 d.	v testu	od nar.	365 d.	ZV		120 d.	210 d.	365 d.	v testu	od nar.	365 d.	ZV
Aberdeen angus	OPB	114	204,4	333,9	574,8	1 663	1 479	133,3	135,9	99	206,4	335,3	581,7	1 682	1 497	133,3	135,9
	OCH	274	203,5	324,1	539,9	0	1 386	132,1	133,9	230	203,5	324,3	545,1	0	1 397	132,5	134,2
Celkem Aberdeen angus		388	204,0	329,0	557,4	1 663	1 432	132,7	134,9	329	204,9	329,8	563,4	1 682	1 447	132,9	135,1
Blonde d'aquitaine	OPB	20	212,2	331,5	559,0	1 466	1 384	140,6	144,9	19	213,9	333,5	562,9	1 479	1 394	140,6	145,1
	OCH	19	236,1	359,1	570,1	0	1 438	139,6	141,8	18	236,8	361,1	574,4	0	1 453	139,6	141,6
Celkem Blonde d'aquitaine		39	224,1	345,3	564,5	1 466	1 411	140,1	143,3	37	225,4	347,3	568,7	1 479	1 424	140,1	143,4
Belgické modrobílé	OPB	1	162,0	267,0	450,0	1 408	1 171	126,0	126,0	1	162,0	267,0	450,0	1 408	1 171	126,0	126,0
	OCH	1	173,0	292,0	478,0	0	1 178	133,0	133,0	1	173,0	292,0	478,0	0	1 178	133,0	133,0
Celkem belgické modrobílé		2	167,5	279,5	464,0	1 408	1 175	129,5	129,5	2	167,5	279,5	464,0	1 408	1 175	129,5	129,5
Gasconne	OPB	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
	OCH	1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0	1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0
Celkem gasconne		1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0	1	227,0	350,0	551,0	0	1 390	132,0	132,0
Hereford	OPB	21	193,4	316,1	552,7	1 664	1 411	133,5	137,2	17	195,1	318,8	549,8	1 679	1 411	133,3	136,9
	OCH	6	196,3	288,5	459,2	0	1 141	126,8	128,3	5	196,6	290,0	466,8	0	1 164	126,8	128,2
Celkem hereford		27	194,9	302,3	505,9	1 664	1 276	130,1	132,8	22	195,9	304,4	508,3	1 679	1 288	130,0	132,6
Charolais	OPB	230	218,6	349,7	595,9	1 725	1 523	136,4	140,0	202	218,2	349,6	596,5	1 741	1 527	136,4	140,2
	OCH	118	219,8	351,6	569,6	0	1 434	136,6	139,7	104	220,5	353,7	576,9	0	1 458	136,7	140,1
Celkem Charolais		348	219,2	350,6	582,7	1 725	1 479	136,5	139,9	306	219,4	351,6	586,7	1 741	1 493	136,6	140,2
Limousine	OPB	192	205,0	326,7	536,2	1 449	1 361	135,9	139,3	178	205,8	327,7	537,3	1 458	1 365	136,1	139,4
	OCH	200	202,2	322,6	522,8	0	1 315	135,4	138,0	175	203,3	324,0	526,6	0	1 326	135,8	138,4
Celkem limousine		392	203,6	324,7	529,5	1 449	1 338	135,7	138,6	353	204,6	325,9	531,9	1 458	1 345	135,9	138,9
Masný simentál	OPB	188	223,5	364,1	615,2	1 637	1 552	139,3	142,7	168	223,6	365,2	616,8	1 650	1 559	139,4	142,9
	OCH	171	222,7	362,6	586,9	0	1 474	138,4	140,8	146	224,1	364,4	597,1	0	1 507	138,8	141,3
Celkem masný simentál		359	223,1	363,4	601,1	1 637	1 513	138,8	141,7	314	223,8	364,8	606,9	1 650	1 533	139,1	142,1
Piemontese	OPB	10	185,2	301,6	495,9	1 482	1 258	133,1	137,4	9	182,2	295,8	491,6	1 516	1 251	133,3	137,3
	OCH	4	197,8	300,0	476,3	0	1 167	137,7	138,5	3	204,3	311,0	493,7	0	1 206	139,0	139,7
Celkem Piemontese		14	191,5	300,8	486,1	1 482	1 212	135,4	138,0	12	193,3	303,4	492,6	1 516	1 229	136,2	138,5
Parthenaise	OPB	11	182,8	305,1	525,5	1 372	1 328	131,5	134,4	11	182,8	305,1	525,5	1 372	1 328	131,5	134,4
	OCH	11	195,1	320,4	503,4	0	1 267	133,0	135,8	10	196,2	322,6	508,5	0	1 285	134,0	136,2
Celkem parthenaise		22	189,0	312,7	514,4	1 372	1 297	132,2	135,1	21	189,5	313,8	517,0	1 372	1 307	132,7	135,3
Salers	OPB	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
	OCH	7	209,0	318,3	527,1	0	1 316	136,7	138,9	5	0,0	315,4	531,6	0	1 317	136,5	139,6
Celkem salers		7	209,0	318,3	527,1	0	1 316	136,7	138,9	5	0,0	315,4	531,6	0	1 317	136,5	139,6
Uckermärker	OCH	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
	OPB	1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0	1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0
Celkem uckemärker		1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0	1	204,0	348,0	612,0	1 675	1 570	137,0	137,0
Aubrac	OPB	13	208,7	318,5	529,0	1 360	1 341	129,0	134,0	12	208,9	318,3	528,3	1 373	1 341	129,1	134,1
	OCH	12	201,3	321,0	489,8	0	1 232	127,1	129,7	12	201,3	321,0	489,8	0	1 232	127,1	129,7
Celkem Aubrac		25	205,0	319,7	509,4	1 360	1 286	128,0	131,8	24	205,1	319,6	509,1	1 373	1 287	128,1	131,9

Výsledky základních výběrů býků masných plemen - I. + II. turnus 2024

Plemeno	Místo odchovu	Býci v testu	Býci vybraní do plem.	Býci vyřazení před ZV	Odročení býci	Býci vyřazení při ZV	% vybraných býků
Aberdeen angus	OCH	114	99	6	3	6	84%
	OPB	274	230	40	0	4	84%
Aberdeen angus celkem		388	329	46	3	10	84%
Blonde d'aquitaine	OCH	20	19	0	0	1	95%
	OPB	19	18	0	0	1	95%
Blonde d'aquitaine celkem		39	37	0	0	2	95%
Belgické modrobílé	OPB	1	1	0	0	0	100%
	OCH	1	1	0	0	0	100%
Belgické modrobílé celkem		2	2	0	0	0	100%
Gasconne	OPB	0	0	0	0	0	0%
	OCH	1	1	0	0	0	100%
Gasconne celkem		1	1	0	0	0	100%
Hereford	OPB	21	17	4	0	0	81%
	OCH	6	5	1	0	0	83%
Hereford celkem		27	22	5	0	0	81%
Charolais	OPB	230	202	14	7	7	85%
	OCH	118	104	12	0	2	88%
Charolais celkem		348	306	26	7	9	86%
Limousine	OPB	192	178	6	2	6	92%
	OCH	200	175	14	5	6	85%
Limousine celkem		392	353	20	7	12	88%
Masný simentál	OPB	188	168	4	10	6	84%
	OCH	171	146	19	4	2	83%
Masný simentál celkem		359	314	23	14	8	84%
Piemontese	OPB	10	9	0	1	0	80%
	OCH	4	3	1	0	0	75%
Piemontese celkem		14	12	1	1	0	79%
Parthenaise	OPB	11	11	0	0	0	100%
	OCH	11	10	1	0	0	91%
Parthenaise celkem		22	21	1	0	0	95%
Salers	OPB	0	0	0	0	0	0%
	OCH	7	5	1	1	0	57%
Salers celkem		7	5	1	1	0	57%
Uckermärker	OCH	1	1	0	0	0	100%
	OPB	0	0	0	0	0	0%
Celkem uckemärker		1	1	0	0	0	100%
Aubrac	OPB	13	12	0	0	0	92%
	OCH	12	12	0	0	0	100%
Aubrac celkem		25	24	0	0	0	96%
Celkem		1625	1427	123	33	41	86%

Výsledky ZV - průměrné prodejní ceny dle místa aukce - I. + II. turnus 2024

Místo	Plemeno	Počet býků do aukce	Průměrná vyvolávací cena v Kč	Počet prodaných býků v aukci	Průměrná prodejní cena v Kč	% prodaných
OPB Cunkov	AA	37	97 378	22	109 045	59%
	BA	6	99 667	3	104 333	50%
	HE	1	80 000	0	0	0%
	CH	29	96 310	10	104 400	34%
	LI	46	97 217	26	113 962	57%
	MS	26	93 423	8	107 125	31%
	PP	3	86 667	0	0	0%
	UU	4	98 750	1	111 000	25%
Celkem OPB Cunkov		152	93 677	70	108 311	46%
OPB H. Dubňany	CH	64	92 109	20	100 250	31%
Celkem OPB H. Dubňany		64	92 109	20	100 250	31%
OPB Janovice	AA	7	74 857	2	81 000	29%
	BA	1	85 000	0	0	0%
	HE	8	77 375	1	80 000	13%
	CH	4	82 500	4	91 750	100%
	MS	25	85 080	12	88 750	48%
	PI	1	90 000	0	0	0%
Celkem OPB Janovice		46	82 469	19	85 375	41%
OPB Osíčko	AA	10	90 100	1	75 000	10%
	BA	1	89 000	0	0	0%
	LI	23	94 870	9	106 222	39%
	MS	48	92 646	12	96 917	25%
	PI	4	90 500	2	115 000	50%
	UU	2	94 000	0	0	0%
Celkem OPB Osíčko		88	91 853	24	98 285	27%
OPB Osík	AA	17	91 412	4	101 000	24%
	BA	5	90 200	4	99 750	80%
	BM	1	100 000	0	0	0%
	HE	5	78 000	0	0	0%
	CH	64	89 625	34	100 000	53%
	LI	42	95 429	18	107 056	43%
	MS	37	89 459	9	103 000	24%
	PI	1	110 000	1	111 000	100%
	PP	3	95 333	1	95 000	33%
UC	1	92 000	1	93 000	100%	
Celkem OPB Osík		176	93 146	72	101 226	41%
Svod Ranřířov	AA	26	91 538	12	107 167	46%
Celkem svod Ranřířov		26	91 538	12	107 167	46%
CELKEM		552	90 798	217	100 102	39%

Výsledky ZV - průměrné prodejní ceny dle plemene - II. turnus 2024

Plemeno	Počet býků do aukce	Průměrná vyvolávací cena v Kč	Počet prodaných býků v aukci	Průměrná prodejní cena v Kč	% prodaných
Aberdeen angus	97	92 704	41	105 997	42%
Blonde d'aquitane	13	94 077	7	101 714	54%
Belgické modrobílé	1	100 000	0	0	0%
Gascone	0	0	0	0	0%
Hereford	14	77 786	1	80 000	7%
Charolais	161	91 640	68	100 235	42%
Limousine	111	96 054	53	110 302	48%
Masný simentál	136	90 537	41	97 854	30%
Piemontese	6	93 667	3	113 667	50%
Parthenaise	6	91 000	1	95 000	17%
Salers	0	0	0	0	0%
Uckermärker	1	92 000	1	93 000	100%
Aubrac	6	97 167	1	111 000	17%
Celkem	552	92 421	217	100 877	39%

Naskladnění býčků k odchovu - 4. turnus 2024

Místo odchovu	AA	BM	BA	GA	GS	HE	HI	CH	LI	MS	PI	SA	AU	PA	SH	TX	BB	WA	VV	MM	DD	DX	PG	CHIA	UC	SUMA
OPB Osíčko	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
OPB Cunkov	9	0	1	0	0	2	0	6	17	6	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
OPB Osík	0	1	0	0	0	0	0	9	14	5	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
Celkem OPB	9	1	1	0	0	2	0	15	32	12	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76	
Bouda Petr, Ing., Voděrádky	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Černěveský Háj s.r.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Daňhel Miroslav, s.r.o.	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Družstvo vlastníků Libeň - Vtelnno	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Farma Semice s.r.o., Semice	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Folta Marek, Ing., Krmelín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Havlas Martin, Nošovice	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Hrtús Miroslav, Mírovka	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
K+K Břilice	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Kadlecová Olga, Zliv	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Káňa Petr, Mlynářovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Kofroň Jan, Ing., Radhostice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kouba Martin, Ing., Žďár	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Král Štěpán, Nepomuk	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Křemen Vojtěch, Vračkovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Křibalová Marie, Černá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Kubal Petr, Podmokly	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Marek Petr, Častonín	0	0	4	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Marek Tomáš, Častonín	0	0	0	0	3	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Maršíček Petr, Hlohov	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Měcholupská zemědělská a.s.	0	0	0	0	0	0	0	5	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Minaříková Hana, Hluk	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Nová Eva, Ing., Zbynice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sobolík Martin, Krč	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tájek Jaroslav, Zvíkov	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Walker farmer s.r.o., Vstiš	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zapletal Lukáš, Hvozdečko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
ZD Selibov	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zítek Jaroslav, Pechova Lhota	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Celkem OCH	4	0	8	0	10	0	0	17	36	15	1	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	96	
Celkem OPB + OCH	13	1	9	0	10	2	0	32	68	27	2	2	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	172	

IMPERÁTOR SS P (IIL 449)
OPB Osíčko, 25. 4. 2024, 91 b.

IRONMAN ZE SEMIC V (IIL 471)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 91 b.

IKAR LĚŽNICKÝ PP (ISM 706)
OCH Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice, 18. 4. 2024, 90 b.

IKONA Z NOVÉ VODY P (ISM 774)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 90 b.

IDEFIX Z ČISTÉ V (IIT 785)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 89 b.

IKAR AVENA (IIL 488)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 89 b.

IRON Z KŘENOVIC V (ISM 782)
OCH Placanda Jakub, 23. 4. 2023, 89 b.

IBIŠEK ZE SEMIC R (IIL 422)
OCH Farma Semice s.r.o., 24. 4. 2024, 88 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.eschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

GALERIE BÝKŮ ZV 2. TURNUS

IVAN Z BORU PP (IIT 814)
OPB Osík, 19. 4. 2024, 88 b.

IZILDUR Z NOVÉ VODY PP (ISM 771)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 88 b.

ICE Z LIBOCHOVÉ P (ISM 750)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 87 b.

IMPULS ZE SEMIC R (IIL 424)
OCH Farma Semice s.r.o, Semice, 24. 4. 2024, 87 b.

INDIÁN ZE SEMIC P (IIL 420)
OCH Farma Semice s.r.o., 24. 4. 2024, 87 b.

INTORVERT DH (IIT 815)
OPB Osík, 19. 4. 2024, 87 b.

ICON Z KUNÍNA (IIL 376)
OCH Poruba Jan, 17. 4. 2024, 86 b.

IDOL ZE ŽÍŠOVA V (ISM 825)
OPB Osík, 30. 4. 2024, 86 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnějšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

*IVANO ZE SEDLEJOVA V (IIL 459)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 86 b.*

*IDEOS OD KŘÍŽE PP (ISM 769)
OPB Osičko, 24. 4. 2024, 85 b.*

*INBAR Z TROJMEZÍ P (IIT 843)
OPB Horní Jadrůž, 23. 4. 2024, 85 b.*

*INTERVAL Z MEZIBOŘÍ P (IIT 873)
OCH Hatlák Vlastimil, Ing., 29. 4. 2024, 85 b.*

*IRAKLIS Z CHOTČE R (IIT 797)
OPB Osík, 19. 4. 2024, 85 b.*

*IRJO ZE SEDLEJOVA (IIL 457)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 85 b.*

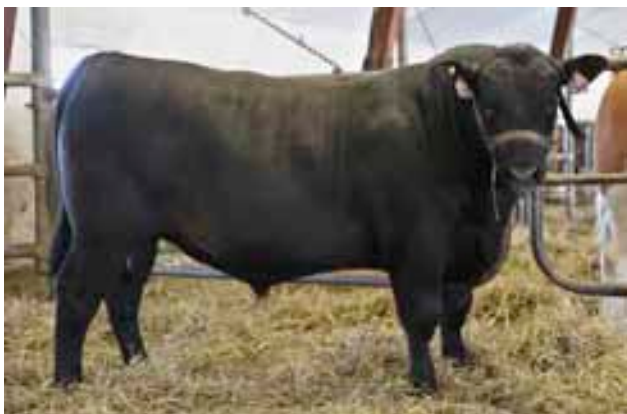
*ISAAC Z ČÁSTKOVIC R (IIL 357)
OPB Cunkov 17. 4. 2024, 85 b.*

*IZÁK Z BÁNOVA PP (ISM 748)
OPB Osičko, 24. 4. 2024, 85 b.*

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

GALERIE BÝKŮ ZV 2. TURNUS

MEWIL INDIGO 23M (AAB 541)
OPB Kundratice, 23. 4. 2024, 85 b.

IAN OD KŘÍŽE PP (ISM 770)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 84 b.

ICAR Z MEZIBOŘÍ PP (IIT 874)
OCH Hatlák Vlastimil, Ing., 29. 4. 2024, 84 b.

IDEÁL VFU V (IIL 476)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 84 b.

IDOLO FRANC (ZPI 910)
OPB Janovice, 16. 4. 2024, 84 b.

IGNACE JASNO (IIT 776)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 84 b.

IGNÁC Z LIBOCHOVÉ V (ISM 814)
OCH Poláková Zdeňka, 29. 4. 2024, 84 b.

IHOR DH (IIT 804)
OPB Osík, 19. 4. 2024, 84 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

ILUSIO Z KRUMVÍŘE PP (ISM 701)
OPB Cunkov 17. 4. 2024, 84 b.

IMPORTÍK ZE SEMIC R (IIL 479)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 84 b.

IMRICH ŠUMAVSKÝ PP (ISM 738)
OPB Kunderatice, 23. 4. 2024, 84 b.

INDER OD BÍLÉHO DOMU (IIT 854)
OPB Kunderatice, 23. 4. 2024, 84 b.

INSEMINÁTOR ZE ŽÍŠOVA PP (ISM 751)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 84 b.

INSPIRACE ZE ŽÍŠOVA PP (ISM 838)
OCH Trnka Jan, 3. 5. 2024, 84 b.

INTELEKT ZE STRANÍKA R (IIT 791)
OPB Osík, 19. 4. 2024, 84 b.

IOAKIM Z LIBOCHOVÉ P (ISM 819)
OPB Osík, 30. 4. 2024, 84 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnějšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

GALERIE BÝKŮ ZV 2. TURNUS

ISIM ZE SEMIC V (IIL 419)
OCH Farma Semice s.r.o., 24. 4. 2024, 84 b.

ITAY Z CHODOVA V, (ISM 732)
OPB Horní Jadruž, 23. 4. 2024, 84 b.

IVO Z LIPKY (ZPA 219)
OPB Osík, 26. 4. 2024, 84 b.

IGOR ŠUMAVSKÝ P (ISM 737)
OPB Kundratice, 23. 4. 2024, 83 b.

IKAR Z KAŠAVY (IIL 440)
OPB Osíčko, 25. 4. 2024, 83 b.

IMPAIR MELČSKÝ P (IIL 434)
OPB Osíčko, 25. 4. 2024, 83 b.

IRČAN AGROCHYT PP (ISM 824)
OPB Osík, 30. 4. 2024, 83 b.

IRKO OD BÍLÉHO DOMU R (ISM 740)
OPB Kundratice, 23. 4. 2024, 83 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

IRVIN Z LEŽNICE R (ISM 759)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 83 b.

IDEÁL Z MEZIBOŘÍ (ZPA 221)
OCH Vařejka Libor, 29. 4. 2024, 82 b.

IDOS Z MELČE R (IIL 435)
OPB Osíčko, 25. 4. 2024, 82 b.

IGL RED TEGRO (AAB 649)
Svod AA býků Rantířov, 26. 4. 2024, 82 b.

IGOR ZE SEMIC R (IIL 421)
OCH Farma Semice s.r.o., 24. 4. 2024, 82 b.

IKEA Z TÝNIŠTĚ R (IIT 770)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 82 b.

IKON Z LEŽNICE PP (ISM 757)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 82 b.

ILIAS Z TODNĚ R (IIL 391)
OPB Todně - Břeží, 22. 4. 2024, 82 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cscchms.cz • Foto: ČSČHMS a provozovatelé OPB

GALERIE BÝKŮ ZV 2. TURNUS

IMPORTANT ZE ŽÍŠOVA PP (ISM 761)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 82 b.

IMPREGNÁTOR ZE ŽÍŠOVA PP (ISM 752)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 82 b.

INIESTA Z HLÍNY V (IIT 869)
K+K Břilice, 25. 4. 2024, 82 b

INMAR OD BÍLÉHO DOMU P (ISM 739)
OPB Kundračice, 23. 4. 2024, 82 b.

IRFAN OD BÍLÉHO DOMU PP (ISM 741)
OPB Kundračice, 23. 4. 2024, 82 b.

IRIS Z LIBOCHOVÉ PP (ISM 810)
OCH Polák Jiří, 29. 4. 2024, 82 b.

ITRAS OD KŘÍŽE PP (ISM 775)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 82 b.

IBIS Z TÝNIŠTĚ (IIT 755)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 81 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

IDOU Z KUDLOVA (AAB 607)
OPB Osíčko, 25. 4. 2024, 81 b.

IGOR GASFARM (ZGS 396)
OCH GASFARM S.R.O., Pelhřimov, 17. 4. 2024, 81 b.

IGOR ZE ZBYNIC (ZPI 913)
OPB Kundratice, 23. 4. 2024, 81 b.

IKER OD BÍLÉHO DOMU PP (ISM 742)
OPB Kundratice, 23. 4. 2024, 81 b.

ILOT REDU (IIT 765)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 81 b.

IMAGE Z LEŽNICE P (ISM 776)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 81 b.

IMAGO REDU V (IIT 777)
OPB Horní Dubňany, 18. 4. 2024, 81 b.

IMMENSE ZE ŽÍŠOVA P (ISM 764)
OPB Osíčko, 24. 4. 2024, 81 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnější je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2024

III. turnus - Býci narození 1. 4. 2023 - 30. 6. 2023 (případně sloučený II.T. + III.T. v OCH)

Den	Datum	Čas*	OPB, chovatel	ks	Plemena	Dražba		
Pondělí	17. 6. 2024	8:00	OCH Agro Jinín a.s., Strašice	1	LI	x		
		9:00	OPB Janovice	4	MS, HE	hodinu po skončení ZV		
		9:00	OCH Vrba Pavel Ing., Úlíkov	3	AU	x		
		9:00	OCH Pecka Vladimír, Libětice	5	MS	x		
		9:00	OCH Farma Doupov s.r.o., Maštov	1	AA	x		
		9:00	OCH Statek Lipka a.s.Horní Bradlo	5	PP	x		
		9:00	OCH Řehout Martin, Besednice	9	CH, LI	x		
		9:00	OCH Hořák Jan, SHR, Janovice u Rýmařova	2	AA, CH	x		
		10:00	OCH Valenta Petr, Budyně	1	MS	x		
		10:00	OCH BREZE a.s., Výsluní	9	AA	x		
		10:30	OCH Seidl Jaroslav, Ptenín	3	AA	x		
		11:00	OCH Talafous Jaroslav, Jalovčí	1	MS	x		
		11:00	OCH Bystrianská Jana, Melč	9	LI	x		
		11:00	OCH ZD Agroholding Bernartice	6	PI	x		
		11:00	OCH Opekar Jan, Chodeč	5	AA	x		
		12:00	OCH Novotný Václav Ing., Čičenice	2	AU	x		
		12:30	OCH Sochor Radovan Ing.,st, Železný Újezd	1	AA	x		
		13:00	OCH Daňhel Miroslav s.r.o., Doubrava	5	CH, MS	x		
		13:00	OCH Šebelka Milan,SZ,Rančice	1	AA	x		
		14:00	OCH Farma Limousin s.r.o., Třeboc	6	LI, PP	x		
		14:00	OCH Borovková Petra, Chlum	2	AA	x		
		Úterý	18. 6. 2024	9:00	OCH DJK Řásnice s.r.o., Řásnice	1	MS	x
				9:00	OCH Karban Kamil, Lhenice	2	CH	x
				9:00	OCH Nečtinská zemědělská a.s., Březín	4	LI	x
9:00	OCH Chalupský Kamil, Řásná			2	LI	x		
9:00	OCH Družstvo Velký Újezd			2	CH	x		
9:00	OCH Habr František ml., SZ, Bářovice			11	MS	x		
9:00	OCH ZAKFARM s.r.o.			1	AA	x		
10:00	OCH Starý Karel, Žernovice			1	MS	x		
10:00	OCH Holčák Lubomír, Jindřichov			1	AA	x		
10:30	OCH Veterinární univerzita Brno, Žilina u N.J.			2	LI	x		
10:30	OCH Procházka Jiří, Dubí			2	AA	x		
10:30	OCH Hrtús Miroslav, Mírovka			1	BA	x		
10:30	OCH Dolňácko a.s., Hluk			3	BA	x		
11:30	OCH Havlas Martin, Nošovice			2	BA	x		
11:00	OCH Hodina František Ing., Záblatí			3	LI, MS	x		
11:30	OCH Hodina Jakub, Kratušín			5	LI, MS	x		
11:30	OCH Týma Oldřich, Ing., Dolní Němčice			1	AA	x		
11:30	OCH Minaříková Hana, Hluk			10	BA	x		
11:45	OCH Týmová Kateřina, Dolní Němčice			3	AA	x		
12:00	OCH Prima Energo s.r.o., Prachatice			9	CH, LI, MS	x		
13:30	OCH Paták Tomáš, Minartice			1	PP	x		
13:30	OCH K+K Břilice			5	CH, LI	x		

Den	Datum	Čas*	OPB, chovatel	ks	Plemena	Dražba
Středa	19. 6. 2024	14:00	OCH Káňa Petr, Mlynářovice	6	MS	x
		14:45	OCH Klusáček Stanislav, Suchdol nad Lužnicí	3	LI	x
		8:00	OCH Vetlabfarm s.r.o Jakubovice	1	AA	x
		9:00	OCH Černěveský háj s.r.o., Černěves	11	LI	x
		9:00	OPB Kundratice	16	MS, BA, CH	hodinu po skončení ZV
		9:00	OCH Niemiec Czeslaw, Dolní Žukov	5	LI	x
		9:00	OCH Statek Branná spol. s r.o.	2	LI	x
		10:00	OCH Jalowiczorz Roman, Místřovice	3	MS	x
		11:00	OCH Marosz Josef, Vendryně	1	LI	x
		11:00	OCH Konzalová Marta, Brloh	2	LI	x
		11:30	OCH ZOD "Blata" Sedlec, Novosedly	2	MS	x
		11:30	OCH Křižánek Petr, Karpentná	1	PA	x
		12:30	OCH Kadlecová Olga, Zliv	1	LI	x
		13:00	OCH Šeda Jaromír, Helvíkovice	3	LI	x
		13:30	OCH Tájek Jaroslav, Zvíkov	6	CH, PP	x
13:30	OCH Taušek David, České Budějovice	1	CH	x		
Čtvrtek	20. 6. 2024	9:00	OCH Měcholupská zemědělská a.s., Újezd u Plánice	10	AA, CH, MS	x
		9:00	OPB Horní Dubňany	36	CH, MS	hodinu po skončení ZV
		9:30	OCH Ekofarma Adršpach s.r.o	1	CH	x
		11:00	OCH Ouředník Karel, Kolinec	4	LI	x
		12:00	OCH Hodbod Gustav, Libštát	1	GS	x
		13:00	OCH Kubal Radek, Albrechtice u Sušice	3	LI	x
		14:00	OCH Trantírková Eva, Chlum	1	LI	x
		15:00	OCH Farka Martin, Todně	3	LI	x
Pátek	21. 6. 2024	8:30	OCH Bouda Petr, Ing., Veselíčko	1	CH	x
		8:30	OCH Farma Kozák s.r.o., Ostrý	3	CH, LI	x
		8:00	OCH Austria Impex s.r.o., Píkov	1	CH	x
		9:00	OPB Cunkov	52	AA, BA, CH, CH, LI, MS, PI, AU, PA	hodinu po skončení ZV
		9:00	OCH Loudy s.r.o Seletice	1	PI	x
		13:00	OCH Zapletal Lukáš, Hvozdečko	1	PA	x
		14:00	OCH K-2020, Maletín	1	CH	x
Sobota	22. 6. 2024	-	-	-	-	-
Neděle	23. 6. 2024	-	-	-	-	-
Pondělí	24. 6. 2024	9:00	OPB Osík	37	AA, BA, BM, CH, LI, SM, UC	hodinu po skončení ZV
		9:00	OCH Líkař Jan, Hracholusky	1	MS	x
		11:00	OCH Kofroň Jan Ing., Radhostice	4	AA	x
		13:00	OCH Tichotová Michaela, Kvilda	3	AA	x
Úterý	25. 6. 2024	9:00	OPB Osíčko	29	AA, LI, BA	hodinu po skončení ZV
		9:00	OCH Družstvo vlastníků Libeň - Vtelno	3	CH	x
		9:00	OCH Jarošová Zdeňka, Rosička	1	PI	x
		10:00	OCH Polák Jiří, Dolní Libochová	1	MS	x
		11:00	OCH Poláková Zdenka, Dolní Libochová	2	MS	x
		11:00	OCH Šilhanová Marie, Nová Ves	2	MS	x
Středa	26. 6. 2024	9:00	OCH Dvořák Josef Ing., Telecí	2	AA	x
Pátek	28. 6. 2024	10:00	OCH Denk Jaroslav, Hodousice	7	AA, LI	x
		13:00	OCH ANGUS PĚČÍN s.r.o.	1	AA	x
		13:15	OCH Lepša Vladimír, Pěčín	6	AA	x

* začátky ZV u chovatelů jsou orientační

Hovězí roštěná, bramborové rösti s lanýžem, hovězí jazyk, marinovaný celer, brokolice s čírokem, hovězí glazé

4 porce

Ingredience

- 800 g hovězího vysokého roštěnce
- 800 g brambor
- 1 lanýž
- 200 g uzeného hovězího jazyka vařeného
- 1 brokolice
- 100 g celeru
- 150 ml hovězího vývaru
- 50 g špenátu
- hrst plocholisté petržele
- 100 g číroku
- 100 g másla
- 50 ml smetany
- šťáva z ½ citronu
- 4–6 lžic solamylu (škrobové moučky)
- sůl dle potřeby
- pepř dle potřeby
- cukr dle potřeby
- jablečný ocet (podle množství vody)

Brambory oloupeme a nastrouháme nahru- bo na struhadle, nejemno k nim přistrou- háme lanýže, přisypeme solamyl a sůl. To celé promícháme a vložíme do menší, olejem vymazané zapékací misky a dáme do páry na 40 minut nebo do trouby na 90 stupňů.

V hrnci si připravíme rozvar 1:1 voda s jab- lečným octem. Přidáme cukr a špetku soli a vložíme do rozvaru louhovat celer, který jsme si nastrouhali na jemné plátky.

Hovězí roštěnou si vcelku osolíme a opeří- me, zabalíme do fólie a dáme na 50 stupňů na 40 minut do trouby.

Hovězí jazyk si nakrájíme na velmi drobné kostičky.

Brokolici naporcujeme na růžičky a ty krátce spaříme ve vroucí vodě a rychle zchladíme. Středy brokolice nakrájíme nadrobno, uvaří- me ve slané vodě a uděláme si z nich brokoli- cové pyré – rozmixujeme společně se špená- tem, plocholistou petrželí, šťávou z citronu, smetanou a trochou másla.

Hovězí vývar svaříme, při- dáme máslo, zašleháme a trochu osolí- me. Tím máme hotové hovězí glazé.

Na pánvi rozpálíme olej a vsypeme čírok, krátce osmažíme do vypuknutí.

Hovězí roštěnou po upečení vyndáme, osu- šíme a zprudka vcelku opečeme na pánvi ze všech stran. Přihodíme máslo a několikrát maso poléváme výpekem.

Opečené brambory vyklopíme a necháme zchladit, nakrájíme na menší kusy, které ješ- tě opečeme na pánvi a jdeme servírovat.

Růžičku brokolice namočíme v pyré a upra- ženém číroku. Nakrájený jazyk promícháme s hovězím glazé. Na talíř klademe marinov- aný celer, opeřené rösti, plátky hovězí roště- né a vše zakápneme hovězím glazé.

Dobrou chuť Vám přejí Kluci v akci
www.klucivakci.cz

SOMMET DE L'ÉLEVAGE

JEDNIČKA V PŘEHLÍDCE CHOVU HOSPODÁŘSKÝCH
ZVÍŘAT V EVROPĚ

NÁRODNÍ SOUTĚŽ
PLEMENE SALERS
(400 ZVÍŘAT)

1. > 4. ŘÍJEN 2024

CLERMONT-FERRAND ★ FRANCIE

1.700 vystavovatelů • 115.000 návštěvníků • 2.000 zvířat

somet-elevage.fr

ZAHRAŇIČNÍ NÁVŠTĚVNÍCI

- > Vstupné na veletrh je pro zahraniční návštěvníky zdarma.
- > Rezervace vstupenek a přihlašování na návštěvy specializovaných chovů na www.somet-elevage.fr

Váš kontakt pro ČR a SR:

Alena Pechová
ALTIOS ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Tel. (+420) 774 457 920 • a.pechova@altios.com
info@somet-elevage.fr • +33 (0) 4 73 28 95 10

Kontakty na statutární zástupce:

Předseda svazu:

Milan Novotný
Mezihoří 1, 538 51 Chrast
predseda@cschms.cz
+420 608 309 492

Místopředseda svazu:

Ing. Tomáš Martinek
martinek@szpnj.cz
+420 606 644 452

Kontakty na pracovníky svazu:

Ředitel svazu:

Kamil Malát, DiS.
info@cschms.cz
malat@cschms.cz
+420 724 007 860

Tajemník svazu:

Ing. Pavla Vydrová, Ph.D.
vydrova@cschms.cz
+420 724 229 094

Administrativní pracovníci (PK a fakturace):

Nina Honová
Osvoboditelů 35/9
410 02 Lovosice
honova@cschms.cz
pk@cschms.cz
+420 724 073 641

Plemenná kniha:

Bc. Radek Dobeš
pk@cschms.cz
dobes@cschms.cz
+420 724 073 640

Plemenná kniha/ genetické hodnocení:

Ing. Alexandra Novotná, Ph.D.
novotna.alexandra@vuzv.cz
+420 773 338 612

Eva Pitnerová
pitnerova@cschms.cz
fakturace@cschms.cz
+420 737 433 598

Inspektoři svazu:

západní čechy

Karel Melger
melger@cschms.cz
+420 602 445 453

severní a střední čechy

Ing. Michal Janda
janda@cschms.cz
+420 702 020 761

západní a jižní Morava

Bc. Radek Dobeš
dobes@cschms.cz
+420 724 073 640

jižní čechy

Ing. Karel Šimák
simak@cschms.cz
+420 725 891 286

střední a východní čechy

Ing. Petra Pokorná
pokorna@cschms.cz
+420 702 020 760

severní Morava

Ing. Olga Kovalová
kovalova@cschms.cz
+420 724 384 951

Petr Hanus

hanus@cschms.cz
+420 608 021 864

Lukáš Slavík

slavik@cschms.cz
+420 724 007 861

Adresa svazu:

Český svaz chovatelů masného skotu, z.s., Těšnov 17, 110 00 Praha 1
Tel.: 221 812 865 | e-mail: info@cschms.cz | www.cschms.cz

